The Latvian newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, AUGUST 20,

LATVIJA

AMERIKĀ

67./707. n-rs. TREŠDIEN, 1958. G. 20. AUGUSTĀ 8. gads

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60 Tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

ATOMBUMBAS UN RADIOAKTIVITĀTE

PADOMJU SAVIENĪBA PIEPRASA JAUNU KOMITEJU ATOMIEROČU MĒĢINĀJUMU PĀRTRAUKŠANAS PĀRRAUDZĪBAI

Pēc astoņu nedēļu ilgām sarunām Rietumu un Austrumu atomlietpratēji tuvojas savas tehniskās konferences nobeigumam un kopīgam lēmumam par pārraudzības sistēmas nepieciešamību, lai nodrošinātu atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu.

Padomju Savienība to gribētu panākt, nodibinot kādu jaunu starptautisku aģentūru, bet Rietumu delegātos minētais priekšlikums nekādu atsaucību nav atradis. Un, proti, padomju ierosinājumam ir politiska piegarša, un tas techniskajā konferencē nav pieņemams. Pagājušās nedēļas slepeno diskusiju rezultātā radies iespaids, ka abas puses varētu pievienoties starptautiska pārraudzības tīkla veidošanai, uzceļot ap 200 atomsprādzienu uztveršanas staciju kā uz zemes, tā arī uz jūras — kuģos. Bet kā šādu pārraudzības sistēmu izveidot un kas to apkalpotu? Tas vēl līdz šim nav nolemts.

Sav. Valstu pārstāvis Dr. Fisks uzsver, ka šādu novērošanas staciju personālam nepieciešama pilnīga kustības un sazināšanās brīvība. No tā, kā liekas, Padomju Savienība mēģinās izvairīties. Nevis katrai atsevišķai uztveršanas stacijai būtu tiesība pārbaudīt aizdomīgu sprādzienu iemeslus, bet vienīgi proponētai aģentūrai, kas pārzinātu uztveršanas stacijas un savā izmeklēšanas darbā vadītos ar šādu staciju sniegto informāciju. Ja ne vairāk, tad šāda centralizēta aģentūra izmeklēšanas darbu stipri palēninātu.

Kamēr viena konference spriež par atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu, kāda cita nule kā beigusi divi gadi ilgus pētījumus par mēģinājumu turpināšanu un to sekām. 1955. gadā Apvienoto Nāciju pilnsapulce izraudzīja 15 valstu zinātnisku komiteju, kuras uzdevums bija pētīt kontroversiālo radioaktivitātes jautājumu. Dažos jautājumos zinātnieki ir vienis prātis. Un, proti, ka atomsprādzieni izlaiž nāvējošu radioaktivitāti, kura noklūst zemes atmosfairā. Otrkārt, ja atombumbu mēģinājumus pašreizējos apmēros turpinātu vēl simtu gadu, radioaktivo nokrišņu būtu tikai neliela daļa no tā, ko daba ražo uz saviem roku ar kosmiskiem stariem. Un, treškārt, atomieroču mēģinājumu pārtraukšana par niecīgu daļu samazinātu radioaktivitāti gaisā, un jo cilvēkam ar to mazāk saskares, jo labāk. Tātad, no cilvēku veselības viedokļa raugoties, domājot ne tikai par pašreizējo, bet arī nākamajām paaudzēm, atomieroču mēģinājumu pārtraukšana būtu ieteicama.

Tie, kas uz atomieročiem un radioaktivitāti skatās no militārā un politiskā viedokļa, saskata tagadējai un nākamajām paaudzēm lielākas briesmas, mēģinājumus pārtraucot nekā turpinot. Stratēģiskai aizsardzībai nepieciešami „tīri" atomieroči, un to var cerēt panākt, vienīgi turpinot mēģinājumus. Ir daudz zinātnieku, kas apgalvo, ka vienīgi turpinot mēģinājumus, cilvēks var apgūt zināšanas par nukleārās enerģijas noslēpumiem, lai vēlāk savas zināšanas varētu izlietot miera laika pasākumiem. Un ir daudz tādu, kas domā, ka pasaulē jau ir pierādīts tik daudz atombumbu, ka tālākiem mēģinājumiem nav nekāda attaisnojuma.

Lai kādi arī būtu argumenti par un pret, Apvienoto Nāciju komiteja pēc 2 gadu darba atzinusi nav par vajadzīgu ziņot, ka cilvēka veselības labā jādara viss iespējamais, lai mazinātu radioaktivitāti. Atomieroču mēģinājumu pārtraukšana būtu viens ceļš, kā to panākt.

Bet Sav. Valstu atomenerģijas komisija minētās komisijas ziņojumā starp rindiņām lasot, atradusi, ka tas, ko ziņo Apvienoto Nāciju izmeklēšanas grupa, saskan ar amerikāņu agrākajām pētījumiem, un, proti, kā atomieroču mēģinājumi gaisā atrodamo radioaktivitātes koncentrāciju palielina tikai visniecīgākajā mērā. Un tādēļ, tikmēr, kamēr nebūs panākta vienošanās ar Padomju Savienību par mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzību, Sav. Valstis savus mēģinājumus turpinās. To darīs arī Anglija, jau vistuvākā nākotnē uzsākot savu vasaras mēģinājumu seriju pie Ziemsvētku salas Klusajā okeanā.

SAUDI ARABIJA NASERĒJAS

APVIENOTĀ ARABU REPUBLIKA PĀRLIECINĀTA PAR UZVARU APVIENOTAJĀS NĀCIJĀS

Pagājušajā nedēļā noslēdzās 3 dienu ilgās sarunas prezidenta Nasera un Saudi Arabijas ministru prezidenta, kroņprinča Feizala starpā, liekot domāt, ka Apvienotai Arabu Republikai radies jauns sabiedrotais.

Pēc sarunām kroņprincis Feizals preses pārstāvjiem paskaidroja, ka abas valstis atkal atjaunojušas agrāko draudzību (Ēģipte un Saudi Arabija nonāca asā konfliktā šī gada februārī, kad Kaīro apvainoja karali Saudu pret prezidentu Naseru plānota atentātā financēšanā). Labi informēti avoti ziņo, ka kroņprinča Feizala sastapšanās ar prezidentu Naseru vedama sakarā ar pēdējā plānu parakstīt savstarpējas aizsardzības līgumu ar Saudi Arabiju un mēģināt to iesaistīt federācijā, kurā tagad ietelp Apvienotā Arabu Republika un Jemena.

Nasera piekritēji arabu pasaulē draudzības atjaunošanu ar Saudi Arabiju ieskata par ļoti zīmīgu pagriezienu visā Vidējo Austrumu politikā. Tie, kas to grib saskatīt, tagad ap Naseru redz pulcējamies turpat jau visu Arabu līgu. Pat līdz šim kautrīgās Lībija un Sudāna tagad esot gatavas sekot Apvienotai Arabu Republikai; arī Libāna, ja vien tās vadībai tiktu dota brīva izvēle. Pāri, tātad, paliek vienīgi Jordāna, kuras karalis pēdējās dienās atkal nonācis ēģiptiešu un sīriešu preses ugunīs. Ar tādu pašu likteni riskē arī Persija, kas domā, ka Apvienotām Nācijām un arabu pasaulei vajadzētu nopietni padomāt par prezidenta Eizenhauera Vidējo Austrumu plānu. Nasera piekritēji par to negrib ne dzirdēt. Ēģiptes prese uzsver, ka plāns ir nederīgs vismaz tik ilgi, kamēr angļi un amerikāņi nav izvākušies no Jordānas un Libānas.

Redzot pārējo arabu lēņu pulcēšanos Nasera aizmugurē, Ēģiptes prese jau tagad paredz spožu uzvaru Apvienotajās Nācijās; un tās rezultātā sabiedroto bruņotiem spēkiem būs jāizvācas no Vidējiem Austrumiem. Bet tas nu atkal nav tik vienkārši, kā Nasera līdzskrējēji to iedomājas. Kā Sav. Valstis, tā arī Anglija ir deklarējušas, ka viņu spēki aizies no Libānas un Jordānas, ja to prasīs minēto valstu likumīgās valdības; vai arī tādā gadījumā, ja par šo valstu brīvību un neatkarību uzņemas gādāt Apvienotās Nācijas.

MASKAVAI NAV TIESĪBAS PĀRSTĀVĒT BALTIJAS VALSTIS

Sakarā ar Apvienoto Nāciju ārkārtējās sesijas sanākšanu, Apspiesto Eiropas Nāciju asambleja piesūtījusi telegrammas visiem brīvo nāciju delegātiem AN, kurās apstrīd komūnistu iecelto aģentu tiesības šinī pasaules organizācijā reprezentēt Vidus- un Austrumeiropas valstis, kā arī apstrīd Padomju Savienības tiesības runāt Baltijas valstu vārdā.

Igauņu pasaules organizācija iesniegusi brīvo nāciju delegātiem AN memorandu, kurā vērš uzmanību uz to, ka Baltijas valstis arvien vēl atrodas Padomju okupācijā un tādēļ, ja AN pilnsapulcē runā par karaspēka atvilkšanu no Vidējiem Austrumiem, būtu jādomā arī par padomju karaspēka izvākšanu no Baltijas valstīm.

LĪDZ MĒNESIM VĒL TĀLU

SAV. VALSTU GAISA SPĒKU IZŠAUTĀ RAĶETE EKSPLODĒ PĒC 77 SEKUNŽU ILGA LIDOJUMA.

Reizē ar ziņu, ka amerikāņiem neizdevies mēģinājums sasniegt mēnesi, saņemta nepārbaudīta informācija, ka šādā pasākumā neveiksmi cietusi arī Padomju Savienība. Sagaida, ka pēdējā varētu mēģināt vēlreiz — un jau tuvāko dienu laikā.

Lai gan amerikāņu zinātnieki par mēness orbitas sasniegšanu bija visai skeptiski jau pirms pirmā pārbaudījuma, neveiksme tomēr radījusi vispārēju vilšanos. Un, proti, raķete, kas bija sagatavota vairāk kā divu dienu ilgam lidojumam starpplanētu telpā, eksplodēja jau 77 sekundes pēc izšaušanas. Līdz ar to nepiepildījās pat visminimālākās cerības, ka, trīs fažu raķešmotoriem secībā iedarbinoties, 52 tonnīgā raķete sasniegs nepieciešamo 25 tūkst. jūdžu ātrumu stundā, lai atbrīvotos no zemes pievilkšanas spēka. Svētdienas rītā izšautā raķete eksplodēja, sasniegusi tikai 50.000 pēdu augstumu un domā, ka sprādzienā vainojama kāda kļūme pirmās fazes motorā.

Pēc 28 dienām mēness atkal būs izdevīgā stāvoklī, kad arī paredzēts nākamais mēģinājums. Sav. Valstu gaisa spēki uz mēnesi šaus vēl divas raķetes, kamēr divreiz savu laimi mēģinās pie armijas nodarbinātie zinātnieki.

GOMULKA SĀCIS TĪRĪT PARTIJAS RINDAS

Riskēdams ar Maskavas dusmām Polijas komūnistu partijas pirmais sekretārs Gomulka sācis tīrīt savas partijas rindas. Labi informēti avoti ziņo no Varšavas, ka Gomulka nodomājis agrāko staļinistu padzīšanu no savas partijas mašīnērijas, lai tā stiprinātu savas pozicijas poļu komūnistu kongresam, kas paredzēts vēl līdz šī gada beigām. Maskavas asā nostāja pret sociālistiem — sava ceļa gājējiem — nesen vēl lika domāt, ka poļu Gomulkas dienas jau skaitītas. Acīmredzot, staļinisma atjaunošanās nenotiek tik strauji, kā to varēja sākumā domāt. Ar to tika dota iespēja Gomulkam nostabilizēties jauno laiku sagaidīšanai.

JORDĀNA NEUZTICAS AN SPĒKIEM

ANGLIJA UN JORDĀNA RADA TRAUCĒJUMU APVIENOTO NĀCIJU ĀRKĀRTAS PILNSAPULCES DARBĪBĀ

Ziņa, ka Jordāna negrib paļauties uz Apvienoto Nāciju spēkiem savas neatkarības saglabāšanai, kā arī Anglijas kavēšanās atzīt savu spēku atvilkšanas nepieciešamību, radījusi manāmus traucējumus ārkārtējās pilnsapulces sesijas darbībā.

Tas jo sevišķi sakāms par Kanadu, kas jau bija sagatavojusies iepazīstināt pilnsapulci ar savu plānu Vidējo Austrumu saspīlējuma likvidēšanai. Kanadas plāns, ko pēdējā izstrādājusi kopā ar Norvēģiju, tagad uz pāris dienām nolikts uz ledus. Ārlietu ministrs Smiss vēl vienmēr domā, ka viņa plāns būs atslēga visiem Vidējiem Austrumiem.

Īsumā varētu sacīt, ka Kanadas un Norvēģijas plāns ir tas pats, ko pirms pāris dienām formulēja Sav. Valstu prezidents Eizenhauers. Starpība vienīgi tā, ka, mazākām valstīm nākot ar tādām pašām idejām, sagaidāma mazāka opozicija pilnsapulcē Apvienotajās Nācijās pēdējā laikā manītas vairākas tādas valstis, kas Sav. Valstīm oponē vienīgi principā pēc . . .

Kanadas un Norvēģijas plānā, kas drīz var parādīties Apvienoto Nāciju pilnsapulces darba kārtībā, **paredzēts:**

1. Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāram Hammeršildam uzdot gādāt, lai apvienoto Nāciju spēki garantē Jordānas un Libānas brīvību un neatkarību, tā radot apstākļus, kuros būtu iespējams izvākt angļu un amerikāņu spēkus no Vidējiem Austrumiem.

2. Ģenerālsekretāram Hammeršildam uzdot izstrādāt plānu Vidējo Austrumu saimnieciskai attīstībai.

Šāda plāna nepieciešamību ieteica prezidents Eizenhauers un arī ģenerālsekretārs Hammeršilds.

3. Ģenerālsekretāram Hammeršildam uzdot gādāt par starptautisku armiju Vidējo Austrumu pārraudzībai.

Prezidents Eizenhauers domā, ka pietiktu ar avotiem, no kuriem vajadzības gadījumā varētu pasmelties starptautiskā miera nodrošināšanai nepieciešamus spēkus. Bet ģenerālsekretārs Hammeršilds atzīst, ka Apvienotām Nācijām nepieciešama regulāra armija dažādo saspīlējumu punktu pārraudzībai.

4. Minētajos jautājumos ģenerālsekretāram Hammeršildam būtu jādod atbilde līdz šī gada 30. septembrim.

Tas nozīmē, ka ārkārtējās sesijas problēmas tiktu pārceltas uz gadskārtējo sesiju, kuras sākums paredzēts 16. septembrī.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Kādā vēstulē angļu „atomatbruņošanās kustībai" Padomju Savienības ministru prezidents Chruščevs paziņojis, ka viņa valdība gatava atteikties no atomieroču lietošanas jebkādos apstākļos. Šādu solījumu Maskava gatava dot kopā ar Sav. Valstīm un Angliju.

● Komūnistu Ķīnas ministru prezidents Čuenlajs kādā runā Pekiņgā izteicās, ka Sav. Valstu atzīšana viņa valdību absolūti neinteresējot. Patiesībā, spriežot pēc Čuenlaja nostājas, Sav. Valstu atzīšana komūnistu Ķīnu nekad nav interesējusi. It kā komūnisma briesmu aizsegā Sav. Valstis jau paspējušas izgāztis Ķīnā, Azijā, Afrikā un Latīņu Amerikā, tā ka neesot vairs varas, kas amerikāņus no šīs izgāšanās kauna spētu pasargāt.

● Pēc sarunām ar Grieķijas ministru prezidentu Kararmanli un Turcijas ministru prezidentu Menderesu Anglijas valdība nolēmusi turpināt savu plānu Kipras salas pašnoteikšanās izveidošanai. Anglijas valdība, kā zināms, paredzēja atsevišķus parlamentus kā grieķu, tā turku tautības pilsoņiem, tai pašā laikā pieprasot tiešu sadarbību ar Grieķijas un Turcijas valdībām. Šādu nostāju, cik zināms, principā atbalsta arī grieķu archbīskaps Makarioss, kas nesen sastapās ar Kipras salas gubernatoru sēru Futu.

● Ziņas no Damaskas vēstī, ka Apvienotās Arabu Republikas ziemeļu province Sīrija 1958.-59. budžeta gadā saimniekos pati uz savu roku. Proti, pretēji prezidenta Nasera plāniem, Sīrijas militārā vadība pieprasījusi bruņošanās un aizsardzības izdevumu palielināšanu. Tai pašā laikā Sīrijas provinces valdība gribētu izvairīties no nodokļu palielināšanas, kas nozīmē, ka Ēģiptei būs jāsniedz tieša financiāla palīdzība bruņoties kārajai Sīrijas provincei. Ēģipte pašreiz par jaunu padomju ieroču un kaŗa materiālu iepirkšanu nedomā, un nedomā arī, ka tas tagad būtu jādara Sīrijai.

JO PLIKS, JO TRAKS...

KAILI PROTESTĒT PARADUŠIE „BRĪVĪBAS DĒLI" TAISĀS CEĻĀ UZ SIBIRIJU.

V a n k u v e r ā. Drīzumā sagaidāma priekškara pacelšanās duchoboru drāmas pēdējam cēlienam — Kanadas versijā. 2.000 —3.000 „brīvības dēlu" gatavojas emigrēt uz Padomju Savienību, un Kanadas valdība pat solījusies samaksāt ceļa naudu. Pašreiz gan radusies maza nesaprašanās pašu „brīvības dēlu" vadībā. Grupas sekretārs Mujeļskis nav apmierināts ar Kanadas valdības lomu aizbraukšanas jautājumā, kamēr kāds Podoviņikovs, viens no 4vīru delegācijas, kas „brīvības dēliem" izraudzīja jaunu mājvietu, ir ar Kanadas starpniecību un palīdzību pilnīgi apmierināts.

Mujeļskis domā, ka visa brīvības dēlu emigrācijas problēma jāatrisina Kanadas valdībai, stājoties sakarā ar Maskavu. Kanada savu diplomātisko starpniecību da ir solījusi, bet citādi visa iniciātīva atstāta pašu braucēju rokās, kas atraduši apmešanos 1.600 jūdžu austrumos no Maskavas — Sibirijā. Otrkārt, lai gan Kanada uzņēmusies par masveidīgo emigrāciju samaksāt, Mujeļskis ar piedāvātiem 1—2 milj. dolariem nav apmierināts. Bez tam nevienam tā īsti nepatīk arī Otavas deklarācija, ka **ceļu samaksās tikai tiem, kas atsacīsies no Kanadas pavalstniecības.** Ja Kanada neizpildīs visas viņu prasības, piedraudējis Mujeļskis, viņa „brīvības dēli" pēdējai sagādāšot vēl daudz nepatīkamu brīžu (Pgājušajā nedēļā, kādā meža būdā „nepatikšanas" taisīdami, divi „brīvības dēli" sevi uzspēra gaisā).

Lielākā katastrofa civīlā aviācijā

Holandiešu satiksmes lidmašīna, kas lidojumā uz Ņujorku 14. augustā pazuda, kā to ziņojām, Atlantijas okeanā gājusi bojā. Visi 90 pasažieŗi un 9 komandas locekļi dabūjuši galu. Jūŗā atrasti 38 līķi. Katastrofas cēloņus noskaidro.

BULGĀŅINS KRĪT AIZVIEN ZEMĀK

Agrākais Padomju Savienības ministru prezidents Bulgāņins sāk pamazām piedzīvot savu politisko norietu. **Pagājušajā nedēļā** Bulgāņins zaudēja savu Padomju Savienības valsts bankas priekšsēža amatu un tika iecelts **par** kaut kādas nezināmas saimnieciskas padomes priekšsēdi. Pārmaiņas Bulgāņinam maksāja ne tikai kā Maskavas atstāšanu, bet arī ministra portfeļa zaudēšanu. Kā valsts bankas priekšsēdis Bulgāņins vēl vienmēr bija ministra amatā. Maskavā sagaida, ka visdrīzākā laikā Bulgāņins tiks padzīts arī no partijas prezidija.

ABAS AMERIKAS GATAVOJAS CIEŠĀKAI SADARBĪBAI

R i o d e ž a n e i r o. Sav. Valstu ārlietu ministram Dallesam viesojoties Brazilijā, tās prezidents Kubičeks nāca ar priekšlikumu kopīgi izstrādāt programmu Latīņu Amerikas saimniecības izveidošanai. Jau kopš 2. pasaules kaŗa beigām, kad sāka plūst amerikāņu dolari kaŗā izpostītās pasaules jaunuzbūvei, Dienvidamerika žēlojās, ka tā atstāta novārtā. Bet, spriežot pēc Sav. Valstu reaģēšanas, gaidīšana var atmaksāties. Vašingtona ir izteikusi gatavību sadarboties ar visām Dienvidamerikas valstīm. Jau tuvākajā laikā, domājams, Vašingtonā, darbību uzsāks Brazilijas proponēta „divdesmit vienas valsts komiteja", kas iepazīsies ar pastāvošām problēmām un nepieciešamībām un nāks ar priekšlikumiem to atrisināšanai, lai rezultātā stiprinātu visas Dienvidamerikas saimniecību un paceltu iedzīvotāju dzīves līmeni.

Jordānas valdība uzsākusi masveida kratīšanas

Pagājušās nedēļas nogalē Jordānas armijas un policijas vienības sīki pārmeklēja trīs dažādas bēgļu nomtenes(ko uztur un pārrauga Apvienotās Nācijas), aizturot lielāku skaitu cilvēku, kas turēti aizdomās pretvalstiskā darbībā. Jordānas galvaspilsētā Ammanā, kā zināms, pēdējā laikā sākušās vairākas tiesas prāvas pret personām, kas apvainotas nelegālā ieroču un sprāgstvielu ievešanā Jordānā, kā arī sazvērestības gatavošanā pret pastāvošo Jordānas iekārtu.

BĒRNU SPORTA SVĒTKI TORONTO 1 EV. - LUT. DRAUDZES LAUKU ĪPAŠUMĀ SIDRABENĒ

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī šinī vasarā draudze 17. augustā Sidrabenē rīkoja bērnu sporta svētkus, kas bija labi apmeklēti un mazajiem sportistiem sagādāja daudz spraigu un priecīgu brīžu. No kr.: Dagnija Kārkliņa rāda savu veiklību vingrojumos ar stīpu, mazais Jānis Pērkons cītīgi tēmē, lai izšautu balvu; jaunie un arī vecais piedalās tāllēkšanā pāri dzīvam šķērslim; Zenta Griķe gaida brīdi, kad varēs bagātīgo balvu klāstu nodot pasniegšanai veiksmīgākajiem sacensoņiem.
J. Kreiļa uzņēmumi

LATVIJA

> **Draugi grib mūs asimilēt,**
> **Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,**
> **Bet mēs gribam palikt latvieši.**
> **Archibīskaps T. GRĪNBERGS**

DZĪVES ĒRTĪBAS

P. DREIMANIS

Cilvēkiem allaž ir bijusi vēlēšanās uzlabot savu dzīvi, samazinot darba smagumu un ilgumu, atbrīvojoties no nehigieniskiem dzīvokļiem un rūpējoties par garīgo attīstību. Dažos pasaules novados, sākot ar lielo upju ielejām dienvidos, garīgi veiklākās un bagātākās personas diezgan agri sasniedza tādu turību, ka varēja ērsti iekārtoties; bet par to iedzīvotāju masas tika sevišķi izmantotas un pat iedzītas verdzībā. Arī turpmākos gadu simteņos norisinājās līdzīgas ainas — sabiedrības nelielā daļa labi iekārtojās uz pārējo iedzīvotāju lēses.

18. g. s., kad izgudroja mašīnas, šī aina sākumā nemainījās — fabriku strādnieki nonāca pat sliktākā stāvoklī nekā iepriekšējā laikmeta manufaktūru darbinieki. Bet attīstoties technikai, noorganizējoties arodbiedrībām un izveidojoties apdrošināšanai slimības un nelaimes gadījumos, kā arī attiecībā uz vecuma dienām, pakāpeniski uzlabojās dzīves apstākļi arī masām, un tagadējā gadu simtenī Jaunajā pasaulē un dažās citās zemēs ir lielas dzīves ērtības, kurām, protams, vajadzīgi arī attiecīgie līdzekļi. Šīs ērtības ir īpaši izveidojušās pēc Pirmā pasaules kaŗa.

Latvijā valstiskās patstāvības laikā iedzīvotāju labklājība un dzīves ērtības arī pakāpeniski pieauga, lai gan techniskie sasniegumi tādos apmēros netika izmantoti kā Jaunajā pasaulē. Ja vācu un boļševiku okupācijas nebūtu pārtraukušas normālo dzīves gaitu, tad, droši vien, arī technikas ziņā Latvija nebūtu palikusi atpakaļ citām kultūrālām valstīm.

Tagadējos apstākļos Amerikas un Austrālijas iedzīvotāji bauda vislielākās ērtības. Fiziskie spēki viņiem maz vajadzīgi; dažādas mašīnas izdara to, ko agrāk veica cilvēks saviem spēkiem, pie kam viss tiek izdarīts daudz ātrāk, nekā to spēja veikt cilvēki un pie tam lielākā skaitā. Ātrums un mazais cilvēku skaits darba veikšanā ir gandrīz pasakaini. To īpaši iespējams vērot lielajās lauku farmās, kur īsā laikā tīrumus apsēj, kā arī ražu novāc un izkuļ daži cilvēki ar lielām mašīnām.

Arī mājtūrībā vērojamas līdzīgas ērtības — veļas mazgāšanā, istabu apkopšanā un pat ēdienu pagatavošanā. Elektrība un gāze bez cilvēka piepūles dod siltumu un paātrina attiecīgos procesus, pat paziņojot saimniecēm, ka ēdiens ir gatavs. Atliek to tikai ielikt mutē, par ko gan technika vēl nav parūpējusies.

Tas pats sakāms par satiksmi — dzelzceļi, automobiļi autobusi, motorlaivas un kuģi, kā arī aeroplāni — jūs ātri un ērti nogādā izredzētā vietā. Cilvēks tā ir pieradis pie šīm ērtībām, ka pat pie kaimiņa ielas otrā pusē viņš parasti ierodas automobilī. Šķiet, šim uzdevumam kājas viņam vairs nav vajadzīgas.

Tā visās dzīves nozarēs var konstatēt kā lielu atvieglojumu, tā arī neapšaubāmu ātrumu. Visi šie sasniegumi cilvēkus arī stipri ietekmē — viņi allaž steidzas kā darbā, tā arī visā savā dzīvē, pat pie paziņām vakaros viņi ieskrien tikai uz īsu brīdi, izņemot viesības, kur parasti paliek ilgi naktī. Dzīves vieglums un ātrums viņus ir ietekmējis arī uzvedības ziņā: amerikānis allaž smaida, pat pie tuvinieka kapa reizēm vērojams viņa smaids. Otrkārt, ar humoru un asprātībām viņš cenšas vietā un nevietā arī citos ierosināt un uzturēt jautru kopsajūtu; kaut reizēm šāda izturēšanās neatbilst pārdzīvojamam momentam. Vispāri cilvēki atrodas mašīnu ietekmē, cenšoties atdarināt to ātrumu, ārēji vērojamo vieglumu un signālus — svilpienus.

Diemžēl, visām šīm labierīcībām un ērtībām ir arī savas ēnas puses; piem., cilvēku organisms cieš no tā, ka viņam maz jākustas un vispāri maz vajadzīga fiziskā piepūle, ko viņi cenšas aizstāt ar sportu, kas ne vienmēr līdz un prasa arī upuŗus; steigā gatavotiem ēdieniem bieži lieto konservētas pārtikas vielas, kas labuma ziņā nav salīdzināmas ar svaigajām; ātrie un ērtie satiksmes līdzekļi prasa daudz upuŗu; lielā steiga nelabvēlīgi ietekmē nervu sistēmu u. t. t.

Minētos darba un dzīves apstākļos cilvēkam vajadzētu iegūt daudz brīva laika atpūtai un tās izmantošanai garīgo vajadzību apmierināšanai. Diemžēl, tas maz vērojams — atpūta vēl arvienu ir diezgan īsa un šis laiks maz tiek izmantots mākslas vērtību baudīšanai un zinātnes atzinumu pārskatei, nemaz nerunājot par iedziļināšanos tajos. Lielo ērtību baudītājs garīgā ziņā nav aizsteidzies priekšā eiropietim, lai gan viņam ir vairāk brīva laika nekā tam. Radio raidījumi un televīzijas programmas nespēj konkurēt ar Eiropas laika kavēkļiem, nemaz nesalīdzinot mākslinieku darbus un zinātnieku sasniekumus gara kultūras nozarēs, kā arī iedzīvotāju interesi par mākslu un zinātni.

Čikāgas mākslinieki kuplinās Kanadas DV dienas Toronto

1. r. no kr.: Laimonis Kreņģelis, Marta Cakare, Vilma Landmane, V. Landmanis, Otto Krolls, Nellija Kreņģele. Foto: Aivars Osis

DV sarīkojumu daļas vadītājs P. Broks sazinājies ar Otto Krolla Kultūras biroju par viņa mākslinieku viesošanos 29. augusta koncertā Toronto. Šoreiz būs „samērā" jaunu mākslinieku grupa, kuŗas dalībnieki jau gluži labi pazīstami publikai gan pēc viņu mūzicēšanas, gan pēc atsauksmēm mūsu laikrakstā. Tomēr viņi ieskata sevi par jauniem un turpina cītīgi mācīties. Tā, piem., Marta Cakare, kuŗu bēgļu gaitas no Latvijas aizvedušas uz Zviedriju un no turienes uz Čikāgu, sākusi mācīties pie Magdas Stottas, kuŗas rosinājums bijis tik ietekmīgs, ka Cakare ar mūziku „galīgi saindēta" un turpina mācīties Čikāgā pie M. Threasser, Cosmopolitan konservātorijas vadītāja. Vilma Landmane sākusi mācīties V. Salnas mūzikas studijā, bet tagad turpina savu mūzikālo izglītību arī pie M. Threasser. Nellija Kreņģele bijusi Feldmaņa drāmatiskos kursus Rīgā, bijusi Rīgas Tautas teātra aktrise un tagad ir CLT līdzsalniece kopš teātra nodibināšanas. Vijolnieks Laimonis Kreņģelis konservātorijā mācījies pie Kārļa Vestena, prof. Meca un Jāņa Kalēja. Ir CLT aktieris. Mākslinieki līdzi brauks Čikāgas latv. organiz. ap-bas pr-ks māc. V. Landmanis, kas Kanadas Daugavas Vanagiem nodos sveicienus no Čikāgas organizācijām. Var notikt, ka atbrauc arī Otto Krolls, lai atkal satiktos ar DV, kārtotu ievadītās sarunas par viesizrādēm Kanadā un aprunātos ar vietējiem aktieriem.

KANADAS LATVIEŠU KATOĻU DELEGĀTU KONGRESS TORONTO 30. UN 31. AUGUSTĀ

Kongress notiks Sv. Miķeļa katedrāles draudzes zālē, Bond un Shuter ielu stūrī, Toronto.

KONGRESA NORISE

Sestdien, 30. augustā, pl. 11,30 kongresa atklāšanas svētbrīdis un akts.

Plkst. 13,00 kongresa darba sēde ar sekojošu darba kārtību: 1) Kongresa vadības vēlēšanas. 2) Centrālās valdes un citu amata personu ziņojumi. 3) Vienību ziņojumi. 4) Revīzijas komisijas ziņojums. 5) Centrālās valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas. 6) Budžets. 7) Statūtu projekta caurskatīšana un pieņemšana. 8) Turpmākā darbība. 9) Dažādi jautājumi.

Plkst. 18,30 kopīgas vakariņas delegātiem un viesiem Kolumbus zālē.

Plkst. 20,00 saviesīgs vakars pie klātiem galdiem Kolumbus zālē.

Svētdien, 31. augustā, plkst. 11,30 svinīgs dievkalpojums Newman kluba baznīcā, St. George un Hoskin ielu krustojumā, ar LKKCK kora piedalīšanos.

Plkst. 15.00 kongresa gaitas darba turpināšana Sv. Miķeļa katedrāles draudzes zālē. Referāti. Solistu koncerts.

Kongresa atklāšanas aktā un kongresa sarīkojumos visi laipni aicināti.

LKKCK valde

DV MEISTRSACĪKSTES ŠAUŠANĀ

DV Toronto nodaļas internās meistarsacīkstes šaušanā 23. augustā, pl. 3.00 p. p. Latviešu mednieku un makšķernieku īpašumā Bērzainē.

Sapulcēšanās DV namā, 123 Huron ielā.

KANADĀ

TORONTO

⊕ Jaunatnes svētku rīcības komiteja priekšsēža Br. Rubesa vadībā pēdējā sēdē pārrunāja svētku budžeta jautājumus un izlēma ieejas maksas dažādiem sarīkojumiem. Daiļamatniecības skatē ieeja paredzēta pret labprātīgiem ziedojumiem. Rīcības komiteja nolēma vispārējo Jaunatnes svētku viesiem, kas apmeklēs visus sarīkojumus, dot iespēju iegādāties kartes par pazeminātu cenu. Jaunatnes svētku pagaidu budžets paredzēts $7.000,- apmērā ienākumos un $3.000,-—$4.000,- izdevumos. Rīcības komiteja ar pateicību uzņēma DV KV paziņojumu par $300,- atbalstu svētku sarīkošanai. Svētku galvenajam sarīkojumam — Jaunatnes pasaulei — telpas sarunātas Varsiti arenā, bet „Rožu ballei" — Nacionālās izstādes auto ēkā. Jaunatnes svētkos paredzēts uzvest 4 īslugas Ītona auditorijā. Rīcības komiteja uzdeva viesam sacensību vadītājiem tuvākā nākotnē izstrādāt atsevišķu sacensību noteikumus.

⊕ Kanadas Immigrācijas ministrijas protektorātā notiks plaša etnisko grupu pārstāvju sanāksme laikā no 23. līdz 28. augustam Manitobas provincē. Sanāksmē paredzēts iztirzāt pavalstniecības jautājumus. Cik līdz šim izdevies noskaidrot, tad aicinājumu piedalīties šīni sanāksmē no latviešiem saņēmis māc. A. Lūsis.

⊕ Sidrabenes bērnu vasaras nometnes slēgšana paredzēta 23. augustā. Nometnes noslēgumā māc. A. Cops vadīs svētbrīdi, kam sekos ugunskurs ar nometnes dalībnieku priekšnesumiem.

⊕ Pēc smagas operācijas 42 g. vecumā miris Laimons Oskars Padega. Viņš kremēts Vinčesteras ielas krematorijā, piedaloties māc. A. Eriedim un piederīgajiem.

NIAGARA

⊕ DV Niagara Falls nodaļas mantu loterijā š. g. 31. jūlijā laimējuši:

1) Pulksteņa radio Nr. 770 — Merl Willick R. R. 1 Chippawa, Ont.

2) Elektrisko skujamo Nr. 193 — M. Vabals, Niagara Falls, Ont.

3) Elektrisko urbi Nr. 439 — D. Gruzītis, Toronto.

Neizņemtie laimesti saņemami pie J. Celma, 1912 Delaware Ave., Niagara Falls, Ont.

DV Niagara Falls nodaļa.

MONTREĀLĀ

⊕ Dažu immigrantu ierosmē etnisko grupu pārstāvji pārrunāja jautājumu par izcila sarīkojuma noorganizēšanu Montreālā; tā atlikumu domāts iemaksāt Joint Hospital Found. Sanāksmē piedalījās 15 delegātu no dažādām etniskām grupām un ievēlēja komiteju, kas kārtos visus priekšdarbus sarīkojuma noorganizēšanai. Komitejā piedalās mācītājs O. Boldireff (krievs), H Bulli jaunkundze (somiete) A. S. Hollo (ungārs), F. Weisman (holondietis), Dr. N. Westphal (vācietis). Izrāde ir paredzēta novembrī, kad uzvedumos piedalīsies jaunkanadieši. Šai sakarā jaunkanadiešu mākslinieki, arī amatieŗi, deju grupas, koŗi u. c., kas vēlētos piedalīties ar priekšnesumiem, lūgti rakstveidā pieteikties: P. O. Box 1600 Place D'Armes — Attention Mr. A. S. Hollo, līdz 31. augustam.

Šis sarīkojums dos iespēju daudziem jaunkanadiešu māksliniekiem sevi parādīt kanadiešiem, līdz ar to dažam labam talantam var pavērties iespējas sevi reprezentēt kanadiešu strapā.

⊕ 23. augustā, pl. 3 p.p. Sv. Pāvila draudze rīko plašus bērnu un jaunatnes svētkus Tērvetē visiem Montreālas un apkārtnes latviešiem. Programma paredzēta ļoti plaša un vispusīga visām vecuma grupām. Veiksmīgākajiem būs godalgas. Vakarā paredzēts ugunskurs ar priekšnesumiem, bet lielajiem arī deja pie labas mūzikas. Tiks gādāts par atspirdzinājumiem. Ja būs vajadzīgais skaits braucēju, būs arī speciāls autobuss no Montreālas; pieteikties uz autobusu pie Mazuša kga — RE 3-5511. B.

PORT ARTURĀ, ONT.

⊕ Svētdien, 24. augustā, pl. 10,30 no rīta draudzes izbraukums brīvā dabā pie Buevāra ezera. Sapulcēšanās pie Black Bay Road tilta.

⊕ Šī gada jūlija mēnesī Port Arturas Latviešu draudzē iesvētītas māsas Maija un Erika Vilciņas. Svētdien, 10. augustā nokristīts Eduards Alfreds Krūmiņš, Artura Krūmiņa un Broņislavas, dz. Rubenes, dēls.

STĀJAS APLIECINĀJUMS

DAUGAVAS VANAGU DIENĀS

Organizāciju gadskārtas sanāksmju nolūki ir gandrīz nemainīgi — atskats uz padarīto un plānojums darbam nākotnē, vadoties ar organizācijas mērķiem, kas ietverti statūtos. Šādā plāksnē risināsies arī Daugavas Vanagu dienas Toronto.

Sakarā ar to ir vietā pieskarties šīs organizācijas būtiskajam un organizātoriskajam saturam, kas gadu no gada saista aizvien vairāk biedru DV rindās. Katras organizācijas seju veido tās biedri ar savu degsmi, disciplīnu, pašaizliedzību, sabiedrisko un morālo stāju. Saprotams, nav tādas ļaužu kopas vai sabiedrības, kuŗas visi locekļi būtu ideāltipi — bez vainām un trūkumiem. Bet katrai biedrībai ir sava mērķtiecība un vēlēšanās pec iespējas tuvāk nonākt organizācijas ideāltipam, lai tās locekļi ar savu stāju būtu paraugs un priekšzīme tiem, kas stāv ārpus šīs organizācijas. Vispirms, katrai organizācijai savu cēlo un labo mērķu dēļ jābūt tādai, kas piesaista biedrus labprātīgas izšķiršanās ceļā. Ikviens, personīgi zinot un simpatizējot šādai organizācijai, atradīs ceļu uz to. Biedru skaita vairošana ar uzbāzību vai atkārtotu pierunāšanu nekad nevienā organizācijā nav ienesusi „labas un vērtīgas asinis". Te jāatceras vācu okupācijas laiks dzimtenē, kad vācieši atļāva atjaunot Aizsargu organizāciju, kas visumā bija morāli un patriotiski augsti vērtējams spēks, kuŗas sastāvā iekļuva arī cilvēki ar nelāgu pagātni (bij. P. D. vīri u. tml.). Vēlāk, panākumiem cīņās sveŗoties par labu iebrucējiem, tie pārgāja pēdējo pusē. Saprotams, mēs te varam runāt vienīgi par atsevišķām personām. Bet tādi nedrīkst atrasties nevienā organizācijā, jo ar savu svārstīgo stāju, pret organizācijas principiem vērstu izturēšanos vai sabiedriskā takta trūkuma dēļ tie iebojā organizācijas vaibstus.

Protams, ir kļūdaini spriest pēc dažu biedru izlēcieniem par visu organizāciju, bet sabiedrība bieži vien to dara. Tādēļ ir labāk un svētīgāk — izkristallizēt biedru sastāvu, kaut arī tas skaitu reducētu. Tādēļ organizācija nedrīkst „aizvērt acis", bet tai jāaudzina, jādisciplinē, pat jāsoda smagāku pārkāpumu gadījumos.

Daugavas Vanagu organizācijas bazi veido un lielāko biedru skaitu dod Otrā pasaules kaŗa dalībnieki, kuŗiem ir savstarpējā daudzība, kas apzinās bijušo cīņu jēgu un goddevību upuŗiem. Tas veido organizācijas kopā saturētāju un cementētāju spēku.

Taču ir pārāk svarīgi, lai arī visi tie Daugavas Vanagu organizācijas biedri, kas nav bijuši leģiona rindās, sirdī paturētu un svētu saglabātu galveno noteikumu DV organizācijas satversmē, kas nosaka, ka DV par biedru var iestāties ikviens, kas goddevīgi atzīst un cieņī cīņā par Latviju nestos upuŗus, vienalga, vai būtu ziedota dzīvība, vai cīņā gūts ievainojums. Tas ir pamatbalsts Daugavas Vanagu organizācijas biedru sastāvam, labākā un cildenākā nozīmē.

Ja ir izpildīts noteikums par patriotisko stāju, tikai tad varam runāt par DV biedra stājas fazēm. Un proti: disciplīnu, otra biedra cieņu un respektēšanu. Labas sabiedrības vai ļaužu kopas locekļiem, kuŗiem nav nekādu trūkumu, nebūtu vajadzīga nekāda sodīšanas instance. Ja tāda tomēr pastāv, tad bieži vien tīri formāli, saskaņā ar organizācijas noteikumu statūtos. Ja nu tomēr tāda darbojas, tad sodītam, ja viņš ir īsts un patiess organizācijas biedrs, ir jārespektē tās objektīvais lēmums. Neaizvērsim acis negribēšanā zināt, bet atzīsim faktu, ka arī mūsu vidū atrodas un „sava paša garā" turpina darboties biedri, kam ir apsīkusi paškritika un apziņa, ka visi esam pakļauti savas DV organizācijas statūtiem un tradicijām.

Un beidzot — sabiedriskā stāja, kas raksturo katras organizācijas taktu, izturēšanos un mērķtiecīgo rīcību. DV nav noslēgta ļaužu kopa, bet tā atrodas visciešākā kontaktā ar sabiedrību. Pēdējās atbalsts un atsaucība palīdz īstenot DV mērķus, izvērst darbību plašumā un dziļumā. Ne tikai no pašiem organizācijas biedriem, bet vēl vairāk no tiem, kas stāv ārpusē, ir atkarīga DV darbība. Tādēļ ir svarīgi, lai ikviens DV biedrs ar labu uzvedību, taktu un priekšzīmīgu izturēšanos stāvētu sabiedrības priekšā.

Kā jau minēts, nav tādas organizācijs, kuŗas visi biedri atbilstu cilvēka ideāltipam. Bet trūkumus jācenšas novērst vai mazināt, kaut ar drastiskiem līdzekļiem. Taisnības princips, godīgums, pieklājība, citu cilvēku cieņa, negātīvo tieksmju noslāpēšana sevī, īsta patriotisma izpausme vienmēr un visur — tās ir īpašības, ar kuŗām bruņots, ikviens mūsu DV loceklis tuvojas ideāltipam.

Veicinot stiprumu DV organizācijā, nevaram nepieminēt katēgorisko nepieciešamību — allaž uzturēt modru un reālizēt sadarbības principu ar citām organizācijām un visu sabiedrību. Nevienai organizācijai nav monopoltiesību uz sabiedriskās aktivitātes uzturēšanu, jo ikviens ir tiesīgs pielikt roku vai smadzeņu spēku katram darāmam darbam, kas nāk par labu tautiskās sadzīves un kopības stiprināšanai. Ir jāsaprot, ka dažreiz neorganizētu ļaužu kopums spēj paveikt vairāk un arī efektīvāk, nekā organizāciju dažkārt izkliegtie saukļi un ieciršanās pārākuma apziņā.

Daugavas Vanagu dienas ne tikai liek mums tencināt padarīto un no jauna iecerēto darbu, bet arī rosina dziļāk vērsties sevī un pārdomāt, vai es nevarū būt vēl labāks un vērtīgāks savai organizācijai un visai sabiedrībai. Šāds pašvērtējums, ja to īstenos, vairos organizācijas reputāciju, vēl vairāk rosinās labas domas tās spēka un ietekmes celšanai — lai vislabāk kalpotu tautai un tēvzemei.

A. Vilks

KO DARĪT 30. AUGUSTA VAKARĀ?

ATBILDE 8. LAPASPUSĒ

ĢENERĀLKONSULS Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

VISĀS APDROŠINĀŠANAS LIETĀS IZPALĪDZ UN KĀRTO ILMARS ANDREJSONS
(C.L.U.)
84 ABBOTT AVE., TORONTO
RO 2-0372

ŅUJORKAS DZIESMU SVĒTKU ATLIKUMS

Dziesmu svētku rīcības komiteja sanāca uz sēdi 11. augustā Ņujorkā, lai noskaidrotu svētku financiālos jautājumus. Sakarā ar to, ka rīcības komitejas locekļu lielākā daļa tūliņ pēc Dziesmu svētkiem izbrauca atvaļinājumā, tad galīgie skaitļi vēl nav noskaidroti, taču Dziesmu svētki devuši prāvu atlikumu. Pēc uzstādītā budžeta bija paredzēts ienākumos 35.000 dol. un izdevumos — 26.000 dol. Kā ienākumos, tā izvedumos šīs summas ir pārsniegtas. Nav arī vēl izlemts, kam nodot atlikumu.

Par ieejas kartēm vien ieņemts pāri par 25.000 dol. Vēl jāpieskaita ienākumi no jaundarbu koncerta, pārdotiem katalogiem, žetoniem, par sludinājumiem. Svētku dalībnieku skaits kopā ar dziedātājiem sasniedz 10.000.

Rīcības komiteja saņēmusi Latviešu dziesmu svētkiem veltītus dokumentus no Ņujorkas pilsētas vecākā R. Vagnera un Ņujorkas gubernātora A. Harimena. Šie dokumenti ielogoti un tos uzglabās kā vēsturisku materiālu.

TRUMENS IERODAS ANTIKOMŪNISTISKAJĀ IZSTĀDĒ

Apspiesto Eiropas Nāciju noorganizētā antikomūnistiskā izstāde, kuŗā attēloti komūnistu valdīšanas 40 gadi, atklāta Čikāgā, Šermana viesnīcas telpās. Izstādes sarīkošanu atbalsta Ērgļu brālības ordenis, kuŗa prezidents teica runu izstādes atklāšanas aktā. No apspiesto nāciju puses runāja poļu delegāts S. Korbonskis.

7. augustā izstādi apskatīja bij. prezidents H. Trumens, kas ar lielu interesi iepazinās ar izstādītiem materiāliem.

Antikomūnistisko izstādi rīkos vēl šādas ASV pilsētās: no 11.—24. augustam Klīvlendā, no 30. aug. līdz 2. sept. Pitsburgā, Pa., 7. septembrī Mančesterā, N. H. Līdz šim izstāde bijusi Ņujorkā, Vašingtonā, Sisinātī, Galvestonā (Teksasā) un Strasburgā, Francijā. Izstādi vēlāk pārcels arī uz Italiju un Latīņu Ameriku.

DV ANGLIJĀ

⊕ 27. septembrī DVF Rochdales nodaļa rīko tradicionālo pļaujas svētku sarīkojumu St. John's Ambulance Hall telpās.

● 28. septembrī sāksies DVF Vanadžu salidojums Ukraiņu kluba telpās, Whitehall Street, Rochdale. Salidojumu ievadīs ar svētbrīdi, kam sekos darba sēde. Sēdē aicinātas piedalīties Vanadzes un interesentes.

⊕ Vanadžu komitejām un Vanadžu lietu kārtotājām jāiesūta darbības pārskati. Lai varētu noorganizēt naktsmītnes, kam tādas būtu vajadzīgas, jāpiesakās līdz 15. septembrim pie DVF Rochdale nodaļas Vanadžu komitejas sekretāres A. Jēkabsones, 68 Park Rd., Rochdale, Laucs.

Čechoslovakijā apcietināts amerikāņu students

ASV sūtniecība Vīnē lūgusi Čechoslovakijas valdību atbrīvot no apcietinājuma 11. augustā pierobežā aizturēto studentu Dž. Bekmeni no Nešvillas. Viņš izspraucies cauri robežjoslā ierīkotajam dzeloņstiepļu žogam, lai viņa biedri Austrijas pusē to nofotografētu „aiz dzelzs aizkara".

IZOLĀCIJA IR GARA SLIMĪBU CĒLONIS

(C. S.)) — Cilvēks ir izgudrojis daudz cietsirdīgu paņēmienu, lai sodītu savus tuvākos. Kanadas gara veselības apvienība apliecina, ka viens no visagrākajiem un visiedarbīgākajiem paņēmieniem ir piespiedu izolācija: fiziski — cietums, bet sociāli — izstumšana no sabiedrības.

„Mūsu pašu sabiedrībā šis izolācijas process sastopams uztraucoši lielos apmēros minoritāšu grupu diskriminācijas veidā un tas tieši noved lielu skaitu jaunkanadiešu pie gara slimībām", aizrāda apvienība.

Šo skaitu viegli varētu samazināt, ja novērstu svarīgo faktoru, kas izraisa vai veicina nervu sabrukumu. Šis faktors ir izolācija, vai izolācijas izjūta, kā to pierāda pētījumi, ko tagad Kanadas gara veselības savienības Toronto nozare izdara, lai noskaidrotu jaunkanadiešu gara slimību cēloņus.

Jaunieceļotāja izolācijas process bieži vien sākas ar apzinātu vai neapzinātu viņa noraidīšanu. Un kaut arī viņš ir sagatavojies uz to, ka viņam būs jāpārvar zināms daudzums piemērošanās grūtību, tad tomēr jauniebraucējs ir pilnīgi nesagatavots sadurties ar ārkārtīgo vienaldzību un nevēlēšanos viņu atbalstīt.

Te būtu jāpasvītro, ka par „jauniebraucēju" tiklab var atzīt kādu jaunkanadieti, kas, teiksim, nesen ieradies no Italijas, kā arī „veco" kanadieti, kas nesen ieradies no Manitobas vai Jaunbransvikas.

Abiem ir fiziskas un psicholoģiskas problēmas apmetoties uz uz dzīvi, kaut gan jaunkanadietim nereti ir vairāk jāpiemērojas. Neatlaidīga noraidīšana bieži noved pie vientulības sajūtas un rada varbūt ļaunas domas par paša spējām sekmīgi tikt galā ar jauno situāciju.

Ja jauniebraucējs zaudē paš-paļāvību, tad viņš kļūst ļoti kritisks vai nu pret sevi pašu, vai arī pret savu jauno apkārtni. Viņš sāk neuzticēties ļaudīm un, lai izvairītos no tālākiem nepatīkamiem pārsteigumiem vai neveiksmēm, viņš var mēģināt atrauties no nepatīkamās reālitātes, un šī atraušanās vēl vairāk palielina izolācijas izjūtu. Pie tādiem apstākļiem šāda persona var garīgi saslimt.

Ja izolācijas sajūta ir vitāls faktors — jauniebraucēju gara slimības cēlonis, tad—kā to reducēt? Varbūt mazliet līdzētu tas, ja kanadieši zinātu, ka kopš 1945. g. Kanadā ieradušies gandrīz 2.000.000 immigrantu. Tā ir visai prāva daļa no mūsu 17.000.000 iedzīvotāju. Tik liela jauniebraucēju ieplūduma uzņemšanai kanadieši labi sagatavojušies saimnieciski, bet ne sociāli.

Kanadieši vairāk domājuši par jauniebraucēju noderīgu nodarbināšanu rūpniecībā, nekā par palīdzēšanu viņiem atrisināt daudz sarežģītāko sociālās integrācijas problēmu. Iznākumā šī nesagatavošanās, nezināšana un neizprašana nozīmē, ka liels skaits jaunkanadiešu ir vāji sagaidīti, ja ne atklāti noraidīti, kā dažās Kanadas pašvaldībās, Tā arī privātās attieksmēs. Kā pētījumi liecina, šī noraidošā nostāja, kas nāk vēl klāt visām citām apmešanās grūtībām, var novest pie nopietniem emocionāliem traucējumiem.

Kanadieši atceras laikus, kad dotās iespējas brīvi iesaistīties sabiedrībā nozīmēja pagriezienu viņu jūtās pret kādu pašvaldību, sociālu sanāksmi vai organizāciju. Toreiz noraidošā, pārmērīgi kritiskā nostāja izzuda, kad nodibinājās zināma veida pozitīvi sakari ar citiem, vai nu pārrunājot vai kaut ko kopīgi darot.

Iespēja iesaistīties ir tas, kas vajadzīgs daudziem jauniebraucējiem, lai viņi varētu kādā grupā iekļauties. Tikai „vecais" kanadietis spēj uzaicināt un var to izdarīt, piedāvājot tiešu draudzību un viesmīlību. Raugoties no šī viedokļa, šādi žesti var dot lielu svētību, jo tas dos vairāk garīgi veselu un radošu pilsoņu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

58. gada 20. augustā, 67. n-rs.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

VISĀS APDROŠINĀŠANAS
LIETĀS IZPALĪDZ UN KĀRTO
ILMARS
ANDREJSONS
(C.L.U.)
…4 ABBOTT AVE., TORONTO
RO 2-0372

ŅUJORKAS DZIESMU SVĒTKU ATLIKUMS

…Dziesmu svētku rīcības komi…eja sanāca uz sēdi 11. augustā …ujorkā, lai noskaidrotu svētku …nanciālos jautājumus. Sakarā …r to, ka rīcības komitejas lo…ekļu lielākā daļa tūliņ pēc …ziesmu svētkiem izbrauca atva…ļinājumā, tad galīgie skaitļi vēl …av noskaidroti, taču Dziesmu …vētki devuši prāvu atlikumu. …ēc uzstādītā budžeta bija pare…zēts ienākumos 35.000 dol. un …zdevumos — 26.000 dol. Kā ie…ākumos, tā izvedumos šīs sum…as ir pārsniegtas. Nav arī vēl …ziemts, kam nodot atlikumu. …Par ieejas kartēm vien ieņemts …āri par 25.000 dol. Vēl jāpieskai…a ienākumi no jaundarbu kon…erta, pārdotiem katalogiem, ze…oniem, par sludinājumiem. …vētku dalībnieku skaits kopā ar …iziedātājiem sasniedz 10.000.
…Rīcības komiteja saņēmusi …atviešu dziesmu svētkiem velti…ūs dokumentus no Ņujorkas …ilsētas vecākā R. Vagnera un …ujorkas gubernātora A. Hari…ena. Šie dokumenti ielogoti un …os uzglabās kā vēsturisku mate…iālu.

TRUMENS IERODAS ANTIKOMŪNISTISKAJĀ IZSTĀDĒ

…Apspiesto Eiropas Nāciju no…organizētā antikomūnistiskā iz…stāde, kurā attēloti komūnistu …valdīšanas 40 gadi, atklāta Čikā…gā, Šermana viesnīcas telpās. …Izstādes sarīkošanu atbalsta Erg…ļu brālības ordenis, kura prezi…dents teica runu izstādes atklā…šanas aktā. No apspiesto nāciju …puses runāja poļu delegāts S. …Korbonskis.
…7. augustā izstādi apskatīja …bij. prezidents H. Trumens, kas …ar lielu interesi iepazinās ar iz…stādītiem materiāliem.
…Antikomūnistisko izstādi rīkos …vēl šādas ASV pilsētās: no 11.— …24. augustam Klīvlendā, no 30. …aug. līdz 2. sept. Pitsburgā, Pa., …7. septembrī Mančesterā, N. H. …Līdz šim izstāde bijusi Ņujorkā, …Vašingtonā, Sisināti, Galvesto…nā (Teksasā) un Strasburgā, …Francijā. Izstādi vēlāk pārcels …arī uz Itāliju un Latīņu Ameri…ku.

DV ANGLIJĀ

● 27. septembrī DVF Rochdales nodaļa rīko tradicionālo pļaujas svētku sarīkojumu St. John's Ambulance Hall telpās.

● 28. septembrī sāksies DVF Vanadžu salidojums Ukraiņu kluba telpās, Whitehall Street, Rochdale. Salidojumu ievadīs ar svētbrīdi, kam sekos darba sēde. Sēdē aicinātas piedalīties Vanadzes un interesentes.

● Vanadžu komitejām un Vanadžu lietu kārtotājām jāiesūta darbības pārskati. Lai varētu noorganizēt naktsmītnes, kam tādas būtu vajadzīgas, jāpieskaās līdz 15. septembrim pie DVF Rochdale nodaļas Vanadžu komitejas sekretāres A. Jēkabsones, 68 Park Rd., Rochdale, Lancs.

Čechoslovakijā apcietināts amerikāņu students

ASV sūtniecība Vīnē lūgusi Čechoslovakijas valdību atbrīvot no apcietinājuma 11. augustā pierobežā aizturēto studentu Dž. Bekmeni no Nešvillas. Viņš izspraucies cauri robežjoslā ierīkotajam dzeloņstiepļu žogam, lai viņa biedri Austrijas pusē to nofotografētu „aiz dzelzs aizkara".

…nuskriptus saīsināt. …euzglabās, bet uz vēlēšanos sūtī…arka. …em parakstītajos rakstos izteiktās …ās viedoklim.

Alfrēds Vinčels

VAI SPORTAM JĀKĻŪST PAR NAIDA AVOTU?

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO OBERSTDORFAS

Arvien biežāk nākas lasīt ziņas, ka sporta sacensības skatītājus tā aizrāvušas, ka tie nesavaldībā atļāvušies izrīcības, par kurām atliek vienīgi kaunēties. Protams, sporta pretiniekiem šie fakti ir kā eļļa uz uguns, un tie tos izmanto jauniem uzbrukumiem sporta ļaudīm. Šķietami, pat pamatoti. Tomēr savā triumfā viņi apzināti atstāj neievērotu kardinālāko: ne jau sportisti izraisa nepatīkamos starpgadījumus (par tiešām retiem izņēmumiem lieki runāt), bet skatītāji, kas nākuši sacensības vērot — savējiem uzgavilēt. Tie domā, ka drīkst atļauties visu, jo samaksājuši ieejas naudu, un pārāk bieži, diemžēl, piemirst robežas; gribēdami atbalstīt savus mīluļus, zaudē pēdējo objektivitāti un vilšanās izraisītā nesavaldībā it kā atriebībā atļaujas izrīcību, ko dažkārt patiešām var saukt par huligānismu. Bet skatītāju disciplīnas, objektivitātes un savaldības trūkumu taču nevar pārmest sportistiem, kas cīnās bruņnieciski, respektē pretinieku un arī zaudējot labi apzinās, ka uzvarētājs var būt tikai viens.

Nedrīkstam piemirst, ka mūsdienu dzīve bez sporta sacensībām nemaz vairs nav iedomājama, jo ļaudīm nepieciešams „nervu kutinājums", aizraušanās iespēja un sajūsmas prieks, lai kaut uz mirkli piemirstu ikdienu. Tādēļ nav jābrīnās, ja sportisti palaikam nonāk it kā seno Romas gladiātoru lomā, kas bruņnieciski cīnās arēnā, ap kuru mutuļo pūlis — aizrāvies, nesavaldīgs, asinskārs un neobjektīvs. Protams, sports zaudējis daudz no sava pirmatnējā ierosinājuma, bet arī tur nav vainojami sportisti paši, bet gan cilvēki, kam pārāk tīk ērtības, lai izietu cīņas arēnā, toties ir apdāvināti ar veiklu uztveri, lai sportu prastu izlietot citiem, savtīgiem nolūkiem.

Pad. Savienība bija pirmā, kas saprata, cik sports lieliski izmantojams propagandas mērķiem. Un tā sportā pamazām iezagās politika. Reizē ar to cieta olimpiskā ideja, jo radās maskētie amatieri, kuru uzdevums bija gūt uzvaras savas zemes propagandas vajadzībām, un rezultātā patiešām tagad vairs nav iespējams novilkt striktu robežu starp amatierismu un profesionālismu. Ļoti raksturīgs šai ziņā ir ironiskais paskaidrojums, kuru nesen izteicis profesionāļu pasaules tenisa čempions Goncaless: „Atšķirība starp amatieri un profesionāli ir vienīgi tā, ka pēdējam no saviem ienākumiem jāmaksā nodokļi, kamēr amatieri to nedara! . . ." Sporta dzīvē ieviesušās arī citas „machinācijas", pārspīlētu nacionālismu ieskaitot, kas sporta idejai tikai kaitē. Bet, kā jau sacīts, par visām šīm nebūšanām patiešām nav vainojami sportisti paši, kas joprojām cīnās disciplinēti un bruņnieciski, kā to prasa olimpiskā un sporta ideja vispār!

Kādi neprāta izpaudumi iespējami, ja skatītāji un, diemžēl, pat rīkotāji vairs nespēj saskatīt nepieciešamo sajūsmas robežu, bet atļaujas visu līdzekļu izlietošanu iecerētā mērķa sasniegšanai, to vislabāk apliecina nesen pabeigtās VI futbola pasaules meistarības izcīņa, kas risinājās Stokholmā un citās Zviedrijas pilsētās. Neviens nevarēs noliegt, ka zviedri bija iecerējuši izcīnīt pasaules meistara laurus. Viņi mērķi nesasniedza, kaut patiešām izlietoja visus līdzekļus: finālā nācās smagi zaudēt Brazilijai un apmierināties ar 2. vietu. Protams, tas ir varens panākums, jo zviedri tik spēcīgi futbolā nav, to sniegums nekādā gadījumā neatbilst iegūtajai 2. vietai. Sportā tomēr bieži panākumus ietekmē arī laime, bet zviedru galvenais līdzeklis šoreiz tomēr bija — labi apsvērti līdzekļi mērķa sasniegšanai, kuriem nav vairs nekā kopīga ar sportu. Upuris bija — meistartitula aizstāvji Vācijas futbolisti. Zviedri pareizi aprēķināja, ka ar savu spēles māku vien šim šķērslim ceļā uz iekāroto mērķi pāri netiks, kādēļ uzsāka vāciešu morālu un fizisku satricināšanu. Un tad arī vēl tikai ar partejiska tiesneša palīdzību viņi pieveica vācu vienību, nemantojot citās tautās atzīšanu, bet gan tikai nožēlošanu un pārmetumus. Šī Zviedrijas uzvara izraisīja skandālu, kāds ilgi nav piedzīvots, un ka vāciešiem patiešām ļoti nekorrektā kārtā nodarīts pāri, apliecina arī milzīgais sašutums, kas izpaudās ļoti sportiskajā un objektīvajā angļu presē.

Lietas attīstība īsumā bija šāda: Vācu spēlētājiem un pirmajiem entuziastiem ierodoties Malmö, viņus saņēma ļoti sirsnīgi, bet veikalu skatlogos jau bija uzraksti „Mēs runājām vāciski, bet ne labprāt" . . . Toties ļoti labprāt zviedru veikalnieki ņēma pretim Vācijas ļoti stabilo un šodien tik vērtīgo D-marku. Tai pašā laikā rīkotāji vāciešiem pārmeta, ka meistarības spēles noskatīties iebraukuši tik maz vācu futbola draugu („tikai" — 12.000!), kamēr zviedru prese tūlīt sāka kampaņu, uzsverot, cik brutāli vācu futbolisti spēlē, kā arī pastāstot daudzas citas briesmu lietas. Tā jau sākumā visumā atturīgos zviedru skatītājus noskaņoja pret Vāciju, un radās iespaids, ka pasaulē nav otras tautas, kas tik ļoti nīstu vāciešus, kas joprojām nav piemirsuši, ka vācieši uzsākuši pēdējo karu. Toties piemirsuši zviedri izrādījās faktu, ka visu kara laiku neitrālā Zviedrija kara vainīgajiem piegādāja tēraudu, jo jau toreiz pret vācu marku tie nekāda naida nejuta . . .

Vācieši nodemonstrēja pasaules meistaram cienīgu futbolu, pieveica lielo favorītu Argentīnu un savā priekšgrupā izcīnīja uzvaru, ceturtdaļfinālā pārspēja arī Dienvidslaviju. Zviedru preses kampaņa pret vāciešiem nemazinājās, bet pieauga, jo pusfinālā Vācijas pretinieks nu bija — Zviedrija. Sacensība bija paredzēta Stokholmā, kuras tuvumā vācieši arī jau bija sagādājuši apmetni. Rīkotāji tomēr spēli pēkšņi pārcēla uz Geteborgu, kur par vācu vienību neviens vairs neinteresējās, gandrīz vai pameta liktenim — nebija piemērotas apmetnes, nebija arī treniņa laukuma. Pašiem vāciešiem nācās kaut ko sameklēt, kaut kā izlīdzēties. Protams, par atpūtu un nopietnu sagatavošanos spēlei vairs nevarēja būt ne runas . . . Tas pats notika ar vācu skatītāju tūkstošiem, kas bija iebraukuši Zviedrijā: Stokholmas spēlei iepriekš pasūtinātās biļetes Geteborgā nederēja, bet citas dabūt nevarēja, jo stadions it kā bija izpārdots, kaut vēlāk tukšu vietu netrūka. Pat vācu futbola savienībai apsolītas 1000 biļetes rīkotāji „atdeva" saviem tautiešiem. Tā vācu futbolisti morāliski bija satricināti, bet atbalstītāji — sabraukušie skatītāji izspiesti. Kad pēc lielas plēšanās zviedri vāciešiem

(Nobeigums 6. lpp.)

CENTĪGA ĀRSTE

DR. SKAIDRĪTE FEDDERS

nobeigusi LU medicīnas fakultāti 1939. gadā.

Strādājusi Strenču Sarkanā Krusta psīchiatriskā slimnīcā un privātā praksē līdz 1944. g. beigām.

Pēc ieceļošanas ASV, prakses gada nostrādāšanas un licences eksāmeniem 1955. g. ieguvusi ārsta tiesības Minnesotas valstī. Uzaicināta strādāt Minnesotas universitātē, kur viņai piešķirts „Fellowship" speciālista grada iegūšanai anestēziologijā, ko ieguvusi š. g. maijā.

Uzņemta American Society of Anaesthesiologists 1958. g., biedre arī Latviešu ārstu biedrībā trimdā un ASV ārstu apvienībā.

BALTIJAS VALSTIS AGRĀK UN TAGAD

MŪSU PROBLĒMAS VĀCU ASPEKTĀ

Kamēr lielajā politikā Baltijas valstu jautājums arvien vairāk nostiprinas tajās konkrētajās formās, kurās politiskās aktuālitātes moments pārvēršas par akadēmisku paraugu, Padomju Savienības starptautisko tiesību pārkāpšanas vēsturē ieinteresētas aprindas turpina sekot jaunāko laiku attīstībai, reizē pievēršoties vēsturiskajām norisēm šajā telpā. Vācu resp. baltvācu rosība ir viens no šīs intereses redzamākiem eksponentiem, kuru darbs saprotamā kārtā var interesēt latviešu sabiedrību. Orientācijai šai interesantajā un pozitīvajā speciālās pētniecības novadā, ko pavada arī sabiedriskā aktīvitāte baltiešu kultūras vērtību kopšanai, ieskatu dod nesen Gettingenā notikušās Baltijas vēsturnieku 11. sanāksmes gaita, ko sniedzam laikraksta „Latvija" Vācijā atreferējumā.

Gettaingenā maija un jūnija mēnešu mijā notika Baltijas vēsturnieku 11. sanāksme, kas noritēja divkāršā zīmē —atskatoties uz Latvijas un Igaunijas republiku nodibināšanos pirms 40 gadiem un atzīmējot pirmo baltvācu vēsturnieku sanāksmi pirms 50 gadiem Rīgā. Plašajā, Baltisch Briefe jūlija numurā apskatītajā programmā no latviešu un igauņu aspekta īpašu vērbīu pelnī šīs sanāksmes tā daļa, kas bija veltīta speciālajiem tematiem — Pārskats par igauņu vēsturisko literātūru tagadnē (referents Herdera institūta bibliotēkas direktors Dr. H. Veiss) un Latvijas dibināšana kā tiesību problēma (Vīnes universitātes doc. N. Valters).

Pirmajā gadījumā referents Dr. H. Veiss konstatē, ka pēc komūnistu partijas 20. kongresa Igaunijā modusies asa kritika par līdzšinējo Igaunijas vēstures interpretāciju no padomju puses. Kādā 1956. g. vēstrunieku kongresā Tallinā, kurā piedalījušies arī pazīstami padomju krievu vēsturnieki no Maskavas, igauņu zinātnieki vērsušies pret mechanisku padomju vēstures periodizācijas pārnešanu uz Igaunijas vēsturi, pie kam krievu-igauņu attieksmju nezinātniskā interpretācija šodien līdzinoties gļēvai pielīšanai un allelujā saucieniem lielkrievu šovinisma priekšā. Kritika izteikta arī pret rusifikāciju kā objektīvu progresīvu parādību, reizē apšaubot normālu Pad. Savienības investīciju kvalificēšanu par „davaņām", līdz ar ko tiekot apšaubīta pad. Igaunijas līdztiesība starp citām republikām. Pēc Dr. Veisa domām šī kritika bijusi iespējama Ungārijas un Polijas notikumu ietekmē.

Savukārt latviešu valststiesībnieks doc. N. Valters savā referātā uzsvēra, ka baltvāci un baltieši savā kopējā dzimtenē dzīvojuši viens otram blakus, pie kam jācer, ka vēsture, kas līdz šim pētīta no dažādiem nacionāliem aspektiem, turpmāk vedīs uz šo tautu ciešākiem sakariem. Kamēr baltvāci atsaukušies uz mantoto, vēsturisko vai pazitīvo tiesību svētumu, latvieši izgājuši no dabisko tiesību pamatdomas. Pēc referenta domām nav pamata romantiskajam pieņēmumam, ka latviešu tauta jau kopš senatnes tiekusies pēc savas valsts — šī doma pamodusies vienīgi kopš boļševiku nākšanas pie varas. Pakavējies pie Latvijas tapšanas apstākļiem referents uzsvēra Vilsona 14 punktu nozīmi šajā aktā, kā arī Padomju Savienības tautas komisāru padomes 1917. gada dekretu par tautu pašnoteikšanās tiesībām. Rīgā 1920. g. noligtajā miera līgumā Pad. Savienība atzinusi Latvijas republiku uz šī pašnoteikšanās dekreta pamata, kaut gan tā jau bijusi atzinusi arī pad. Latvijas republiku uz šī paša dekreta pamata, tā radot sarežģītu tiesību situāciju.

Savukārt rīdzinieks tiesībnieks Dr. A. Lēbers (Loeber) konstatēja, ka vācu ordenis vēsturē centies panākt Latvijas iekļaušanu Vācijā, latviešu komūnisti savukārt vēlējušies radīt sociālistisku Latviju, bet latviešu nacionālās pilsoniskās un sociālistiskās aprindas par ideālu uzskatījušas neatkarīgu nacionāli demokratisku Latviju. Pad Latvijai ar padomju Krievijas federāciju nav bijis diplomātisku un ārpolitisku attieksmju, un savukārt pilsonisko Latvijas republiku Kremlis sākumā nav atzinis, kaut gan padomju starptautisko tiebu mācībā pret šādu atzīšanu neieņem negātīvu viedokli. Abas puses 1920. g. mierlīgumā nolēmušas izbeigt kara darbību, kaut padomju valdība pirms tam atzinusi, ka RSFSR ar pilsonisko Latviju nemaz neatrodas kara stāvoklī.

Diskusijās vairāki šīs sanāksmes baltvācu dalībnieki vērsās pret doc. N. Valtera tezi, ka politiskām partijām nodibinot Latvijas valsti, demokratiskais elements nobīdījis nacionālo elementu aizmugurē, līdz ar ko Latvija neesot uzskatāma par nacionālu, bet par demokratisku valsti. Šie iebildumi, atsaucoties arī uz Igaunijas piemēru, izcēla, ka varas pārņemšana igauņu un latviešu tautas rokās sākotnēji notikusi nacionālu impulsu rezultātā un vispirms nodrošinājusi šo tautu nacionālās dzīvības intereses.

Sanāksmē piedalījās daudzi ievērojami baltvācu zinātnieki no vairākām Eiropas valstīm un tajā tika nolasīti vairāki referāti. Tā noslēgumā Baltijas vēsturiskās komisijas priekšsēdis prof. Vitrams (Wittram) ar gandarījumu varēja konstatēt, ka 1918. g. apstrīdēto notikumu noskaidrošana tagad sasniegusi akadēmisku līmeni, pie kam referetiem pienākas pateicība par to, ka viņi ierosinājuši jautājumus, kuru pētīšana nākotnē attiecīgās tautas nevis šķirs, bet vairāk savedīs kopā.

PRET STIPRĀM SĀPĒM

Instantine
A PRODUCT OF BAYER

● Ātri iedarbojas ,uz ilgāku laiku aptur sāpes, rada labsajūtu.

● Nemiet iedarbīgu līdzekli pret galvas sāpēm, saaukstēšanos, lumbago neuralģiju, artēriju un reimatisma sāpēm.

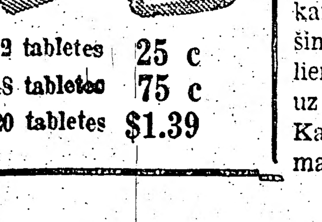

12 tabletes 25 c
48 tabletes 75 c
120 tabletes $1.39

Savienotās VALSTĪS

TAKOMA, VAŠ.

● 5. augustā uz 65 nostaigātiem mūža gadiem atskatījās bij. Bārbeles pag. vecākais Jānis Cālītis, sen.

● 9. augustā uz 30 laulībā aizvadītiem gadiem atskatījās Vilis un Paulīne Sedliņi.

● Māc. Roberts Āboliņš ar dzīves biedri Mirdzu un dēlu Andri viesojās Takomā pie draugiem un atvaļinājumu pavadīja Vašingtonas valstī.

● Latviešu biedrības atsauktais Zviedrijas mākslinieku Alfrēda un Irēnes Dunkeļu koncerts Takomā tomēr notika, bet bija ļoti vāji apmeklēts. Nav iespējams attaisnot mazo apmeklētāju skaitu, bet tam par iemeslu varbūt bija agrākais koncerta atsaukums, parastās nedēļu nogaļu jubilejas un izbraukumi. A. un I. Dunkeļu Jāņa Mediņa darbu sniegums bija viens no vērtīgākiem koncertiem, kāds šinī nomaļā ASV stūrī dzirdēts, par ko liecināja arī ziedi, nerimstošie aplausi un vairākas piedevas, ko prasīja klausītāji.

Mazais apmeklētāju skaits šoreiz iecirta krietnu robu biedrības kasē. G. A.

SIETLA ,Vaš.

● Sietlas draudzes ērģelnieks un veterinārārsts Rūdolfs Mauče, par kūru iepriekš ziņojām, ka š. g. 10 jūlijā miris ar trieku, kā tagad noskaidrojies, miris no akūtas saindēšanās ar arsēniku. Pilsētas nedabisko nāves cēloņu izmeklēšanas ierēdnis licis izdarīt laborātorisku izmeklēšanu, lai noskaidrotu saindēšanās iemeslu.

Robertu Mauci izvadīja liels pavadītāju pulks 12. jūlijā uz Veselli luterāņu kapiem. a.

ŠACHA VILCIENUS IZDARA VIENA UN TĀ PATI ROKA

LONDONAS POLITISKĀS PIEZĪMES

Pēdējās dienās notikuši divi pārsteigumi — steiga, ar kādu Lielbritanija un ASV atzina apvērsuma valdību Irakā un Lielbritanijas premjēra skrējiens uz Atēnām un Ankaru, lai panāktu mieru Ķiprā.

Runājot par pirmo notikumu Londonā visai uzmanīgi tiek izteikta doma: kā to norāda Irakas nostāja, tad jaunās valdības atzīšana atkal reiz bijis solis, kas sperts baiļu psichozē. Sociālistu opozicija gan aplaudē šai valdības rīcībai, bet kaut kur sociālistu pēdējos un pat pirmajos solos parlamentā valda bailes, ka jaunā Irakas valdība varētu sagādāt Eiropai vairāk nepatikšanu, nekā vajadzīgs. Attiecībā uz britu vienību nosūtīšanu uz Jordānu un ASV desantu Libānā — saciālistu „ēnas kabineta" aizsardzības ministrs Brauns bija spiests nostāties pret sociālistu vairākumu: viņam valdības rīcība izlikās pareiza — jo: „Ko gan lai dara mūsu sabiedrotie, ja vajadzības brīdī viņiem nepalīdzēsim? Nākošā sociālistu valdība sevi diskriminētu kā savtīgu un zaudētu uzticību sabiedrotajos . . ."

Par šiem vārdiem Braunam ne tikai bija jāsaņem rājiens, bet arī gandrīz jāatstāj „ēnas kabinets." Tomēr beidzot viss tika izskaidrots tā, ka „Braunam bijušas tuvas personiskās attieksmes ar Hašemitu dinastiju un noslepkavoto karali."

KĀPĒC ATZĪTA IRAKAS JAUNĀ VALDĪBA?

Irakas jaunās valdības atzīšana atkal reiz pierādījusi, ka brīvās pasaules politikā nav vietas sentimentālitātei. Ir skaidrs, ka Lielbritanija un ASV Vidējos Austrumos spēlē augstu spēli un ka Padomju Savienības un Ķīnas jaunais draudzības apliecinājums norāda, ka pašreiz komūnistu blokam rokās daudz labākas kārtis nekā brīvajai pasaulei.

Londonas laikraksti un politiķi mēģina Irakas valdības atzīšanu izskaidrot kā tālredzīgu soli, izsakot domas, ka Irakas nacionālisms varētu būt sprauga uz Nasera lielvalsti. Daži apgalvo, ka Iraka saimniecisku interešu dēļ nepievienosies Apvienotai Arabu Republikai, ticot, ka Irakas jaunie vadoņi vairāk sadarbosies ar Rietumiem nekā ar Kairo un Maskavu. Bet? Irakas nostāja AN, nepārtrauktā politikas koordinēšana ar Kairo gan norāda uz kaut ko pretēju. Tā kļūst skaidrs, ka Iraka agrāk vai vēlāk būs viens no Nasera satelitiem. Vienīgais faktors, kas varētu būt pret Naseru, ir Irakas saimnieciskais stāvoklis, kas mudina uz tirdzniecību ar Rietumiem. Bet vai materiālā labklājība spēs aizēnot Nasera piedāvāto apvienošanos?

Irakas jaunās valdības atzīšana izskaidrojma arī šā: Lielbritanija un ASV domā, ka, sadarbojoties ar Iraku, būs iespējams zināmā mērā ietekmēt arabu valstu turpmāko politiku viņu nacionālisma novirzīšanā uz Rietumiem, vai vismaz atturēt to aiziet pretējā virzien.

Nav šaubu, ka Irakā, tā arī Jordānā un Libānā ir nacionāli elementi, kuri gan ir pret pastāvošo iekārtu, bet nevēlas iet nedz Kairo, nedz Masakavas pavadā. Svarīgākais jautājums, protams, ir, vai Irakas jaunajā valdībā šādi elementi būs pārsvarā. Otrs un trešais svarīgākais jautājums ir — Jordāna un Izraēla.

Karalis Huseins saglāba savu troni un dzīvību ar britu vienību palīdzību. Jau labu laiku Lielbritanija un ASV ir mēģinājušas pierunāt jauno karali panākt vienošanos ar armiju, izlīdzināt nesaprašanās ar politiskajām partijām un sevi nostādīt par arabu nacionālisma pārstāvi, taču šodien tas nav vairs iespējams.

Izraēlas stāvoklis ir daudz nopietnāks nekā Jordānas. Naids pret Izraēlu arabu nacionālistu aprindās ir faktors, ko neviens arabu vadonis nedrīkst ignorēt. Atkal un atkal šo naidu uzkurina Nasera apgalvojums, ka reiz pienāks diena, kad Izraēla tiks iedzīta jūrā un tās zeme atdota likumīgajiem īpašniekiem — arabiem. Dīvaina likās Izraēlas rīcība sakarā ar aizliegumu britu karaspēka vienībām gaisa ceļā šķērsot tās zemi. Bet, palūkojoties tuvāk, mēs redzam, ka Izraēlas problēma, tāpat kā Ķipras, ir gandrīz neatrisināma. Izraēla ir atzinusi, ka saspīlētais stāvoklis var beigties tikai tad, ja visi Vidējie Austrumi atradīsies Nasera rokās — kad agresīvitāte pret žīdu valsti pieaugs un kad ASV un Lielbritanija būs spiestas iejaukties šajos notikumos, nedomājot par konsekvencēm. Maskavas nostāja arabu jautājumā, nepārtraukti kurinot nacionālismu, norāda, ka tā apzinās, ka konflikts agri vai vēlu būs neizbēgams. Vilcināšanās izskaidrojama ar vēl ciešāku komūnistu bloka saliedēšanos un vēlēšanos pilnīgi kontrolēt brīvās pasaules naftas piegādi un, beidzot, ar propagandas palīdzību palielināt savu ietekmi Afrikā.

Lai arī cik optimistiski skatītos uz pašreizējām politiskajām problēmām, divi faktori ir nenoliedzami: Mekmillena sarunas ar Grieķijas un Turcijas premjēriem nav devušas nekādu atrisinājumu. Ķipras problēma vēl vienmēr ir tikpat akūta kā agrāk. Vidējos Austrumos Lielbritanijas un ASV politikai nav pat nopietnu kontūru — tā veidota uz labām cerībām. To, ka galotņu konference nebūtu neko devusi, pat Chruščevs ir apzinājies. Kādēļ šajā laikā nemēģināt atrisināt Ķipras problēmu? Nav šaubu par to, ka sarkanais priesteris Makarioss, redzēdams, ka Grieķija ar savu Ķipras politiku nevēlas nekā cita kā tikai izsist politisku kapitālu, visā drīzumā griezīsies pie Nasera. Tad nebūs jābrīnās, ja jau pavisam īsā laikā Ķipras nemiernieki cīnītos ar krievu ierčiem. Ķipras nemierus nekādā gadījumā vairs nevar apzīmēt par nemieriem. Kaut tagad valda pamiers, tie noteikti pārvērtušies īstenā nacionālā cīņā, kurā atkal reiz nacionālisms tiek izmantots starptautiskā komūnisma interesēs. Vidējo Austrumu krize ir pierādījusi Ķipras salas nozīmīgumu brīvās pasaules interešu sargāšanā un arabu ekspansijas ierobežošanā. Ir veltīgi šķirt Ķipras nemierus no Irakas apvērsuma, Jordānas un Libānas nemierus un Izraēlas dilemmas — visos šajos notikumos šacha vilcienus izdara viena un tā pati roka. Ticība Irakas uzticībai Rietumiem, tāpat kā cerības uz septiņu gadu mieru, ir illūzijas, kuras pavisam drīz izjauks posts.

G. Z.

Kultūrāla sadarbība ar lietuviešiem

O. Krolla Kultūras birojs vienojies ar lietuviešu teātra kopu izrādīt lietuviešu rakstnieka mums piemērotu darbu, ja lietuviešu teātris nzvestu latviešu autora lugu. Lietuviešu kopa izvēlējusies Rūdolfa Blaumaņa „Skroderdienas Silmačos", ko jau tulko lietuviski. Lugas teksta un nošu sagādi palīdzējuši sadabūt režisori Pēteris Ozols Milvokos un Valdis Hermanis Čikāgā. Lietuvieši nav vēl paguvuši izvēlēties kāda sava autora lugu latviešu teātrim.

Ko amerikāņu juristi redzēja Krievijā

Amerikāņu juristu savienības delegācija ar tās priekšsēdi C. Rainu priekšgalā atgriezušies Ņujorkā no Padomju Savienības, kur tie uzturējās 14 dienas. Rains paskaidroja, ka Padomju Savienībā pastāv tiesiska sistēma tikai formāli. „Tiesu sistēma pakļauta komūnistu partijai, kuras rokās tā ir galvenais irocis, lai kontrolētu krievu tautu", teica Rains. „Svarīgākais jautājums, ko uzdod katram apsūdzētam, ir — Vai jūs esat komūnistu partijas biedrs? — Lai gan krievi to noliedz, fakts ir tas, ka Padomju Savienībā pastāv atsevišķas tiesību mērauklas komūnistiem un nekomūnistiem."

Lai gan Padomju Savienībā esot manāma zināma neapmierinātība, tomēr komūnisti stingri turoties seglos un esot mazas izredzes uz piepešu revolūciju, kas novestu pie komūnistu režīma gāšanas.

Šai sakarā jāaizrāda, ka nevar piešķirt lielu ticamību šādiem ārzemnieku spriedumiem, jo visi šie „ārzemju viesi" pielaiž vienu un to pašu kļūdu: viņi iedomājas, ka sarunās ar krieviem tie dabū dzirdēt tautas īstās domas. Ārzemnieku pavadoņi vienmēr ir zvērināti komūnisti, kas izkārto sarunas tā, kā tas viņiem vajadzīgs. Tāpēc arī šis amerikāņu spriedums par tautas noskaņojumu Padomju Savienībā ir apšaubāms.

LATVIEŠU MĀKSLINIEKU ROSĪBA FILADELFIJĀ

Šī gada pavasara izstāde Rēdingā atnesa ne vien latviešu mākslinieku kopai Filadelfijā godam pelnītos panākumus un atzinību, bet vēl jo lielāka nozīme tai piekrīt intereses modināšanā plašākās mākslas cienītāju aprindās par latviešu mākslinieku sniegumiem un latviešu mākslas raksturu un nokrāsu.

Ka šī pavasara darbu skate nav palikusi nepamanīta, par to starp citu liecina kaimiņu novada mūzeja vadības izteiktā vēlēšanās redzēt latviešu mākslinieku darbus izstādītus arī turienes mākslas galerijās. Pēc neilga laika latviešu mākslinieku kopa Filadelfijā saņēma Vašingtonas apriņķa mākslas mūzeja oficiālu aicinājumu sarīkot izstādi jau šorudeň mūzeja telpās Hagerstaunā, Merilendā. Tas latviešu mākslinieku saujiņai reizē atnes kā gaišu prieku, tā arī jaunas rūpes — kā to vislabāk izkārtot. Mākslas darbi dzīvo tikai tad, un tiem deg un kvēlo līdz mākslinieka radošais darbs, ja tos var parādīt un ar tiem iepriecināt mākslas mīļotājus, vai arī saniknot un nokaitināt nievātājus un pulgotājus. Tas viss iededz un uzpūš mākslinieka kalvē jaunas liesmas jaunā spožumā . . .

Sekojot mūzeja direktora B. Ečisona ielūgumam, svētdien, 10. augustā uz Hagerstaunu apskatīt pazīstamo mākslas darbu krātuvi, galīgi norunāt par latviešu mākslas izstādes sarīkošanu un veikt līdz ar to arī dažus priekšdarbus, izbrauca mākslinieki V. Jansons, L. Linauts, O. Skušķis un A. Treibergs. Ar priecīgu sirdi iniciātori pārliecinājās, ka mūzejs rudens izstādei atvēl veselas četras darbu klāstiem īpaši iekārtotas telpas, to starpā arī zāli ar skatuvi. Tā kā Hagerstaunā atrodas veselu 4 valstu pierobežā, samērā netālu no Vašingtonas un Baltimores, pie kam tuvākā apkaimē nav neviena cita līdzīga mākslas mūzeja, latviešu mākslas izstādē varētu sagaidīt interesentus arī no abām lielpilsētām.

Līdztekus diezgan plašam ziņojumam mūzeja biļetenā par latviešu mākslas skati paredzēts sniegt informāciju arī apkārtnes laikrakstos, radio un televīzijā. Tieši televīzija šoreiz ir sevišķi nozīmīga, jo mūzejs saviem Hagerstaunas mākslas cienītājiem jau kopš ilgāka laika sniedz mākslai veltītus raidījumus, tos illustrējot ar gleznu un skulptūru attēliem. Nebūtu nekāds pārsteigums, ja arī latviešu mākslas darbu attēli kādā raidījumā atplauktu uz televīzijas ekrāna.

Visu to redzot un vērojot, latviešu mākslinieki šai rudens darbu skatei gatavojas ar lielu nopietnību, izstādei izmeklējot tikai pašus labākos darbus. Kas zina, varbūt latviešu mākslai te nāksies izturēt itin stipru „ugunspārbaudi"? — Cik jau tagad zināms, šai darbu klāstā būs izstādīti vairāki jaundarbi, kas vēl nekur nav celti atklātībai priekšā. Būs patīkams prieks vērot . . . Izstādes atklāšana paredzēta 7. septembrī. Tā turpināsies veselu mēnesi.

K.

Satraukums Zviedrijā

No Zviedrijas saņemtas ziņas, ka tur laikā, kad amerikāņu karaspēks izkāpa malā Libānā, bijis liels satraukums, jo gaidījuši vispārēju karu ar Padomju Savienību. Visvairāk satraukums skāris latviešu un igauņu trimdiniekus, kas jau cerējuši, ka drīz pienāks laiks, kad varēs atgriezties dzimtenē.

CEĻA VĀRDI

Kad vien kādam ir sakāms kas nepatīkams, viņam jābūt mierīgam un sirsnīgam.

★

Ciniķis ir tas, kas zina katras lietas cenu, bet nezina nekam vērtības.

★

Šai pasaulē ir tikai divas traģēdijas — viena ir neiegūt to, ko vēlas; otra ir vēlamā iegūšana. Pēdējā ir daudz ļaunāka; tā ir īsta traģēdija.

★

Nekas nav tik bīstams kā būt modernam: modernais pēkšņi var kļūt novecojies.

Oskars Vailds.

JAUNKANADIEŠU DARBI KANADAS NACIONĀLAJĀ IZSTĀDĒ TORONTO

Ievērības cienīgus mākslas amatniecības izstrādājumus, ko rādīs Kanadas nacionālajā izstādē, devuši jaunkanadieši. Adījumi ieņem pirmo vietu rokdarbu sarakstā, tie būs izstādīti karalienes Elizabetes ēkā no 20. augusta līdz 6. septembrim. Tamborēšanas darbi, vatējumi un izšuvumi ieņem nākošo vietu popularitātes ziņā. Būs izstādīti arī keramikas, metalla, ādas, koka un citi izstrādājumi kopā ar kulinārmākslas paraugiem un mājas konserviem.

Latviešu daiļamatnieki savus darbus individuāli izstādījuši Daiļamatnieku ģildes un NI novietnē karalienes Elizabetes ēkā. Godalgoti sek darbi:

ĢILDĒ — **H. Mercs** par labāko dekorātivo griezumu kokā (latvisks šķīvis) saņēmis speciālgodalgu — naudas balvu.

H. Lapiņš par intarsiju saņēmis pirmo godalgu, arī naudas balvu.

Ar audumiem piedalās A. Saksone.

NACIONĀLĀ IZSTĀDĒ godalgoti:

Z. Jurševska keramikas darbi — 1. un 2. godalgas un atzinības raksts.

O. Mežules audumiem piešķirtas 3 godalgas.

H. Mercs par 3 kokgriezumiem (trauks, latvisks svečturis un dekorātīvs šķīvis ar saules motīvu) saņēmis 1., 2. un 3. godalgas.

Savus darbus izstādījuši arī citi mūsu daiļamatnieki, bet, vai tie godalgoti, nav vēl noskaidrots.

10 GADOS — 51 GODALGA

Hugo Mercs desmit gadus pēc kārtas piedalījies Kanadas nacionālajā izstādē ar lietišķās mākslas izstrādājumiem. Viņš ir arī pirmais latvietis Kanadā, kas 1949. gadā, drīz pēc ierašanās Kanadā, piedalījās Kanadas izstādē Toronto. Tas esot pirmais gadījums kanadiešu vēsturē, ka viena persona nepārtraukti piedalās izstādē ar paša gatavotiem eksponātiem, pie tam katru reizi ar citiem darbiem. Pavisam H. Mercs 10 gadu laikā par izstādītajiem darbiem saņēmis 51 godalgu: 3 speciālbalvas, 28 pirmās godalgas, 10 otrās, 4 trešās, kā arī 6 atzinības rakstus. Godalgās H. Mercs pa šiem gadiem saņēmis tuvu pie $500,- naudā. Desmit gadu laikā tikai 3 viņa darbi nav kvalificēti gadalgošanai. Pavisam viņš izstādījis 54 darbus. Visi darbi pārdoti: galvenokārt tos ieguvuši Kanadas mākslas kollekcionāri.

H. Mercs 5 gadi vadījis Latviešu stendu Kanadas naconālajā izstādē, un šogad paiet 5 gadi, kopš Daiļamatniecības savienība piedalās tajā ar eksponātiem. Kā zināms, H. Mercs ar savu enerģisko darbību radījis lielu popularitāti latviešu daiļamatniecībai. Vēlēsim čītīgajam darba rūķim arī turpmāk labas sekmes.

Hugo Mercs savā darbnīcā. J. Kreiļa foto.

DĀVANA DRAUGIEM - KANADIEŠIEM

Knuta Lesiņa
THE WINE OF ETERNITY
(stāsti)

University of Minnesota Press apgāds.

Glīti iesieta $4.25.

DV. GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto.

Danforth- Broadview raj.
IĪRĒJAMAS
DIVAS ISTABAS AR VIRTUVI.
Zvanīt HO 3-4642, Toronto.

IEVADS

Šodien stājos pasaules priekšā ar jaunu, plašāko diždarbu savā mūžā. Ceru, ka tas paliks nākamām paaudzēm par tādu pašu garīgu mantojumu, kā slavenākā latviešu dzejnieka Pietuka Krustiņa neaizmirstamais dzejojums: „Augstā dziesma — skani . . . skani . . . "

Kas mani spieda uzņemties šo milzu darbu, par kuŗu neviens nedos ne centa, laikā, kad sliekas bāž galvu no zemes ārā un visāda dzīva radība upēs un ezeros bāž galvas virs ūdens un brēc: „Robi — nepindzelējies. Svied to mānekli ātrāk ūdenī!" Ne jau tas, ka gan vārdiem, gan rakstos daži mani uzmudinājuši: „Robi — pataisi nu jokus!"

Savā reizē var pataisīt arī jokus. Bet kādreiz gribētos uzrakstīt kaut ko nopietnu, kas līdzētu tamdēļ, ka ļoti daudz cilvēku pasaulē — arī starp letiņiem — ir, kas jokus nesaprot vai negrib saprast. Priekš tiem arī būs šis mans nopietnais un zinātniskais darbs — „Pasaules vēsture". Šo grāmatu varēs izmantot arī svētdienas skolās, sevišķi vecākā kursā — tā, skolēniem, kam pāri par 65. Bez tam — uzrakstīt jaunu „Pasaules vēsturi" mani skubināja arī apstāklis, ka agrākās „P. V.", vienalga, kādā valodā uzrakstītas, nav vienlīdzības. Katrs rakstītājs centies vairāk izcelt savu tautu un tās ievērojamākos darbiniekus.

Es vēlos būt bezpartejisks, kā saka. Pēc mana ieskata Pasaules vēsturē ierādāma tikpat izcila vieta amerikānim Tomam Edisonas, kas izgudroja gramafonu, kā latvietim Jēkabam Dirbulim, kas izgudroja kandžas tecināmo aparātu.

Visas lietas un norises centīšos apgaismot, kā tas ir bijis patiesībā, neko nepārspīlējot un neizpušķojot, kā to ir darījuši neskaitāmi vēsturnieki. Visā pasaulē jau zina, ka uz mani var paļauties. Pat mana nelaiķe sievas māte savā laikā uz reizi noticēja, kad apgalvoju, ka viņas meitai būšu gruntīgs ņēmājs. Citas sievasmātes saviem znotiem tikai tad ticēja, kad jaunlaulātie jau sēdēja pie kāzu galda.

Vienīgie, kas manu darbu neatzīs un apstrīdēs, būs krievi. Viņi centīsies apgalvot, ka pasauli nav radījis Dievs, bet krievi.

Taču arī viņu pašu pusē cilvēki jau sāk ticēt, ka krievi ir savā laikā radījuši tikai chaosu, no kuŗa Dievs ir radījis pasauli. Par to, ka no Dieva radītās pasaules krievi atkal mēģinās radīt chaosu, nav nekādu šaubu.

Grozgalvītis

PASAULES VĒSTURE

FEĻETONS

Parasti slavenu autoru vēl slavenākām zinātniskām grāmatām ievadus raksta pavisam slaveni autori.

Arī šai manai grāmatai bija domāts ievads no slavenāka vīra, bet sakarā ar to, ka par mani slavenāka manā apkārtnē nav, tad tas bija jādara pašam. Ceru, ka godājamie lasītāji, tamdēļ man nepiedēvēs to letiņu sakāmvārdu, kuŗā tā diezgan nesmuki ir sacīts par suni un tā astes celšanu.

Par nožēlošanu, visus sīkumus nebūs iespējams aprakstīt, tikai pašu svarīgāko. Galvenokārt par svarīgākām paražām, sākot no pasaules radīšanas, un par visievērojamākiem valdniekiem, sākot ar Edenes dārza pārvaldnieku Ādamu un beidzot ar Minnas pils letiņu pažarnieku fereina prezidentu Karstumu.

JAUNRADĪTĀ PASAULE

Dievs bija radījis pasauli. Vispirms Viņš to sadalīja sausumā un slapjumā. Sausumu nosauca par zemi un slapjumu par ūdeni. Pēdējo savukārt vēl sadalīja jūŗās, upēs, ezeros, linu mārkos un tml.

Zemi apsēja ar zāli un balto āboliņu. Vietām sastādīja kokus, pat plašos laukumos, kuŗus nosauca par siliem un gāršām. Mežos salaida visādus zvērus un putnus, upēs un ezeros zivis. Dievs paredzēja,ka kādreiz tiks dibinātas mednieku un makšķernieku biedrības. Dažās upēs ielaida pat krokodiļus, lai nākošajām pasaules dāmām būtu elegantas kurpes un rokas somiņas.

Tad Dievs debesīs iestiprināja sauli, lai tā pa dienu apgaismotu pasauli, jo vējlukturu un kabatas lukturīšu ar batarijām vēl nebija. Tāpat saulei bija pienākums apsildīt pasauli vismaz vasarā, lai nākošiem pasaules iedzīvotājiem vismaz pusgada laiku būtu mazāki maksājumi par gāzi, eļļu, malku vai akmeņogļēm. Ietaupījuma daļa bija paredzēta draudžu un biedrību gada maksām. Kā mēs tagad redzam, daudzi to nedara, bet par to naudu pērk automobiļus un televīzijas. Varbūt pēc šīs vēstules izlasīšanas draudžu un biedrību budžeti uzlabosies.

Lai arī naktīs nebūtu gluži jābadās pa tumsu, tad piekāra debesīm vēl mēnesi. Pēdējam apsildīšanas tiesības nepiešķīra. Tamdēļ mēness jutās apvainots un sāka spītēties. Vēl šais laikos, kad viņam uznāk dusmas, viņš saraujas pavisam mazs un pavirši pilda savus apgaismotāja pienākumus.

Tomēr mēnesim ir vairāk cienītāju kā saulei. Galvenokārt tie ir gaudotāji suņi un mīlētāji cilvēki.

Kad tas viss bija gatavs, Dievs radīja arī pirmos cilvēkus — Ādamu un Ievu. Pēc vārdiem spriežot — tie būs bijuši letiņi. To liecina arī tas, ka pat pēc tūkstošiem gadu mums ir ne tikai Ādami, bet arī Ādamsoni, Adamoviči.

Par pirmo cilvēku latvisko izcelsmi liecina arī citi apstākļi. Kā zināms, tad Adams un Ieva bija pirmie dārznieki. Letiņiem vēl tagad dārzniecība ir sirds lieta pat tad, kad tos ievēl augstos amatos biedrībās un ar prasto darbu vairs neklātos noņemties.

Tad vēl. Ādams un Ieva bija arī pirmie ābolu zagļi. Ne jau mantas, bet sporta dēļ. Bet vai mazums ir to letiņu, kas savās bērnības un jaunības dienās līduši caur sētu citu dārzā, lai arī paša tēvam varbūt bija plašāks dārzs?

Šīs slavenās vēstures grāmatas autors, pirms četrdesmit pieciem gadiem, Cesvaines draudzes skolā, kaut gan no mājām bija līdzi puspūra maiss ar āboliem, jau pirmdienas nakti līda caur guļamistabas logu, kopā ar tādiem pašiem ābolmaisu īpašniekiem, ērģelnieka Adama Dauguļa ābeļdārzā.

Ādamu un Ievu par ābolu zādzību Dievs izdzina no Edenes dārza. Šīs grāmatas autoru no viņa augļu dārza Alūksnē izdzina krievi. Nokavēta, kauč taisna tiesa par vecā Dauguļa āboliem. Tagad es ēdu tikai veikalā pirktus ābolus. Negribās pazaudēt tikko pavasarī iedēstītās pāris bumbierītes un ābelītes. Sakarā ar to, varat būt droši — krievi Amerikas kontinentā neienāks.

Varbūt, dažs jautās, jā jau pirmie cilvēki bija letiņi, tad visas pasaules cilvēkam vajadzēja būt letiņam un visā pasaulē vajadzēja runāt tikai letiņu valodā. Tāpat — letiņi ir baltā rase, bet mēs zinām, ka ir arī sarkanā, melnā un dzeltenā rases. Kur tās radušās? — Paciešieties! Noskaidrosim vēlāk.

Sākumā zeme bija plakana un stiepās no vienas debess malas līdz otrai. Nekāda vajadzība pēc apaļas zemes toreiz arī nebija, jo trūka naudas un satiksmes līdzekļu ceļojumiem ap zemes lodi.

Zemi, apaļu kā bumbu, pārtaisīja kāds dīkdienis — polis Koperniks, kuŗš neko prātīgāku nav darījis, kā skatījies zvaigznēs. Ja toreiz būtu izgudrota „zolīte" un brūzis, kur cilvēkiem piesiet sirdi, varbūt vēl tagad zeme būtu plakana.

Cik zināms, tad zeme, pēc pasaules radīšanas, nav tikusi arī uzmērīta. Tas arī nav bijis vajadzīgs, jo zemes pieprasītāju nav vēl bijis. Zemes mērīšana iesākās krietni vēlāk, kad jau bija saradušies vairāk cilvēku, iekārtotas mājas, muižas, ciemi un pilsētas.

Pirmā zemes uzmērīšana notikusi Slātavā un Čangalē, pēc tam pārējās vietās.

Turpinājumā: DZĪVNIEKI.

A. GREBLIS — PIRMAIS

Latviešu filatelistu apvienība rīkoja atklātās rakstveida sacensības, kuŗās varēja piedalīties ikviens tautietis. Temati bija: „Ko es zinu par Latvijas pastmarkām un pastu", „Ko es zinu par savu dzimtenes pastu" un „Kā iekārtota mana pastmarku kollekcija, un kā tas būtu labāk.". Sacensības beidzās 20. jūnijā. Pirmo vietu ieguva A. Greblis, (Kanadā) par rakstu „Ko es zinu par dzimtenes pastu un pastmarkām", otrā vietā — Erna Krastiņa (ASV) par rakstu „Ko es zinu par Latvijas pastmarkām un to vēsturisko nozīmi", trešā vietā — P. Lapsa (Austrālijā), par rakstu „Kā iekārtota mana pastmarku kollekcija, un kā tas būtu labāk."

Godalgotos rakstus publicēs žurnālā „Latviešu Filatelists", sākot ar š. g. septembŗa numuru.

Jāņa Zuntaka viņete.

Sajukušais sarkanīgo matu cers atkal pašāvās no segām.

„Kas . . . ko? Ko jūs lādat?"

Bīriņš bija ko iedomājies un no tiesas uztraucās.

„Hercogiene teica: viņa negribot zināt, kas jūs tāda. Nu jā, tā viņa teica gan . . . bet pēc tam viņa pavēlēja sasaukt pils lielajā zālē visas savas galma dāmas, visas galma jumpravas! Un j ū s tur nebūsit klāt! Un tad viņai viegli pateikt, kuŗa tā vainīgā!"

Mirkli Bīriņš neticēja savām ausīm. No segu muskuļa atskanēja smiekli. Nikni, gandrīz traki, asaraini, šņukstu pilni smiekli.

„Cik no tām viņa atradīs! Ak mūžs, cik dāmas viņa tiešām atradīs pilī!" — sieviete apslēpusies smējās.

„Kālab ne? Tikai jūs tur nebūsit!"

„Brīnumus viņa piedzīvos . . . kurp jūs mani gribat vest, sekretār Bīriņ? Ja es nevaru palikt pilī, man ir tikai viens ceļš. Vediet mani uz pilsētu. Vediet mani uz Jaunās Mīlestības ielas viesnīcu."

„Kālab tur?"

„Tur ir grāfa Morica virsnieku dzīvokļi. Morics būs tur. Pie virsniekiem būs vēl daža laba no galma dāmām — haha!"

Sieviete atkal izkūņojās ar galvu no segām, spieda abu roku pirkstus pie deniņiem, mirkšķināja acis, pūlējās kaut ko atcerēties.

„Es nesaprotu" — viņa teica. „Man šķiet — šeit pat, šai istabā, pusmiegā,es redzēju vienu žīdu. Murgi? Te kādas balsis runāja par Jauno Mīlestības ielu ,un te bija viens žīds!"

„Es jūs lūdzu, ģērbieties," teica Bīriņš. „Novērsīšos."

„Ha" — viņa teica nicīgi. „Es esmu muižniece, bet kas esat jūs? Jūs mani nespējat apkaunot."

Bīriņš iekoda lūpā un pagrieza viņai muguru. Drēbes tūdaļ sāka švīkstēt. Bet tad no loga puses atskanēja maiga, apslāpēta, sidrabaina tinkšķēšana. Divos soļos Bīriņš bija tur. Uz krēsla karājās varena, mirdzoša, zeltā izšūta veste. Rotājumā zīmējās kā riteņi, kā pasta ragi, kā zirgu galvas. No abām kabatām nokarājās vizuļiem izrotāti pulksteņu piekari.

Bīriņš tvēra skaņas virzienā. Kad viņš pulksteni kā labu zelta bieti izcēla, atvāza čokuraino aizsarga vāciņu, tad vienīgais rādītājs kailas sievietes veidolā ar paceltu roku norādīja tieši pusnakti. Bet vēl divas mazas zelta figūriņas, vīrelis un sieviete, ar tikšķētāju savienotas, uz ciparnīcas sekunžu ritmā darījās visnotaļ grēcīgi, it kā Bīriņu izsmiedamas.

„Pusnakts. Ek, papēdi virsū tādam zelta krupim" — Bīriņš norūca. Abus pulksteņus viņš pārlika savās kabatās, tiem vajadzēja būt dārgiem, brīnums, ka arestētāji zaldāti tos jau nebija pievākuši. Tikai komandants goda vīrs, taupīja grāfa Morica mantu, sievieti ieskaitot . . .

„Tātad jūs sevi uzlūkojat par grāfa īpašumu" — Bīriņš kaitinādams piebilda. „Labi. Vedīšu jūs uz Jauno Mīlestības ielu. Ja tur grāfu un žīdu atradīsim, nodošu jūs ar visiem pulksteņiem."

Neņirgājieties par mani!" — sieviete nikni iesaucās, ap savām drēbēm cīnīdamās. „Es esmu no dižas, raženas, senas ģimenes. Mūsu ciltskoka saknes ir Meisenē, mūsu senču kapi Drēzdenē un Freiburgas katedrālē. Nestāviet kā muļķis, nāciet šurp, palīdziet man, savelciet korseti. Jā, jā. Veriet tās auklas uz muguras. Nesabojājiet pogcaurumus, tie ir ar smalku zīdu. Šā vai tā — bīstams jūs neesat. Un es esmu lepna, būdama grāfa Morica īpašums, es jums pat pateikšu savu vārdu. Esmu Benigna Gotlība Trote, saukta Dreidena. Velciet stiprāk. Vēl stiprāk. Roku jums nav? Atspiediet celi man pret krustiem. Un mūsu radinieki ir vēl citi fon Trotes Hesenē, pie Fuldas. Un ir vēl citi Trotes jeb Trotas, saukti arī von Drat, muižu īpašnieki Anhaltes firstu novados un Magdeburgas hercogistē. Ak Dievs! Jūs pārrāvāt auklu! Sieniet steigšus mezglu, bet tā, lai iznāk vēruma vidū! Un pievelciet no jauna. Žēlīgs debesis, nu man būs vēl zilums mugurā no tā mezgla. Vīrieši ir bezpalīdzīgi nelgas visās lietās. Un vēsture stāsta, ka jau trīspadsmitā gadsimtā daži fon Trotes jeb fon Drat piedalījušies bruņinieku turnīros. Tātad mūsu ģimene ir bez mēra sena. Un mūsu ģimenes īpašumā ir Platone. Un mans vectēvs, Andreas fon Trota, saukts Treidens, bija sakšu galmā, pie Dipoldsvaldes viņu nospēra zibens, un apglabāts viņš ir Drēzdenē, Sofijas baznīcā, un tur viņam ir skaists kapa akmens . . . Ak Dievs, kāda nelgas rokās es tagad esmu!"

34.

Hai/ Hai/ nahzeeta schurr/ laidieta mums kahrighe dziewot/ ehst und dzerrt/ kamaehr mums gir/ und ar muhssahm Meessahm darrboties/ kamaehr tahs jaunas gir. Mehs ghibbam ar to wiszlabbaku Wienu (Allu/ Maeddu) und dahrgahm Sahlem pillditeesz/ laideeta mums Pusschkaiņus naessaht no Rosehm/ pirms tahs nhe wiest. Tas Darbs tohp wehl no daudz Zillwaekeem dziets. Mancelis

Beidzot Bīriņš izvadīja sagērbto rūpju bērnu no pils. Kamēr viņš palīdzēja savilkt korseti un jaunavā Benigna fon Trote pusneatmaņā lielījās ar saviem dižajiem radiem, viņa vēl turējās. Bet nu iztraucētais miegs atriebās, nakts gaiss sita kā ar cirvi pa pieri, viņa jutās slima, vārga, kunkstēja, ka gribot mirt. Kādēļ viņa neesot mirusi pirmīt kopā ar grāfu Moricu? Tas būtu bijis skaisti, bet tagad esot gatavā elle.

Pāri pagalma stūrim viņi aizvilkās līdz tiem pašiem mazajiem vārtiņiem, pa kuŗiem Bīriņš nesen vēl bija paglābis Lipstu.

Ja pa vārtiņiem izkļuva pie laipas, tad tur vajadzēja būt laivai, un ar laivu pa kanāli viegli varēja tikt klusā pilsētas pusē.

Ūdeņi zibināājās zaļgani un melni. Laivas nebija.

„Nu ir skaidrs, ka tas žīds nerādījās vis sapnī, jaunava Benigna fon Trote," Bīriņš ieteicās ar gandarījuma dusmām. „Grāfs Morics gan lielījās ar jums mirt, cienījamā, viņš gan dzirdīja jūs ar vīnu un visādi izpriecājās, bet kad jūs noreibāt un iesnaudāties, pie viņa bija žīds, un kopā ar žīdu viņš ir aizbraucis, te, pa šo pašu ceļu, ar laivu. Aizbraucis tādā steigā, ka aizmirsa ne vien vesti, pulksteņus — bet arī jūs."

Benigna fon Trote noslīga uz laipas, to abām rokām aptverdama. Viņai gāja pagalam grūti, un pa to laiku Bīriņš netraucēts varēja izteikt, ko gribēja.

„Jā, jūs arī viņš aizmirsa," Bīriņš atkārtoja gandrīz ar patiku. „Nereizēs grāfs Morics daudz ko aizmirst. Nesen viņš aizmirsa koferi ar mīlestības vēstulēm, kuŗas tam rakstījušas visas pasaules dāmas. Vēstules nu ir hercogienei, un pa to laiku grāfs svin ar jums savas bēres. Meņšikovs mēģina viņu arestēt, tikpat kā nolaupīt. Saceļas vai kaŗš. Pils miera likums pārkāpts, komandantam vajadzēja arestēt viņus abus, bet pilī nav ne Meņšikova, ne Morica. Bet man uzdots nolaupīt jūs. Un tagad? Cienījamā, mēģiniet nu drusku saņemties. Nepadodieties nelabumam. Iedomājiet savus cēlos radus. Iedomājiet ciltskoku. Iedomājiet Drēzdenē apglabāto vectēvu un viņa skaisto pieminekli. Kā lai es jūs tādu nolaupu? Un ko mēs darīsim, ja laivas nav?"

Benigna fon Trote beidzot uzrausās un sēdēja, galvu rokās saņēmusi.

„Man salst" — viņa dvesa.

„Nakts ir silta. Tās ir grāfa Morica bēres, kas jūs moka. Trakākais ir tas, ka nošauts lērums krievu, un ko galu galā grāfa Morica vīri sargādami aizstāvēja? Jūsu godu, cienījamā, jūsu aizmigušo godu, jūsu goda bēres, varētu teikt. Bet grāfs steigā bija prom — un ar žīdu. Jau pirms šaušanās. Tas žīds ir Jozefs Markus no Jaunās Mīlestības ielas. Grāfs ir lielās rūpēs par naudu. Žīdam būs pienākusi kaŗa kase. Grāfs nemirst, grāfs šobrīd skaita dukātus, cienījamā."

„Neņirgājieties. Jūs man nevarat aizliegt mīlēt un uzupurēties, kamēr vēl esmu jauna," dvesa Benigna fon Trote. „Beidziet tērgāvot. Ak, vai jūs nevarētu kaut uz brītiņu ieiet iekšpusē — tur, aiz tiem vārtiem! Mazu laiciņu atstājiet mani vienu."

„Neiekrītiet kanālī," Bīriņš apmulsis teica.

„Un tad? Jūsu rūpēm būtu gals. Jums nevajadzētu mani nolaupīt. Iesit vai neiesit?"

„Es negribu, ka jūs iekristu kanālī. Jūs esat par jaunu un par skaistu. Vienalga, kāds jums ciltskoks un kur jūsu vectēvs apraksts, jaunava Benigna fon Trote. Vienalga, kur es jūs atradu un kā. Es esmu priecīgs, ka jūs redzēju. Jūs bijāt tai brīdī pār mēru skaista, cienījamā, un man tiešām rūp, kas ar jums notiek. Es jums uzticos. Labi, atstāšu jūs vienu. Nebrieniet zālē, tur vajag būt lielai, aukstai rasai."

Bīriņš pavēra durvtiņas valnī un ieslīdēja iekšpusē. Pagājās ēnā. Gandrīz klupa pār kaut ko.

Tur gulēja mironis. Viscauri ēnā, tikai pār vienu atsviestu, krampjainu, asiņainu roku zibinājās šaurs mēness stars.

Kāds no beigtajiem krieviem. Vai vācēji nebūtu redzējuši? Citādi pagalms bija tukšs un kluss, kā izmiris. Tinkšķēdams grāfa Morica pulkstenis Bīriņa kabatā nosita pusvienu.

Mironis nebija patīkams biedrs. Bīriņš skaitīja sekundes pulksteņa tikšķos. Kad viņam šķita, ka nu gan varētu atgriezties pie Benignas fon Trotes, viņš atgrūda vārtiņus ar steigu.

Benigna fon Trote sēdēja turpat uz laipas. Bīriņš piegāja viņai klāt un skatījās pāri kanālim uz pilsētas krastu.

„Ja jūsu acis nemocītu paģiras," viņš teica, „tad jūs redzētu, ka laiva ir pāri tur — otrā pusē."

„Un tad?"

„Jūs teicāt — uzupurēties. Vai arī man uzupurēties jūsu labā, peldēt pāri un laivu atgriezt?"

„Lūdzu dariet to," teica Benigna fon Trote.

„Darīšu. Un vai jūs zināt, kālab?"

„Jums pavēlēts mani aizgādāt no pils."

„Tagad lūdzu novērsieties, cienījamā. Te es nolikšu savas drēbes."

„Prātā man nenāktu uz jums skatīties," kunkstēja Benigna fon Trote.

Taču pēc brītiņa viņa pagrieza galvu.

Maigi bāls nakts zaigānajā krēslā, Bīriņš iesēkdamies ielaidās tumšajā kanāļa ūdenī. Visapkārt, skaņi kurkdamas, gaisu tricināja vardes. Benignai it kā atkrita ausis, viņa redzēja lielo nakts debesi, tumšos ūdeņus un ērmīgu, kailu cilvēku, kas tur nozuda ūdenī un viņas dēļ peldēja pēc laivas.

Uz mirkli viņai radās tīri tā kā aizkustinājums, kā pateicības jūtas. Tas cilvēks taču uzņēmās lielas grūtības viņas dēļ, jeb vai tas bija ar hercogienes pavēli?

Bet tad atkal viņai tapa aplam smagi no neizgulētā vīna skurbuļa, ausis zvanīja, acis apmācās, un bažas par grāfu Moricu uzgūla ar joni.

Un tas cilvēks, kas tur laidās kanālī, taču bija vientiesis. Zemākas kārtas. Vai ar mazliet veiklības un mazu drusciņu laimes Benigna fon Trote visu vēl nevarēja griezt par labu?

Viņa steigšus sāka rakņāties pa Bīriņa drēbēm, līdz uztaustīja vārtiņu atslēgu. Izņēma to. Izņēma sitēju kabatas pulksteni. Ja ne citādi — tad to viņa paturēs un glabās no Morica par piemiņu.

Nākošā brīdī viņai jau sanāca aplam lielas dusmas uz grāfu Moricu, uz Bīriņu, uz vīriešiem vispār un uz stāvokli, kādā viņa pašlaik atradās.

Viņa sarausa visas Bīriņa drēbes kopā, savīstīja viekulī un svieda lejup, ūdenī.

Šļakstiena nedzirdēja. Tā. To viņi visi pelnījuši. Lai nu zina tikt galā, riebeklis, tagad atdarīts par visu. Nav nekāda varonība uzmākties meitenei no labas ģimenes, kad viņa ir neapģērbta, neaizsargāta un cita vīrieša gultā. Tiec nu pats galā. Nu tu redzēsi, kā ir būt plikam, nosalušam, izmisušam.

Benigna atslēdza vārtiņus, aizslēdza no iekšpuses. Kā zebiekste tecēja iešķērsu pagalmam, ēnās un ap stūriem slēpdamās. Aizsniedza pazīstamu lieveni un kāpnes. Iekšā kustējās cilvēki, skanēja uztrauktas, vaimanu pilnas sieviešu balsis.

„Bet nu kā vistas izklīdušas. Gandrīz stunda — bet vēl ne piecas nav sadzenātas!" — tā iekšpusē vaimanājā.

(Turpinājums sekos)

Jānis Cīrulis

PIEKTAJĀ

NO ATMIŅU KRĀJUMA ‚MUZ

IV

Zālītis ļoti uzmanīgi izsekoja tekstam, katrai frazei, formai, harmoniskai izteiksmei, valodai, kārt pārspēlējot, un tūlīn iecēla mani romantiķu krēslā. Nejutos gan sevišķi glaimots, jo toreiz, kad pāri koncertestrādēm vēlās visādi „ismi" vārdu „romantiķis" daudzi izrunāja ar nicīgu noskaņu.

ĢIRTS SALNAIS

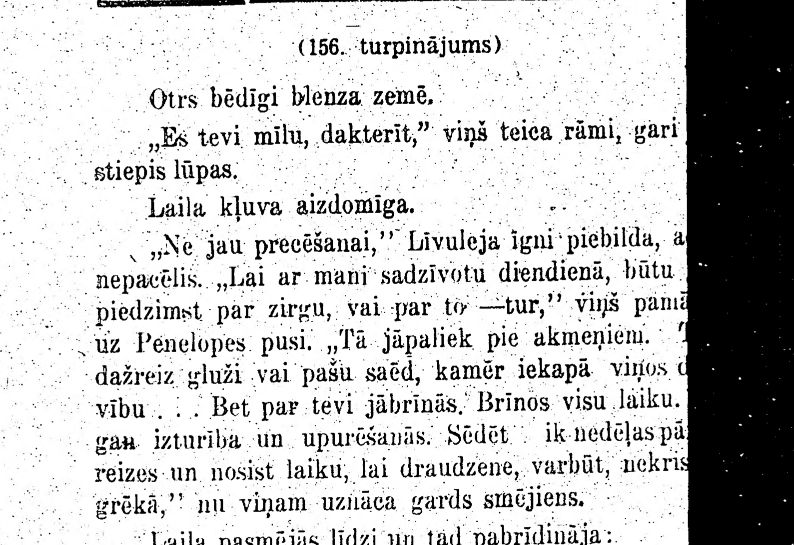

(156. turpinājums)

Jānis Cīrulis

PIEKTAJĀ RINDĀ

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES”

IV

Zālītis ļoti uzmanīgi izsekoja tekstam, katrai frazei, formai, harmoniskai izteiksmei, vairākkārt pārspēlējot, un tūliņ iecēla mani romantiķu krēslā. Nejutos gan sevišķi glaimots, jo toreiz, kad pāri koncertestrādēm vēlās visādi „ismi” vārdu „romantiķis” daudzi izrunāja ar nicīgu pieskaņu. Taču sajutu, ka citādu valodu runāt vis nepratīšu. Un ja nu pārlaižu acis tiem darbiņiem, kuŗus kādā laimīgā vai nelaimīgā stundā esmu sacerējis, tad tāds romantiķis vien arī esmu palicis. Zālītis mūsu dziesmas laikam bija ieteicis Teodoram Reiteram, un viņa korim pieder to pirmatskaņojums. Autorus izsauca, dziesmas atkārtoja, un es toreiz, vairāk kā jebkad izbaudīju pirmo aplausu saldmi.

Pēc šī kopīgā vakara, kas man sniedza daudz jaunu atziņu un ļāva ieskatīties tuvāk arī paša Zālīša garīgajā sejā, komponists izturējās pret mani kā pret vecu un labu paziņu un šad tad pavilka arī uz zoba. Un te Zālītis varēja būt ļoti āķīgs, pat kodīgs.

Tā reiz — ceļā uz Latgales pirmajiem dziesmu svētkiem Rēzeknē — Zālītis mani tik neatlaidīgi bikstīja un durstīja, ka jutos pagalam nelaimīgs, bet zināma kautrība un cieņa pret meistaru mani tomēr apvaldīja necirsties viņam pretī ar visu krūti. Graubiņš, kas arī bija ceļa biedrs, dažreiz turējās manā, citreiz Zālīša pusē un pa vidam gardi smējās par mums abiem. Izdevīgā brīdī nenocietos Graubiņam žēloties: sak' ko gan Zālītim esmu nodarījis, ka viņš mani tik nelabi ēd!” Izrādījās, ka abi gluži vienkārši sazvērējušies, gribēdami pārbaudīt manu ādu un pacietību, bet es šo pārbaudi esot godam izturējis. Šis brauciens mūs stipri satuvināja un citreiz, kad sēdējām kafejnīcā vai restorānā, jutos drošāks un kareivīgāks. Šādu „pasēdēšanu” mums pēc koncertiem iznāca diezgan daudz, īpaši vēlākos gados, kad Zālīša māmuļa bija mirusi un viņš vēl nebija paspējis apprecēties. Tad Kr. Barona un Elizabetes ielas stūrī vienmēr iznāca liela balsošana un stīvēšanās uz kuŗu pusi iet, kurp doties. Tad jau mūsu pulkā vienmēr bija arī Jēkabs Poruks, Vidvuds Jurevičs, vēlāk Knuts Lesiņš un citi labi draugi. Un jāsaka, ka dažu labu reizi tā bija tieši Zālīša vaina, ja vakaros pārradāmies pavēlāk mājās. Nekāda plencēšana jau nu gan nenotika — sevišķi naudīgi mēs neviens nebijām, bet savas pāris stundas aizskrēja gluži nemanot. Laba pusstunda pagāja kamēr Zālītis izdomāja, ko ēst, ko neēst, ko nedzert, — ko dzert, un reizes piecas pārlasīja ēdienu karti, prātodams. kas būtu vieglāks par cāli vai zivi. Kad nu viesmīļa pacietība bija galā, visi pasūtinājumi nokārtoti un Zālītis saņēmis uz sava skausta piecvīru labi tēmētās piezīmes, sarunas ievirzījās rāmākā gultnē vai iedegās strīdiņos par gluži nemūzikālām lietām. Te kādreiz apbrīnots Spinoza, Šopenhauers un Kants, indiešu joga un aizkapa dzīve, sumināts krietnais vīna baudītājs Francis Šuberts, kritizēts laba cigāra un alus draugs Johannes Brāmss vai pārrunāti notikumi mūsu mākslas iestāžu dzīvē un politikā. Gandrīz nekad nepieminēja koncertu vai operas izrādi, no kuŗas nācām, varbūt tāpēc, lai viens otru neiespaidotu. Šajos strīdiņos un pārrunās Zālītis bija atjautīgs un labs dialektiķis, bet viņam ne par pēdu nepalika iepakaļ Jēkabs Poruks un Knuts Lesiņš. Šie trīs tad arī parasti lauza šķēpus, bet mēs — pārējie — piebikstījām gan vienam, gan otram, lai valodas iznāktu dzīvākas un interesantākas — cēli gari cīnījās Mazā Vērmanes parka vai Romas pagraba Olimpā!

Līdzdarbība „Mēnešrakstā” bija patīkama. Zeiferts savās slejās atļāva telpas pēc patikas un vajadzības. Viņš gribēja, lai rakstot par operu, atstāstītu tās saturu, sniegtu ziņas par komponistu, viņa vietu un nozīmi mūzikā, pakavējoties pie izpildītājiem tikai vispārīgos vilcienos. viņš bija pārliecināts, ka šāda recenzija ir nozīmīga un ierosinātāja īpaši tiem, kas operu vēl nav skatījuši un klausījušies, piem., provinces skolotājiem, jo „Mēnešraksts”, ja nemaldos, Izglītības ministrijas rīkojuma dēļ bija jāabonē visām skolām. Bija tāpēc interesanti meklēt, pētīt un strādāt. Nekas nebija jāsteidz, jo manuskriptam vienmēr bija turpat vai trīs nedēļas laika. Zeiferts joprojām laboja manu rakstu sintaksi, gan citādi neko nepārgrozot un nesvītrojot, un ar laiku jutu, ka viņa darbs šai vajadzībā arvien samazinās.

Gluži citādos apstākļos nonācu, kad Antons Austriņš, laikam uz Jāņa Zālīša ieteikumu, 1924. g. pavasarī mani aicināja uzņemties mūzikas recenzenta pienākumus „Latvijas Vēstnesī”. Tas notika ar Zeiferta svētību, bet viņš lūdza sniegt mēneša chroniku arī „Mēnešrakstam”. Pirms manis „L. V” rakstīja recenzijas Jēkabs Mediņš,bet, saistījies skolotāja un ērģelnieka darbā Jelgavā, šo posteni pameta.

Austriņš jau toreiz sirga ar kādu acu kaiti un vienmēr bārās par sīkiem un neskaidriem rokrakstiem, kurus tikai ar pūlēm varēja salasīt.

Liekas, ka tieši vājās redzes dēļ Antons Austriņš aizgāja no redakcijas, un viņa vietā nāca Jānis Sudrabkalns, toriez jau labi pazīstams un ieslavēts dzejnieks. Viņš pats rakstīja mūzikas recenzijas „Sociāldemokratā”, kaut gan partijas biedrs nebija. Ar Sudrabkalnu tomēr sapratāmies labi, īpaši mūzikas jautājumos, bet ar pārējiem redakcijas darbiniekiem nekādi nevarēju atrast kopīgu noti. Likās arī, ka laikraksta līdzstrādnieki nesajuta nekādu simpatiju un cieņu ne pret izdevējiem, nedz redaktoriem A. Grasi un J. Vesmani, kas bija norobežojušies no saviem darbiniekiem tādā kā stikla sprostā, no kuŗa varēja labi pārskatīt visu, kas redakcijā notiek. Tāpēc avīzes spalvas bruņinieki sēdēja pie saviem galdiem un papīriem galvas nodūruši— kā skolas zēni klasē. Visi bija samērā jauni zēni, lielāko tiesu studenti, un Sudrabkalns savā stostīgajā valodā vienu otru nikni rāja par slikto latviešu valodu rakstos. — Kā izdevēji, tā līdzstrādnieki kāvās ar naudas badu un „Latvijas Vēstnesis” apvienojās ar Anša Gulbja „Rīgas Ziņām.” Abi nīkuļi nu kopīgiem spēkiem gribēja sist un konkurēt „Jaunākās Ziņas”, bet nosītās paši — 1925. g. avīze beidza elpot, un atmiņai palika vienīgi kaps bez krusta.

„Mēnešrakstā” biju paradis izrakstīties gaŗi un plaši, bet „L. V.” man vajadzēja tik ļoti taupīt vārdus, rakstīt īsi un kodolīgi, ka sākumā pavisam neveicās. Bet arī tā bija laba skola Savu pirmo recenziju „L. V.”man iznāca rakstīt par pianistes Otto-Drevs prof. J. Vītola klavierdarbiem veltīto koncertu. Lai nekristu pārpratumos un kaunā, recenziju pārrakstīju vairākas reizes, pārdomādams katru vārdu un teikumu. Lielās rūpes radīja arī paraksts, jo parakstīties ar pilnu vārdu ndrīkstēju — tas bija pret konservātorijas noteikumiem. „Mēnešrakstā” sedzos ar „Cis”, bet te vajadzēja citu segu, kā ar Zeifertu bijām norunājuši. Graubiņš parakstījās ar „J. Arnolds”, Vītoliņš ar „Dux” (vadonis), bet es izvēlējos pazemīgāku lomu — „Comes” (pavadonis) un biju pilnīgi drošs,ka prof.Vītolam un visai konservātorijas mākslas padomei esmu nojaucis visas pēdas. Tāpēc liels bija mans pārsteigums un izbīlis, kad pāris dienas vēlāk, satiekot Vītolu konservātorijā, viņš mani apsveica ar vārdiem: „Kā klājas, Comes?” un turpat iepazīstināja ar Otto-Drevs, ar kuŗu patlaban sarunājās. Dāma pateicās par manu labo atsauksmi, es kaut ko nomurmināju, pateicos, atvainojos un devos uz zāles pusi, jo patlaban atskaņēja zvans koncerta sākumam.

Tātad tomēr biju noķerts un nemaz nedomāju, ka ar šo satikšanos mana lieta jau ir nokārtota — turpinājumu gaidīju otrā dienā, kad bija jāierodas pie profesora uz stundu. Bet turpinājuma nebija. Acīmredzot Vītols neoficiāli akceptēja mūsu rakstīšanu avīzes, tai sekoja, bet nekādu sevišķu izlēcienu un neldzību nesaskatījis, ļāva saviem puišiem vaļu — vienreiz taču kādam bija jāsāk. Varbūt arī dažiem konservātorijas mācības spēkiem šāda patvaļa nepatika, bet ja pats rektors, kuŗa skolēni bijām, nepacēla balsi iebildumam, tad klusēja arī pārējie.

(Turpinājums sekos)

Mirdza Kroņleja

ROZE

Veltīts Marijai Grundmanei
8. XI 1870. — 21. II 1951.
Apgl. Sv. Jāņa kapos Kuldīgā

No Tavas mīlestības sārta roze zied,
Kaut Tavas lūpas slēgtas mūža dusā,
Un viss, kas trūdiem padots, grimis zemē klusā,
Bet sārta roze zied, sārta roze zied.

Nekad jau mīlestība projām neaiziet
Briest jauni pumpuri un saulei pretim līgo
Un spirgti zaļi asni apkārt stumbram stīgo,
Jo mīlestība projām neaiziet.
Kas trūdi ir? Tiem pāri šalko vēji
Vai rūgti raudāji, vai gaiši smēji,
Pār visu mīlestības sārtā roze zied.

PA SKUJU CEĻU

Komponists un diriģents Danielis Ukstiņš aizsaulē

6. augustā, Sībrukā, Ņudžersijā, pēc grūtas slimošanas 65 g. vecumā mira komponists, diriģents un gleznotājs - amatieris Danielis Ukstiņš.

Viņš dzimis Grobiņā, Latvijas laikā dzīvojis Liepājā. Vairāk nekā 35 gadus nodarbojies ar mūziku, būdams kapelmeisters un koŗu diriģents dažādās organizācijās Liepājā un tās apkārtnē.

Aktīvi piedalījies turienes sabiedriskajā dzīvē. No 1923. g. līdz 1940. gadam vadījis Liepājas prefektūras orķestri un kori.

Ar koriem piedalījies gan Latvijas vispārējos dziesmu svētkos, gan dziesmu dienās visā Lejaskurzemē.

Daudz dziesmu komponējis pūtēju orķestriem un vairāk kā 50 dziesmu jauktiem un vīŗu koriem; No tām dažas bijušas uzņemtas Lejaskurzemes dziesmu dienu programmās.

Pēdējā laikā trimdā D. U. īpaši pievērsies garīgo dziesmu komponēšanai, no kuŗām daudzas ir dziedātas sevišķi ASV baptistu dziesmu dienās.

Baigais gads viņam patriotiskās stājas dēļ sagādāja daudz ciešanu; čeka viņu apcietināja, un tur iedragātās veselības sekas viņš izjuta līdz mūža vakaram.

Bēgļu gaitās D. U. nonāca Vācijā, Libekā. Ar ģimeni ASV ieceļoja 1950. g. un sākumā dzīvoja Ņujorkā, pēc tam 1952. gada pavasarī pārcēlās uz Sībruku, N. J.

Kaut gan veselība svešumā bija iedragāta, fiziskie spēki vārgi, garīgi viņš bija možs un ar lielu darba mīlestību.

Viņš atkal komponēja dziesmas un darba sīkstumā ar otu vēl radās itin prāvs skaits gleznu eļļā, starp tām daudz dzimtenes ainavu.

Mūžības vārti aizgājēju šķiŗ no mums, bet viņš ir atstājis savus darbus un centīga latvju dēla paraugu.

Pēc aizgājēja sēro dziesbiedre un dēliņš Sībrukā, māte, brāļi un māsa dzimtenē, draugi un cienītāji tuvumā un tālumā.

9. augusta pēcpusdienā, aizgājēju izvadīja pēdējā gaitā no Sībrukas baznīciņas uz turienes kapiem. Baptistu mācītājs F. Čukurs no Bukskaunitijas izvada vārdos nelaiķi raksturoja kā skaistuma meklētāju, un to viņš ir atradis dziesmās, mūzikā un glezniecībā.

Bukskaunitijas baptistu kvartets nodziedāja divas sēru dziesmas.

No Sībrukas tautiešu saimes, noliekot vainagu, atvadījās draudzes kopas pr-ks A. Sietinsons.

Uz izvadīšanu bija ieradies tautiešu un draugu pulciņš, lai nodotu pēdējās ardievas. Sēru dziesmām izskanot, kapu kopiņu greznoja ziedu klāsts.

Vieglas smiltis svešajā zemē!

Ad. Sietinsons.

● **Voldemārs Salna aicināts dziedāt solo partiju prof. V. Jakubenasa jaundarbā. Kantāte rakstīta četriem solistiem. Piedalīsies 250 dziedātāju liels koris NBC orķestra pavadījumā. Bez kantātes solisti dziedās arī solo dziesmas orķestra pavadījumā. Koncerts notiks 31. augustā, pl. 3 p.p. Karnegie lielajā koncertzālē, Ņujorkā.**

● **Elga Kore - Krūmiņa, kuŗas spalvai pieder krietna tiesa bērnu lugu, uzrakstījusi 2 jaunus viencēlienus: „Iedomīgā eglīte” un „Aizmirstības akmens”, kuŗus nodevusi izrādīšanai Krolla teātra studijas bērnu kopai. Interesenti tās var pieprasīt: Otto Krolls, 800 S. Halsted St., Hull House, Chicago 7, Illinois, USA, pievienojot pasta izdevumus.**

Dr. H. Biezais

CILTS, KUŖA NEKĀ NESPĒJ MĀCĪTIES...

II

3. Kad lībiešiem kļuva zināms, ka Meinhards nosūta tirgotājus uz Gotlandi, lai organizētu bruņotu palīdzību, tad aizturēto bīskapu vietējie uzrunā ar tiem pašiem zaimu vārdiem, ko lietoja Judass, nododot Jēzu: „Esi sveicināts, rabi!” Citiem vārdiem, viņi bīskapu uzskatīja un izsmēja kā ņodevēju ar tiem pašiem vārdiem, ko bija no bīskapa mācījušies. To vēl pēc 700 gadiem Bauers nevar pārdzīvot. Jo, lūk, šos vārdus nevajagot ņemt par pilnu, jo tos taču vietējiem mutē esot ielicis Indriķa chronikas autors, un tie esot ņemti no bībeles.

Vēl ļaunāk, Bauera kungs! Ja kristīgais priesteris, chronikas autors, šos vārdus, ņemtus no bībeles, lika pagāniem mutē, tad viņš gan zināja, ko darīja! Bet mēs pazīstam arī to vēstures rakstīšanu, kur to, kas nepatīk, uzskata par vērā neņemamu. Tā ir rakstītas daudzas lapaspuses baltvācu vēsturnieku darbos. Bet lai tādu vēsturi uzrakstītu, ir iepriekš jāizlabo vēstures avoti, šai gadījumā Indriķa chronika. Šo konflikta situāciju nevar noklusēt. Tā bija radusies tādēļ, ka Meinhards gatavoja viltīgu kaŗa gājienu. Varbūt, ka kāds varētu noticēt tam, kā Bauers mani nogāna šai sakarā, bet pavisam maz būs tādu, kas ticēs, ka baltvācu vēsturnieku pilnīgi noklusētais ievērojamais katoļu vēsturnieks A. Ammanns arī būtu alojies, norādīdams uz šī konflikta svarīgo un ar to saistīto pagriezienu Latvijas misijas vēsturē.

4. Esmu skaidri pateicis un pasvītrojis, ka savā darbā visus toreizējos Latvijas iedzīvotājus apzīmēju ar vienu kopīgu jēdzienu par latviešiem, bet tikai tur, kur ir sevišķa motīvācija atsevišķo cilšu nosaukumu lietošanai, esmu izvēlējies tos. Baueram tas devis iemeslu piezīmēt, ka viņam praksē tas neesot nācis priekšā. Tas tiesa! Tad jau arī nebūtu rakstā manas piezīmes. Es domāju, ka ir laiks atnācis no līdzšinējās „prakses”, kas, cik varēja, veicināja uzskatu par sašķeltajām ciltīm, atteikties un runāt, kur tas netraucē domas skaidrību, par Latvijas iedzīvotājiem. Neviens Bauera dzimtenē Vācijā neiet jautāt, kur dzīvojusi kuŗā vācu cilts, kā vien tais gadījumos, kad kāds šo jautājumu speciāli grib noskaidrot. Kādēļ Bauers negrib šo vēsturnieku „praksi” lietot arī attiecībā uz Latviju?

5. Kā katrā niknā polemikā ir sava daļa komikas, tā tās netrūkst arī šai gadījumā. Autors man pārmet, ka es vācu valodā esot „nicht firm”, bet ka viņš man to piedodot. Cēli! Tikai man nav iemesla par to pateikties. Es par sava raksta tulkojumu vācu valodā esmu tīrasiņu baltvācietim samaksājis īstus zviedru ķēniņa dāleŗus. Patiesi nobijos, jo domāju, ka minētais Bauera tautietis būs mani mānījis un, būdams „nicht firm”, tomēr tulkojis. Lasot tālāk, nu izrādās, ka vaina ir tikai tā, ka Latvijas vietu vārdi ir rakstīti tā, kā tie Latvijā tiek lietoti, proti, Daugava, Ikšķile, Salaspils u. t. t., tāpat no tiem atvasinātie savienojumi. Vajagot sacīt: Letten ar der Düna”. Mēs zinām, ka Baueram mīļāka ir Düna nekā Daugava! Taču beidzot viņš mani resp. savu tautieti atbrīvo no atbildības, jo tādu rakstību „autoritäre Staatsgewalt dekretierte”. Tieši tā, tie ir oficiālie Latvijas vietu vārdi. Ja vācu kolonisti gadu simtos tādu vai citādu iemeslu dēļ nav latviešu vietu vārdus iemācījušies, tad tā ir viņu pašu vaina. Vācu kolonistu valoda un viņu radītie vietu vārdi latviešiem nav tuvāki par kuŗu katru citu svešvalodu. Vai nu Bauers tiešām domā, ka latviešiem, rakstot angļu, franču vai citā valodā, būtu jālieto vācu kolonistu Latvijas vietu vārdi? Anglim nekādā ziņā Salaspils nav sliktāks vārds par Salisburg. To ir sapratuši pat tagadējie Latvijas okupanti un savas iemīļotās Dvinskas vietā raksta, kaut krievu burtiem Daugavpils, bet nekādā gadījumā — Dünaburg.

Tikpat uzjautrinoša ir Bauera teiktā neziņa, ko vainot kādas nepareizi numurētas lapaspuses lietā. Lai to noskaidrotu, var vai nu rakstīt Upsalas universitātes spiestuvei, vai arī izņemt kursu mūslaiku grāmatu iespiešanas technikā. Tie laiki ir sen pagājuši, kad grāmatas iespieda tie paši, kas tās rakstīja.

Savā rakstā mēģināju pamatot tezi, ka kristīgās misijas sākumos Latvijā ir bijis mierīgs periods jaunā bīskapa Meinharda darbības laikā, bet ka šis skaistais pasākums sabruka paša Meinharda nepacietības un laikmeta kareivīgā gara dēļ. Otra mana teze šai rakstā bija, ka latvieši Meinhardu un viņa palīgus sākumā nevajāja un misijai bija savi, kaut mazi, panākumi. No tā izkristallizējās mans jaunais uzskats, ka pie Daugavas „nebija ne barbaru”, ne „Dieva atstātu sirds apcietinātu pagānu,” kā to baltvācu vēsturnieki ir apgalvojuši. Tagad no Bauera niknuma redzu, ka esmu pieskāries ne tikai kādai baltvācu vēsturniekiem nepatīkamai problēmai, bet ka arī mani argumenti un secinājumi ir pareizi, jo viņš nav pret tiem izvirzījis nevienu pretargumentu, kas varētu vest pie citāda atzinuma. Latviešu vēsturnieki jau kopš gadu desmitiem ir sākuši paši rakstīt savas tautas vēsturi. Bauers var paskatīties baltvācu periodikā, kur daudz telpas ir veltīts gan vaimanājot, gan draudot, gan zobus šņakstinot latviešu archaiologu pētījumu apkaŗošanai, jo tie sagrāva mītu par „barbariem pie Daugavas” un „kultūras nesējiem” no Brēmenes. Vēl priekš pāris gadiem kāds Bauera tautietis izbrīnījies sacīja, ka viņš neko neesot dzirdējis par latviešu dižciltīgajiem. Bet viņš apsolījās, ja tas tā esot, to iemācīties. Acīm redzot, tas bija viens no godīgajiem baltvāciešiem. Un viņš, droši vien, to tagad ir iemācījies, pateicoties mūsu pašu vēsturnieka V. Biļķina pētījumiem, ne baltvācu noklusēšanas dēļ.

Tīrīšanas darbs, ko mūsu archaiologi un vēsturnieki ir paveikuši, par spīti baltvāciešu negātīvismam, nav vēl paveikts Latvijas baznīcas vēsturē. Ja Bauers pats nav gribējis izlabot savu kollēgu kļūdas un aplamus spriedumus par kristīgās misijas sākumiem, tad viņam ir jāļaujas pamācīties, tāpat kā to ir ļāvušies viņa kollēgas archaiologi un senvēsturnieki.

Ir tikai jānožēlo, ka laikā, kad atrasts tik daudz skaistu, cilvēcīgu kontaktu latviešu un baltvāciešu starpā, laiku pa laikam galvu paceļ šie pagājušo laiku rēgi.

ĢIRTS SALNAIS

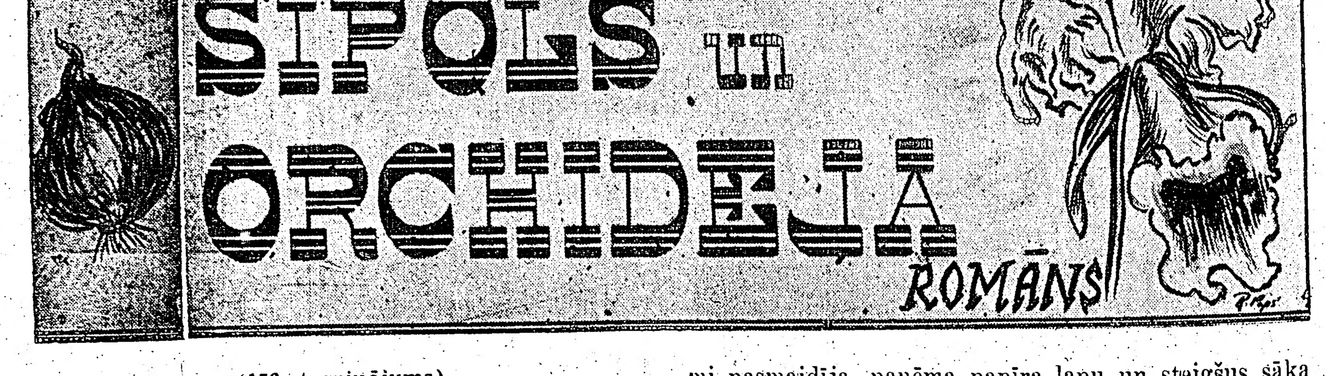

(156. turpinājums)

Otrs bēdīgi blenza zemē.

„Es tevi mīlu, dakterīt,” viņš teica rāmi, gari izstiepis lūpas.

Laila kļuva aizdomīga.

„Ne jau precēšanai,” Līvuleja igni piebilda, acis nepacēlis. „Lai ar mani sadzīvotu diendienā, būtu jāpiedzimst par zirgu, vai par to —tur,” viņš pamāja uz Penelopes pusi. „Tā jāpaliek pie akmeņiem. Tie dažreiz gluži vai pašu saēd, kamēr iekapā viņos dzīvību . . . Bet par tevi jābrīnās. Brīnos visu laiku. Ir gan izturība un upurēšanās. Sēdēt ik nedēļas pāris reizes un nosist laiku, lai draudzene, varbūt, nekristu grēkā,” un viņam uznāca gards smējiens.

Laila pasmējās līdzi un tad pabrīdināja:

„Neesiet tik drošs. Pirmkārt, es jūsu seansos negarlaikojos. Man vēl daudz kas jāmācās, un grāmata rokās nav nekāda rotaļlietiņa. Otrkārt, liekas, jums neies ar Sibillas galviņu vieglāk, ja mēģināsit kādreiz to atveidot, kā ar manējo. Neesiet iedomīgs. Jūs patlaban vareni maldāties.”

„Es tieu. Viņai iekšā ir velns,” Līvuleja norūca, bet gan es reiz to nogrābšu aiz ragiem. A,” viņš iemeta acis pulkstenī, „nu būs gan pārgaidījusies. Ko ar galviņu? Šodien aiznest?”

Laila uztvēra viņa ciešo skatienu, un kā vienas domas apskaidroti, viņi viens otram uzsmaidīja.

„Es atsūtīšu tai pakaļ, Pēteri.”

Līvulejas smiekli iedārdējās.

Kad viņi nonāca pagrabā, Sibilla, saritinājusies uz podesta, gulēja ciešā miegā.

Līvuleja brīnumu vēroja aizmigušo, tikko jūtami pasmaidīja, paņēma papīra lapu un steigšus sāka zīmēt.

Spēcīgā jaunā sieviete gulēja, kā segas nospēris, miegā siltumu meklēdams bērns, rokas iespiedusi ceļu starpā, galvu nolikusi uz pāris bieziem vārdnīcu sējumiem. Sejā mita it kā sen ilgots un beidzot reiz par visām reizēm atrasts miers, ap lūpām esot tikko jaušamām ēnām, kas šķita paužam kādas nenosakāmas sēras. Paskats bija tik sentimentāls un saldi romantisks, ka, par to priecājoties, ārstē uz laiciņu atgriezās labsajūta.

„Domāju, ka varu jūs te mierīgi pamest vienus,” viņa pačukstēja tēlniekam.

„Vai tev prāts!” tas sirdīgi atsaucās. „Avīzes nelasi? — Nezini, kādas ir amītes? — Pamodīsies un sāks saukt pēc policijas. Un — skaties — žip un drei — par neko — man jāmaksā alimenti.”

Viņa nopietnība un sirsnīgais sabudinājums Lailu sasmīdināja, un, atmetusi ar roku, viņa ielīda savā pagraba kaktā, lai sameklējusi savu pamesto grāmatu, drusku atsvaidzinātu zināšanas mikrobioloģijā. Viņa ātri aizmirsa tēlnieku un Sibillu, skatīdamās divu mikroorganismu attēlos, kas, ilgāk tos vērojot, atdzīvojās un pārvērtās Oles un Pētera sejās.

TRĪSDESMIT PIEKTĀ NODAĻA

Maikla Tercija Sapņotāja allaž līdzsvarotais garastāvoklis šajā dienā bija padots pasmagiem pārbaudījumiem. Ar rūdītu gribu, ko labi balstīja uzmundrinātāja medicīna, viņa māksla paturēt dvēseles mieru šodien bija kā šautuves mērķis, kurā tiek raidīta bulta pēc bultas. Šie uzbrukumi Maiklu negurdināja. Tie viņam bija nepieciešami, kā maize un ūdens, kā citam pārmērīgas kaislības un bieži atkārtota uzdzīve, lai apzinātos, ka dzīvo un pastāv citu dzīvo starpā.

Ar Liliānas pilnvaru kabatā, bet bez Oleandrijas pārvaldes vīru aicinājuma Maikls apmeklēja Izglītības nozari, lai papētītu, kā tur jūtas atbildīgie domnieki, izlasījuši laikrakstos ziņu par aberdīniešu ielaušanos viņu robežās. Veikli un nemanāmi iegūtā uzziņa varēja apmierināt kā viņu pašu, tā Liliānu un Metuzālu. Ikviens, kas bija kaut cik atkarīgs no vēlētājiem un jutās aicināts kopt tautas garu, bija lielā apjukumā, slavējot vēl skaidri nezināmo projektu un attīstot idejas, par kuŗām nebūtu jākaunas labākiem paidagogiem. Viņu pārmērīgā sajūsma un valodīgums Maiklam nepārprotami rādīja slēpto sašutumu, bet neskaitāmi priekšlikumi kolledžas izveidošanā iesaistīt arī Oleandrijas pilsētas kapitālus, atklāja, ka jau dažās stundās ir dedzīgi meklēts ceļš, kā vēlētāju priekšā parādīt, ka šajā labajā pasākumā ikviens ieinteresētais bijis iekšā, tā sakot, no laika gala ar abām rokām un kājām. Cīņa par revolūciju izglītības sistēmā tagad bija modē. To apspriest pati par sevi bija goda lieta, bet Maikls, prātodams līdz, pameta pa jaunai ēsmai, pēc kuŗas tagad nervozi tvarstījās katra domnieka gars.

„Diez'vai jūsu vēlētāji nebūs citās domās,” viņš prātoja. „Ja Gerrika kundzei izrādītos pietiekami naudas skolas izveidošanai un uzturēšanai, jums izglītības problēmai būtu jāpiesaista kādi praktiskāki jautājumi, kas vēlētājiem saprotamāki.” Pašam gan derdzās teikt tālāko, pilnīgi pārvēršoties Metuzāla ideju kalpā, bet šis rūgtais kumoss bija jānorij. Liekas, ka tikko sāks celties skola, tā ap to augs ciems — jauna Oleandrijas priekšpilsēta, par kuŗas labklājību, domājams, nekādu atbildību neuzņemsies kolledžas projekta ierosinātāja. Šīs blakuslietas var izaugt atsevišķā pasaulē, kur sabiedriskiem darbiniekiem pavērsies milzu izredzes.”

Ar šo mīklaino norādījumu viņš atvadījās drošā apziņā, ka pārāk pārsteigtajiem Oleandrijas tautas pārstāvjiem pametis zem kājām labu atspara laipu, lai tie, labi lekdami, tikpat labi uz augšu parautu Metuzāla Gerrika slepenos projektus.

Maikla sirdsapziņa bija mierīga. Metuzāla darbošanās un plāni nebija nekādā nesaskaņā ar morali, vai sabiedrības pasaules uzskatu. „Nelaid garām izdevību!” — bija sauklis, ko nevarētu teikt, ka katrs brīvs pilsonis saņemtu jau ar mātes pienu (jo retai mātei vairs bija savs piens), bet ar katru barības kumosu gan. Taču netīkamās šaubās pavedināja Liliānas prasība atteikties no Metuzāla dalības skolas pamatkapitālā. Viegli pateikt — atteikties! Katrā kaut cik ietekmīgā pasākumā uz līdzdalību dibinājās Meta vara un popularitāte.

Maikls pameta šo domu vēlākam laikam. Viņš nebēga no tās, bet tuvāko dienu notikumi acumirklī bija grūti pārredzami. Taču šajā sakarā nevarēja atteikties no uzbāzīgas atziņas, ka Liliāna cita nekā nevēlējās, kā vien, lai beidzot īstenotos kāds liels darbs, kuŗā viņa un tikai viņa būtu noteicēja no sākuma līdz galam, — darbs, kuŗā viņa saskatītu attaisnojumu un gandarījumu savai dzīvei un . . .

Maikls saknieba lūpas un neapzinīgi papurināja galvu. Allaž bija jāvairās no tālāka apzīmējuma, kas no kāda augstāka viedokļa nosodītu viņu abu tieksmes un dzīves veidu. Krāpšana, veikls gudri izkārtots mūža veikals? Protams, — no tirdznieciskā pasaules uzskata, kas nu jau gadu desmitiem bija iesakņojies visur — kur ieguvums, kā tīra peļņa, tika augsti vērtēts kā ikdienā, tā sabiedriskā un gara dzīvē — viņa un Liliānas attieksmes labs advokāts varētu attaisnot mierīgu sirdi. Bet — kaut kur kaut kad tika sludināta kāda cita ētiska tīrība, un par spīti izgudrībām, gribējās iemist tās mērauklās.

Viņu īdzināja šīs pārdomas un modināja mazvērtības sajūtu. Lai glābtos, viņš steidzās; lai justu sevi kaut ko labojam, vienmēr kaut kas bija jādara, bet šoreiz gluži dabiski pirmais, kas nāca prātā, bija Kēte! Nekad viņa domas tā neaptumšojās, kā domājot par visādi jauko meiteni, kurā, diemžēl, atspoguļojās Metuzāla primitīvākās tieksmes — pirkt — pārdot — pelnīt, par katru cenu tikt uz augšu.Uz „augšu” bija — tā saucamā — pasaules slava. Pirmo no viņas bērnu dienām iemācija Metuzāls.

Popularitāti,kā dzīvības un nāves jautājumu, cilāja un iztēloja visi slavenie progresīvās tautas izglītības līdzekļi, — skola, prese, radio, televīzija. Viņš — Maikls — varēja sev vai Liliānai solīties kaut ko darīt, bet tā bija naīvitāte. Pašam bija jāatzīst, ka Kētei vairs neviena no viņiem nevajag, arī Metuzāla ne, ja vien tai izdotos uzvara sacensībā. Viņai bija viss vajadzīgais, lai kā piepūsts gaisa balons paceltos pāri pār daudzām galvām.

Un kas drīkstētu ko pārmest?

(Turpinājums sekos)

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

DAŽĀDI IEVĀRĪJUMI

ĀBOLU MARMELĀDE

Notīrītus, sagrieztus ābolus sapilda katlā, pielej nedaudz ūdens un sautē mīkstus. Tad izrīvē caur sietu vai arī izlaiž caur mašīnu, lai atdalītu serdes un mizas. Uz 5 mārc. ābolu masas ņem 2 mārc. cukura. Pastāvīgi maisot, vāra uz straujas uguns, līdz masa no karotes krīt smagām pikām. Karstu pilda traukos un atdzisušu nosien.

ĀBOLU UN ĶIRBJU MARMELĀDE

Ķirbjus sagriež gabaliņos, nelielā ūdenī izsautē mīkstus un izrīvē caur sietu. Ābolus sagatavo tāpat kā marmelādei. Uz 3 mārc. ķirbju ņem 4 mārc. ābolu un 3 mārc cukura, kanēli un vāra kā parasti

BUMBIEŖU MARMELĀDE

Bumbieŗu marmelādei jāņem vismaz trešā daļa ābolu. Ābolus un bumbieŗus izsautē atsevišķi un izrīvē caur sietu. Uz 5 mārc. bumbieŗu ņem 1½ mārc. ābolu, 2 mārc. cukura un pagatavo kā ābolu marmelādi.

ZILO PLŪMJU MARMELĀDE

Zilām plūmēm ļauj brīdi pastāvēt karstā ūdenī, pēc tam novelk miziņu un izņem kodolu. Uz 2½mārc. plūmju ņem 1¼ mārc. cukura, pieliek garšvielas un vāra uz ātras uguns, līdz masa top bieza, un, kad velkot ar karoti gar katla malu, marmelāde vairs neplūst kopā, karstu sapilda traukos un tos atdzisušus nosien.

JAUKTĀS MARMELĀDES

Augļu atliekas, kas palikušas pāri no ievārījumiem, mizas un serdes u. t. t. liek katlā un vāra mīkstas, iepriekš uzlejot ūdeni. Kad viss ir mīksts, izņem no katla un izrīvē caur sietu vai izlaiž caur augļu spiedi. Katlu izmazgā un izrīvēto masu salej atpakaļ, pieliekot uz 7 mārc. masas 2½ mārc. cukura. Vārot cītīgi jāmaisa, lai nepiedegtu, jo citādi marmelāde iegūst tumši brūnu krāsu un nepatīkamu piegaršu. Jauktās marmelādes ir gatavas, kad vismaz ⅔ ielietās masas novārījusies un kad masu paņemot uz karotes, tā krīt lielos gabalos atpakaļ. Gatavu pilda nelielos traukos un atdzisušu nosien.

MELLEŅU IEVĀRĪJUMS

Notīrītas mellenes, maisot un noņemot putas, vāra uz lēnas uguns pusstundu. Kad ievārījums atdzisis, sapilda pudelēs, aizkorķē, aizlāko un noliek vēsā vietā pagrabā.

RABARBERU IEVĀRĪJUMS

3 mārc. rabarberu sagriež mazos gabaliņos, uzbeŗ uz lēzena trauka un pārkaisa ar 1 mārc. cukura, un ļauj stāvēt 12 stundu. Tad lieko sulu nolej katliņā, pieliek vēl 1 mārc. cukura un savāra sīrupu. Rabarberus liek iekšā un, maisot un noņemot putas, vāra 25 minūtes.

ĒRKŠĶOGU IEVĀRĪJUMS

5 mārc. pusgatavu ērkšķogu nomazgā, notīra un sabeŗ uz sietiņa notecēties, tad pārgriež katru ogu, sabeŗ traukā, pārkaisa ar 3 mārc. cukura un ļauj stāvēt 10 stundu. Tad sulu nolej un pieliek 2 mārc. cukura un savāra sīrupu. Ogas ieliek sīrupā, maisot vāra un nosmalsta putas. Vāra 25 minūtes.

PLŪMJU IEVĀRĪUMS

5 mārc. dzelteno plūmju pārlej ar karstu ūdeni un noņem miziņu, tad pārgriež un izņem kodolus; sabeŗ traukā, pārkaisa ar 2½ mārc. cukura un ļauj ievilkties apmēram 10 stundu, tad sulu nolej katliņā, pieliek tikpat daudz cukura un ievāra sīrupu, — ieliek plūmes un maisot vāra 30 minūšu. Vārot noputo.

JĀŅOGU IEVĀRĪJUMS

Izlasītas jāņogas saspiež tik daudz, lai iegūtu 2½ mārc. sulas. Sulā izkausē 2½ mārc. cukura, vāra un, kad sāk vārīties, uzmanīgi noņem putas. Pēc noputošanas trauku noņem no uguns un atdzesē. Tad noņem plēvīti un agrāk izlasītās jāņogas iebeŗ katlā. Rūpīgi izmaisot, katlu liek atpakaļ uz uguns un lēnām vāra, lai ogas paliktu veselas. Tad ogas izņem ar putu karoti un saliek traukā, sīrupu vēl ievāra labi un tad pārlej ogām.

ĶIRŠU IEVĀRĪJUMS

5 mārc. ķiršu ogu notīra un izņem kauliņus, saliek traukā un pārkaisa ar 1½mārc. cukura un atstāj iesūkties 10 stundas. Tad sulu nolej katliņā, pieliek vēl tikpat daduz cukura un ievāra sīrupu, iebeŗ ogas, maisot vāra un noņem putas. Vāra 25 minūtes.

DZELTENĀ MARMELĀDE

Ņem dzidrus ābolus un izsautē nedaudz ūdenī, izrīvē caur sietu. Atsevišķi izsautē dzeltenās plūmes bez kauliņiem un izrīvē caur sietu. Uz 3 mārc. plūmju ņem 6 mārc. ābolu un 5 mārc. cukura. Marmelādi gatavo, kā iepriekš minēts.

AVEŅU IEVĀRĪJUMS

Aveņu ievārījumu gatavo tāpat kā jāņogu ievārījumu.

CITRONU IEVĀRĪJUMS TORŠU GARNĒŠANAI

Citronus nomizo, noņem plēves, izņem sēklas. Cukuru ar ūdeni savāra sīrupā, liek citrona šķēles un vāra 15 minūšu, kamēr citrona šķēles top caurspīdīgas. Gatavu ielej bļodā un atdzesē, iepilda traukos, atdzisušu nosien.

ROŽU PAAUGLIŠU IEVĀRĪJUMS

Rožu paauglišus nomazgā un notīra ziedlapiņas, pārgriež un izņem sēklas. Vāra ūdenī mīkstus, tad izrīvē caur sietu. Iegūto masu nosver, un cik daudz ir masas, tikpat daudz svarā liek cukura un vāra uz lēnas uguns, kamēr gatavs.

PĪLĀDŽU OGU IEVĀRĪJUMS

Pīlādžu ogas jāņem, kad tās labi ienākušās, nolasa no kātiņiem un nomazgā, pārlej verdošu ūdeni un vāra mīkstas, tad izrīvē caur sietu un pieliek cukuru. Uz 5 mārc. pīlādžu ogu masas ņem 5 mārc. cukura. Vāra, kā iepriekš minēts.

ST. LAWRENCE OIL

— TĪRA KUKURUZAS EĻĻA —
VIEGLI PLŪSTOŠS PRODUKTS!

ST. LAWRENCE OIL ir viegla un garšīga augu eļļa — tai nav nekādas piegaršas. Mājsaimniecībā ST. LAWRENCE eļļa ir labākā, kādu jūs vispār esat lietojuši. Kanadieši ar prieku šo eļļu lieto jau daudzus gadus.

ST. LAWRENCE Oil FOR SALADS BAKING & FRYING A PURE CORN OIL

SALĀTIEM

CEPŠANAI

BEZMAKSAS Iesūtāms pieprasījums BEZMAKSAS 36 lapaspušu „COOKING WITH CORN OIL" brošūriņas saņemšanai. Tajā ir ēdienu receptes, iespiestas angļu vai franču valodā. Pieprasījums adresējams THE ST. LAWRENCE STARCH COMPANY LIMITED Port Credit Ontario

ARĪ BIŠU MEDUS, SĪRUPS — DURHAM STĒRĶELE — un IVORY STĒRĶELE VEĻAI (balta vai zila)

VAI SPORTAM JĀKĻŪST PAR NAIDA AVOTU?

(Pārnesums no 3. lpp.)

pārtūkstoš biļetes tomēr pagādāja, tos sadalīja pa atsevišķiem sektoriem, lai preses sakūdīto zviedru vidū tie nevarētu pacelt uzmudinājuma balsis. Lūk, to sauc par stratēģiju mērķa sasniegšanai! Bet sports? . . .

Un tad sekoja spēle. Rīkotāji pa laukuma skaļruņiem turpināja tracināt savus skatītājus, izsūtīja pat speciālus diriģētājus ar nacionāliem karogiem, un tā viss laukums vārījās kā elles katlā, skatītāji zināja tikai vienu— Zviedrijai jāuzvar par katru cenu, lai vai lūst vai plīst!... Vācieši tomēr spēlēja lieliski, guva pirmos vārtus, un zviedru izredzes saplaka arvienu vairāk, kaut arī „norādījumus" saņēmušie futbolisti atļāvās visu, kas vāciešiem bija liegts. Tomēr te svaru kausā iegulās pēdējais „stratēģijas" punkts — ungāru tiesnesis Čsolts, kas visiem pazīstams kā izteikts „mājas tiesnesis", resp. vīrs, kas cenšas izdabāt un tiesāt tai vienībai par labu, kuŗas laukumā spēle notiek. Bez tam viņam ar vāciešiem bija kārtojami arī personīgi rēķini, jo Vācija pirms 4 gadiem izgaisināja ungāru sapni par pasaules meistara godu... Zviedri to apzinājās, spēlēja neatļautiem un aizliegtiem trikiem, jo ungārs redzēja tikai vācu pārkāpumus. Elliškīgajā troksnī vācu aizsargs Juskoviaks zaudēja nervus un uz zviedru uzbrucēja rupjību atbildēja ar to pašu, par ko vācieti noraidīja no laukuma, kamēr zviedrs smiedamies palika. Tomēr arī 10 cilvēku sastāvā palikušie vācieši zviedriem vēl nebija pārvarami, tikai tad, kad vācu spēles diriģents Valters savainots atstāja laukumu, kad kliboja arī daži citi spēlētāji, zviedriem beidzot izdevās uzvaru nodrošināt. „Brutālie" vācu spēlētāji nu izrādījās satriekti, bet „korrektie" zviedri bija savainojuši 5 vāciešus . . . Spēles laikā vācu žurnālisti (kuŗiem nebija vietas preses ložās, bet skatītāju vidū! . . .), kas skaļāk izteica sašutumu par laukumā notiekošo „sporta slepkavību", saņēma no citādi aukstasinīgajiem, bet tagad apzināti samusinātajiem zviedriem — pļaukas...

Meistarības rīkotāji vāciešiem nenovēlēja pat trešo vietu. Cīņā pret tiešām lielisko Francijas vienpadsmitu vāciešiem savainotos spēlētājus nācās aizstāt ar rezervistiem, un dabiski, ka rezervistu vienībai tikpat kā nebija izredžu Franciju pieveikt. Tomēr rīkotāji gādāja vēl par to, lai spēli vadītu Argentīnas tiesnesis, kas nav piemirsis, ka tieši vācieši pārvilka svītru viņa zemes futbolistu cerībām . . .

Tas vairs nebija sports, un tur nebija vainīgi sportisti, bet gan cilvēki, kuŗiem sports nozīmē tikai līdzekli savu nodomu īstenošanai. Dabiski, vācu tautas un preses sašutums bija milzīgs, un arī viens otrs latviešu sporta draugs atcerējās, ka zviedri savā laikā izdeva komūnistiem latviešu karavīrus . . .

Notikumi Zviedrijā dabiski — kaut arī nožēlojami! — satracināja savukārt vāciešus, kas nu meklēja „atspēlēšanās" iespējas. Vairāki vācu rūpnieki uzteica līgumus ar zviedru firmām, jo pēdējām taču nīsto vāciešu nauda neesot vajadzīga. Āchenas starptautiskajās jāšanas sacīkstēs, kuŗās startēja arī zviedru ekipa, fanātiķi no karoga masta norāva un iemīdīja dubļos Zviedrijas karogu, kamēr zviedru automašīnām sagraizīja riepas, bet zviedru jātniekus stadionā „sveica" ar svilpieniem. Visās sacīkstēs, kur darbojās zviedru tiesnesis, arī skanēja svilpienu vētra, bet viens otrs zviedru tūrists, dabūjis kāvienu, steigā atstāja Vācijas robežas . . . Tā iznāca īsts skandāls, kas sadrūmina Vācijas un Zviedrijas sporta attieksmes un gandrīz pat izraisīja diplomātisku notu apmaiņu. Vieni sāka, otri turpināja, — sak', dots pret dotu. Un kas cieta visvairāk? Dabiski, aktīvie sportisti, jo sporta nīdēji nespēj vai negrib saskatīt notikuma īstos iemeslus, īstos vainīgos, bet redz tikai vienu bubuli — sportu kā tādu! . . . Dabiski, viss notikušais patiešām dziļi nožēlojams, tam arī nav nekā kopīga ar īstu sportu, bet — vainīgi nav sportisti. Sportam jāpaliek tīram, to nedrīkst iepīt politiskos vai pārnacionālos centienos, kā tas ir pašreiz! Un šī mērķa sasniegšanā varētu būt izpalīdzīgi arī sporta pretinieki, pārdomājot paši savu rīcību un mēģinot saskatīt īsto vainu.

*

Lai vieglāk aizmirstu netīkamos notikumus, atcerēsimies futbola pasaules meistarsacīkšu skaistāko anekdotu. Brazilijas spēlētāji, jaunie meistara titula ieguvēji, patiešām spēlēja virtuozi un saucami par īstiem futbola māksliniekiem. Varbūt tādēļ viņiem visiem gandrīz arī bija pieņemti vārdi — pseudonimi, līdzīgi kā preses un mākslas pasaules pārstāvjiem. Vai arī tādēļ, ka viņu vārdi pārāk gaŗi? Katrā ziņā brazīliešu „mākslinieku" vārdi izrādījās visai īsi, viegli izrunājami, bet pagrūti atšķiŗami. Tā melnais brīnumuzbrucējs Edsons Arantess de Nascimento saucās vienkārši Pele, labās malas zibens Manuels Francisko Santoss — Garinča, daudz apbrīnotais Valdiers Pereira — Didi, vienībā spēlēja arī Dido un tamlīdzīgu vārdu nesēji. Un šis fakts radīja skaistāko anekdotu, kuŗš vēja spārniem apskrēja zviedru zemi.

Kāds avīžnieks prasa kollēgam:

„Vai tev jau zināms Brazilijas vienības sastāvs?"

„Jā," pakalpīgi atbild otrs. „Vārtos spēlēs Dudu, aizsardzībā darbosies Dada un Dadu, pussargu līniju veidos Dodo, Dodi un Duda, bet uzbrukumā spēlēs Dadi, Didi, Dade, Dida un Deda."

„Tātad tomēr mainīts sastāvs," neapjucis pateicas pirmais. „Pie tam vēl vakar Brazilijas treneris Dudo man apgalvoja, ka šodien iedalīs vienībā arī Dido."

Arī Pad. Savienības futbolisti, kas šoreiz atkal nesasniedza kāroto mērķi un cieta fiasko, ļāva pasmaidīt sporta draugiem. Viņu vienībā Stokholmā iztrūka pati lielākā „zvaigzne" — Streļcovs, kuŗš tādā mērā izrādījās ieslīdzis alkoholisma valgos, ka to atstāja mājās un uz visiem laikiem izmeta no valstsvienības. Sodam, protams, bija jāseko, un tā tieši pasaules meistarsacīkšu laikā Zviedrijā nonāca vēsts, ka Streļcovs par izvarošanu un citiem pārkāpumiem notiesāts uz 12 gadiem spaidu darbos. Preses pārstāvju iztaujāts, padomju vienības menedžeris Kačālins paskaidroja: „Bez disciplīnas trūkuma Streļcovs bija arī pārāk neintelligents, lai spēlētu mūsu valsts izlasē: tā viņš, piemēram, domāja, ka jūras ūdens tādēļ vien sālīts, ka tajā peld siļķes..."

Rietumu avīžnieki pasmējās un pasniedza ziņu saviem lasītājiem, lai arī tie varētu pasmaidīt.

IMANTA

jaunākās grāmatas

Brāļu Kaudzīšu
MĒRNIEKU LAIKI

ar Ed. Brencēna illustrācijām
un P. ERMAŅA piezīmēm

Jauns šī mūsu literātūras pamatdarba izdevums. Greznākais, kāds līdz šim iznācis. Divkrāsu iespiedums (illustrācijas iespiestas citā krāsā nekā teksts). Skaists sējums. 532 lp. Tikai ies.: $6.80.

Rūdolfs Bangerskis
MANA MŪŽA ATMIŅAS

Mūsu lielā nelaiķa ģenerāļa atmiņas, sākot no bērnu dienām līdz latviešu strēlnieku laiku beigām. Grāmatā šādas trīs daļas: No ganu zēna līdz virsniekam, No kaŗa skolas līdz Kaŗa akadēmijai, Pirmais pasaules kaŗš un latviešu strēlnieki. Tekstu papildina 11 kartes, skices un faksimiļi un 30 uzņēmumi. Grezns sējums. 404 lp.

Ies.: $4.80.

E. Turkina
ANGLISKI-LATVISKA VĀRDNĪCA

ar fonētisku izrunu, gramatiku, īpatnējiem izteicieniem un saīsinājumu paskaidrojumiem.

Tikko iznācis šīs populārās vārdnīcas sengaidītais jaunais izdevums. Vārdnīca aptveŗ 30.000 vārdu tulkojumus un paskaidrojumus. Tā izdota ērtā samazinātā formātā. 1062 lp. Tikai iesieta: $3.90.

DV GRĀMATNĪCA

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Speciāls piedāvājums!
AUTO RADIO 1958. G. Motorola. RCA un citi modeļi zem parastām cenām. Piedāvājam arī iecienītos BLAUPUNKT AUTO un mājas radio aparātus.

GENERAL ELECTRONICS

Latviešu uzņēmums,
1280 Lakeshore Rd., Long Branch, Ont.
TELEFONS CL 5-1531. Atvērts līdz pl. 9 vakarā.

Bijušā kaŗa dalībniekiem atmiņu atsvaidzināšanai par izpārdošanas cenu

A. SIŅKA Kurzemes cietoksnis (glīti iesieta)	I	$1,80
" " " "	II	$1,80

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto Ont.

KLAUSIETIES

LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU ZIŅAS
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS
LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMOS

Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.

CHLO - RADIO RAIDĪTĀJĀ
VIĻŅA GARUMS 680
LONDON ST. THOMAS

Atbilstošākais padzēriens tiem atspirdzinājumiem, ko jūs lietojāt savā dzimtenē . . .

Wilson's
SINCE 1875

COCA
ORANGE
CREAM SODA
GINGER ALE

BEZMAKSAS PIEGĀDE
jūsu piknikiu, banketu un visu citu svinību vajadzībām.
ZVANIET TORONTO

WA 1-2151
līdz 7 vakarā darbdienās

NEPIEGĀDĀJAM PRIVĀTĀS MĀJĀS.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas latviešu apvienības sekretāriāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Laimoni Roguli, dz 5. 6. 28.; Ilmāru Rožkalnu; Annu Ratasti, dz. Zelmenis, apm. 1890 g.; Arvīdu Rozenfeldu, dz. 18. 8. 08.; Alisi Range, dz. 1897. g.; Eduardu Range, dz. apm. 1900. g.; Hariju Range, dz. apm. 1926. g.; Olgu Rolleri, dz. 24. 4. 1880. g.; Rolandu Rolleru; Valdi Ruicenu, dz. 1926. g., Liepājas apr.; Rūdi Rudevicu, dz. 17. 4. 14.; Staņislavu Romanovski, apm. 50 g. v.; Laimonu Raņķi, dz. 30. 7. 26.; P. Rakutu; Nimfu-Antoniju Rusmani, dz. Voite-Teilane, apm. 1924. g.; Arvīdu Rāceni; Eduardu Ruciņu apm. 45 g. v., no Tukuma; Dr Straumani; Valdemāru Šulcu, dz 17. 7. 25.; Jāni Stangu, dz. 11. 7. 11.; Valdemāru Šteinbergu, dz. 14. 10. 22.; Sigurdu Smilgis, dz. 10. 10. 23.; Jāni Spalviņu, dz. 17. 9. 08.; Alfonu Samu, dz. 10. 6. 27.; Martu Siliņu, dz. 1901. g.; Arturu Slikšānu, dz 1908. g.; Edmundu Šalinu (Schalin), dz. 1924. g.; Valentinu-Johanu Šalinu (Schalin), dz. 1927. g.; Kārli-Osvaldu Salmiņu, dz. apm. 1898. g.; Andzi-Alfredu Stūre, dz. 22. 11. 22.; Gunaru Straujumu, dz. 1925. g.; Bruno Šparbergu, dz. 1913. g.; Pāvelu Semenovu, dz. 20. 1. 25. g.; Eduardu Šīrantu, dz. 1905. g.; Haraldu Stepanovu, dz. 9. 4. 25.; Zentu Zegneri (Segners), dzim. Jusups, dz. 12. 11. 24.; Arturu Sarmu, dz. 1907. g. oktobrī; Velgu Stimbani, dz. 12. 9. 20.; Jāni Silarāju, J. Šreku (Schrek), M. Šupstiķu; Miervaldi Spulgeranu, dz. 6. 1. 25.; Rudolfu Šulte, dz. 4. 12. 27.; Elmaru-Hugo Stürmani, dz 30. 3. 17.; Michaelu Stolboszynski, dz. 3. 12. 1906. vai 1907. g.; Mariju Stolboszynsku, dz. Žukovska, Ludzā, Innu Stolboszynsku, dz. Ludzā; Valdi Spalvu, dzīvojis Platones pag., Aleksandru Sesku, dz. 11. 4. 25.; Ojāru Šmitu, dz. Bauņu pag.; Arnoldu Sidrabu, Augusta d.; Gunāru Švernu, dz. 5. 4. 29.; Annu un Kasparu Svennes; Leontīni Seržants, dzim. Cingelmanis; Jāni Spalviņu, dz. 17. 9. 07.; Pēteri Salenieku; Zinīdu Šķēli, dzim. Grišāns, dzīvojusi Visbādenē; Arvīdu Strausu, dz. 31. 3. 19.; Arturu Tomsonu, dz. 16. 3. 09.; J. Tiltnieku; Eleonoru Tēraudkalnu, dzīvojusi Berlīnē; Hertu Tauermani, dz. 28. 7. 97; Jūliju-Hariju Tobies, dz. 28. 3. 18.; Hugo Treimani, dz. 6. 10. 29.; Ēriku Telneru, dz 19. 8. 27.; Arvīdu Ţeteru, dz. 8. 4. 11.; Vilbertu Tomani, dz. 19. 6. 22. Ernestu-Anatolu Timmermanu, dz. 1894. g.; Jāni-Induli Tolenu, dz. 13. 5. 24.; Alvi-Olafu Teho, dz. 4. 4. 39.; Adolfu-Ernestu Tarvidu, dz. 16. 2. 25.; Ēriku Taupmani, dzimusi Rīgā; Olgu un Viju Teics; Robertu Terasier, dz. 7. 6. 27.; Verneru Tētiņu. dz 4. 9. 10.; Laimoni Ūdri, dz. apm. 1926. g. Jelgavā, Aleksandru Ūbeliti, dz. apm. 1914./1919. g., bijis Vupertālē; Viesturu Vimbu, dz. 15. 3. 26.; Jāni-Albertu Vecumnieku, dz. 10. 3. 20. g.; Kārli Vecrozi, dz. 1927 vai 1928. g.,; Valdi Vēnlandu, dz. 1923. g. septembrī; Gusti Vēgneri, dz 11. 9. 1899. g.; Gustavu Vēberu, dz. 1918. g.; Spodri Virsnieku, dz. 4. 11. 21. g.; Haraldu Poeren, dz. apm. 1923. g., Liepājā; Astridi Poeren, Freimanis (tēvs bijis skolotājs); Jāni Dūkstenieku, Jāņa d., Jāni Balodi no Liepājas; Jāni Ziliti, dz. 30. 8. 1899. g.; Ferdinandu Gustavu Neulandu, dz. 5. 7. 1884. g.; Šarloti-Emiliju Neulandi, dz. 19. 4. 1887. g.; Ģertrūdi-Mariju Neulandi, dz. 1944. g.; Mārtiņu Zariņu, dz. 14. 8. 20.; Jāni Siliņu, dz. 24. 6. 25.; Arvīdu Ranzu, dz. 26. 11. 12.; Jāni Kauķiti, dz. 1. 6. 26.; Jāni Mucenieku, dz. 1920. vai 1921. g., Vijciema pag.; Voldemāru Kronu, dz. 19. 2. 07. g.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D. C., USA. (Telef. DUpont 7-7812). Adresu paziņotājiem kartotēka piesūta meklētāja adresi vai vēstuli tieša kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adresu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai un no ārzemēm pievienojami International Reply kuponi.

Nobeigums sekos

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

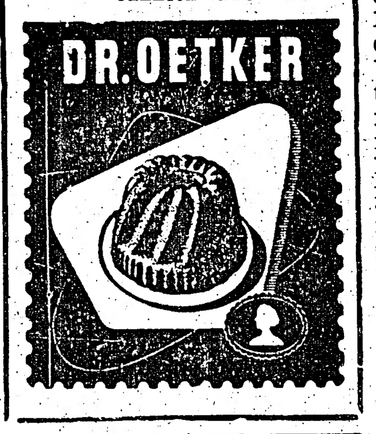

Frank Vass BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt., 403
College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto.

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS — CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Meklēju
ILGVARU SMIRNOVU
no Rīgas
Ir ziņas no tēva. Lūdz rakstīt:
ERIKAM PREISS,
254 BAIN AVE., TORONTO 6,
ONTARIO, CANADA,
vai zvanīt HO 1-3408.

Piederīgie Latvijā
meklē
ROŽINSKU PĀVELU,
Vladimira d., dz. 1926. g.
Lūdz rakstīt: FR. PELŠAM,
54. Redwood Ave., TORONTO 8,
ONTARIO, CANADA.

LABS DZĪVOKLIS
glītā latviešu atsevišķā mājā, DANFORTH - WOODBINE raj. — viss pirmais stāvs: 4 lielas telpas (viesu, ēdam- un guļamistabas). Pilnīgi iekārtota virtuve, vannas istaba, kamīns. Garāža.
OX 8-1045, Toronto.

Broadview-Danforth raj.
IZĪRĒJAMS DZĪVOKLIS
— 2 ISTABAS un VIRTUVE ar elektr. plīti un skapi, kā arī atsevišķa mēbelēta istaba.
Tel.: HO 6-1349, Toronto.

MĒBELĒTA ISTABA
ar virtuves lietošanu
IZĪRĒJAMA —
Mt. PLEASANT - DAVISVILLE rajonā. Ļoti laba satiksme ar apakšzemes dz-ceļu. Lūdz zvanīt pēc 6 vak. HU 3-8750, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

LATVIJAS AMERIKĀ
SPIESTUVE TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtījumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas u. c.

Pasūtinājumus pieņem:
LA BIROJĀ, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
55 Wellington W., (tuvu pie Bay St.), Toronto, Ont. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8—9 vakarā.

CEĻOŠANA
Lidmašīnas — Kuģi — Autobusi — Dzelzceļi — Preču kuģi — Tūrisma vietas — Viesnīcas. Pieteikties jau tagad 1958. g. Apkalpo visu pasauli.

APDROŠINĀŠANA
VISĀDA VEIDA APDROŠINĀJUMI: AUTOMOBIĻU - PRET UGUNI — ZĀDZĪBĀM — NELAIMES GADĪJUMIEM UN SLIMĪBĀM.

ZVANIET VAI RAKSTIET — TIKSIT LABI APKALPOTI.
O. K. JOHNSON & Co. LIMITED
Travel & Insurance Agencies,
697 Bay Street, Toronto 2, Ont. EM 6-9488

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 584 Second St. Brooklyn 15, N. Y.

Vasaras dievkalpojumi: Betlemes baznīcā:

Svētdien, 24. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; māc. R. Zariņš.

Svētdien, 31. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; V. Klīve, M.A., B.D.

Nometnē, draudzes lauku īpašuma pie Elka Parka, augustā brīvdabas dievkalpojumi katru svētdienu pl. 11.00.

Draudzes kanceleja draudzes namā atvērta otrdienās un piektdienās no pl. 11—1 un no pl. 6—8 vakarā. Draudzes locekļi savas vajadzības var kārtot svētdienās pēc dievkalpojumiem. Pārējās dienās sazināties pa Tel. SO 8-7721.

Iesvētes mācība sāksies septembra mēneša pirmā sestdienā, pl. 10 draudzes namā. Jauniešus lūdz pieteikties pie mācītājiem laikus.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave. katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

24. augustā, plkst. 9 no rīta sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Sestdien, 30. augustā, plkst. 8 vakarā dievkalpojums sv. Barnaba baznīcā.

Māc. A. Briedis noturējis dievkalpojumu latviešu pagastā — Šelburnā, kur piedalījušies 47 baznīcēni.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā 18 Victoria Ave., S. CE 2-2385.

Svētdien, 24. augustā, draudzes izbraukums uz Vītola īpašumam piegulošo upes krastu — 5. un 8. lielceļu krustojumā „Peter Corner. (Jābrauc ar Kičeneras autobusu līdz minētai vietai). Plkst. 11,00 priekšpusdienā brīvdabas svētbrīdis. Pēc tam bērnu nodarbības un rotaļas.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī, telefons NO 2-7975.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel.

Māc. Ed. Ķergis, 153 Bancroft Dr. Sudbury. Ont. Tel. OS 3-3284.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLA

Māc. V. Šefers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

30. augustā, pl. 6,30 vak. turpat svētvakara dievkalpojums.

Kornvallē, Ont., 6. sepembrī, pl. 6 vak. svētvakara dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

7. septembrī, pl. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

Māc. A. Voitkus, 49 Hallowell St., Westmount, Montreal 6, P. Q. Tālr. WE 3-1867. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Svētdien, 31. augustā, plkst. 9.00. Sprediķis: Tieksme pēc labākā.

ST. KATARĪNES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Jaunatnes iesvētīšana Londonas latviešu ev. - lut. draudzē 31. augustā, pl. 14.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Park-road misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

Plašākā latviešu grāmatnīca Kanadā piedāvā
JAUNĀKOS IZDEVUMUS

ĢEN. R.BANGERSKA Mana mūža atmiņas, I d., gl. ies.	$4.80
F. ZAUERBRUCHA Mana dzīve	$4.50
I. GUBIŅAS Draugam nepiemērota sieva, stāsti	$2.80
K. LESIŅA Pēdējās mājas, romāns	$4.00
J. KLĪDZĒJA CILVĒKA BĒRNS, romāns	$3.75
Grāmata par Akseli Munti	$3.80
DR. V. VELSA Hirošimas dienas grāmata	$2.80
V. KRODEŖA Smīnētāji, stāsti	$3.40
R. Blaumanis, XII sējums.	$3.90
L. BREIKŠA Maldugunis, romāns	$3.00
ED. VIRZAS Straumēni	$4.50
A. NIEDRAS Perles Majores draugs, romāns	$3.40
T. ZELTIŅA Rožu gaitenis, romāns	$3.40
J. BOJERA Lafotu zvejnieki, romāns	$2.80
A. GAILĪŠA Lēvijas kundzes grēku sūdze, romāns	$3.00
PERLA BAKA Māte, romāns	$3.00
L. SARMAS Negantnieki, romāns	$4.00
I. VĪKSNAS Es saku paldies, dzejas	$2.85
R. GALENIECES Atzīšanās, dzejas	$2.60
B. SENKĒVIČAS Ģimenes godi	$4.00
Prelata E. STUKEĻA Izprotiet laiku, broš.	$3.00

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
Pasūtinot vairākas grāmatas, pasta izdevumi nav jāmaksā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

EDMARS MEDNIS DALA OTRO VIETU

Pēc 9 kārtām ASV šacha meistarības izcīņā Ročestrā (Minn.) Edmars Mednis kopā ar 3 citiem sachistiem ar 7:2 punktiem dala otro vietu, kamēr pirmo vietu dala 4 šachisti, kas pagaidām ieguvuši puspunktu vairāk — Steinmeijers, Bisgairs, L. Evans un kubietis Cobo - Arteaga. Otrās vietas grupā, kopā ar Edmaru vēl ienākuši brāļi Byrnes un Popels. Vēl palikušas pēdējās trīs kārtas, kas, protams, sagādās pēdējos kārtējos pārsteigumus. Līdz šim Edmars guvis 5 uzvaras, 2 reizes spēlējis neizšķirti un vienā partijā bijis upuris „divkāršai diskvalifikācijai", pretēji turnīra vadītāja Koltanovaka norādījumam, kas neatzīst, ka šachā būtu piemērojams šāds noteikums un par tā pielietošanu nobalsoja pašu spēlētāju vairākums . . .

Pirms šā turnīra Edmārs Mednis mēnesi atradās Eiropā un vairāk kā divi nedēļas Bulgārijā, piedalīdamies garās un nogurdinošās studentu olimpiskajās sacīkstēs. Tām sekoja ceļš mājup. Satiksme no Balkaniem līdz Parīzei ir vāji saskaņota, un tā Edmaram nācās 4 dienas un tikpat naktis pavadīt vilcienā. Visumā atgriešanās Ņujorkā prasīja tik daudz laika, ka viņam izdevās tur pabūt divi dienas, pēc kam atkal bija jāsēstas autobusā, lai pēc pusotras dienas brauciena laikā nonāktu Ročestrā, par ko Edmars Mednis izsakās: „Pēc manas partijas ar Brasketu iznāca gulēt tikai 5 stundas. Partija bija pārtraukta neizšķirtā stāvoklī, bet Braskets vēlējās par katru cenu izcīnīt — uzvaru. Protams, tā arī es biju spiests veltīt dažas stundas no nakts miega analizei. Nākošajā rītā mūsu partija ilga tikai 1 (vienu) gājienu, jo nu arī Braskets bija nācis pie atziņas, ka tā ir neizšķirta." — Edmars vēl izsakās: „Liktenis šoreiz arī šachā atkārto rezultātus. Arī Klīvlendā man pēc 6 kārtām bija rezultāts 5:1 un tāds pats tas izrādījās arī šeit. Šo rezultātu atkārtot man palīdzēja arī uzvara pret Ch. Heninu, spēlējot ar baltiem, 31. gājienā. Pirmie 18 gājieni bija sarežģīti un grūti, bet pēdējie atkal viegli, jo biju attīstījis savu plānu, un to man vajadzēja tikai piepildīt. Mūsu partija bija „Center Counter Gambit." 9. kārtā pēc jau minētās mazgulētās nakts, uzvarēju Sedlačeku no Klīvlendas, spēlējot ar baltiem, franču atklātnē un upurējot figūru, pie kam pietika ar 23 gājieniem.

Ir grūti spēlēt ar slavenībām, bet turnīra beigu posmā arī pārējos uzvarēt nav viegli un to vislabāk zina tie, kas paši ir cīnījušies šādos turnīros. Nereti pat neizšķirta spēle atsver uzvaru turnīra vidus posmā, ievērojot cīņas apstākļus un pretspēlētājus. Ir jau labi, ja tev palīdz laime, bet daudz palīdz arī neatlaidība un sīkstums.

MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

„ASV krustcelēs", Indiānapolē, 9. augustā notika ASV latviešu 1958. g (1.) vieglatlētikas meistarsacīkstes, pulcinot 23 dalībniekus — 15 vīriešus un 8 sievietes, kas ir vairāk kā nesenajās „Ziemeļamerikas kontinenta baltiešu šī gada (3.) meistarsacīkstēs Čikāgā, kurās piedalījās 22 latv. vieglatlēti — 15 vīrieši un 7 sievietes.

Diemžēl, neieradās neviens ASV austrumu, nedz rietumu piekrastes vieglatlēts, tā ka no „tīrām" AS vidējo valstu meistarsacīkstēm sacensības „izglāba" apmēram 510 jūdžu tālo ceļu automašīnā mērojušie 3 Kanadas latviešu vieglatlēti no Toronto — brāļi Valdis un Juris Priedīši un Kārlis Virkavs. Viskuplākajā skaitā, protams, reprezentējās paši mājinieki, indiānapolieši (11), bez kuriem vēl piedalījās Milvoku (5), Čikāgas (3), Toronto (3) un Kalamazū (1) pārstāvji.

Vislabākos panākumus guva milvokietis Elmārs Ezeriņš, neoficiālā punktu vērtējumā (1. v.— 3 p., 2. v. — 2 p., 3. v. — 1 p.) „salasot" 10 p.; Ivars Veldre (Indiānāpole) 8 p., Indulis Brikmanis (Indiānāpole) 8 p., Valdis Priedītis (Toronto) 7 p., Gunārs Grūbaums (Indiānāpole) 7 p. Šāds punktu vērtējums gan pilnīgi neatspoguļo dalībnieku spēju kvalitāti, jo uzsver kvantitātīvo sniegumu. Relātīvi vērtējot, vislabākos panākumus guva torontietis Kārlis Virkavs, visu disciplīnu apmērā iespējot visaugstāko — 3 p. caurmēru; I. Veldre — 2,66 p., V. Priedītis — 2,33 p., I. Brikmanis — 2,0 p., G. Grūbaums — 1,75 p.

Sieviešu sacensībās visvairāk punktu „salasīja" Aina Ezeriņa (Milvoki) 14 p., Stanislava Graudiņa (Milvoki) 10 p., Valda Grīslīte (Indiānāpoles „Venta") 8 p., Elga Ezeriņa (Milvoki) 7 p., Zigrīda Pūce (Čikāga) 6 p., bet relātīvi vērtējot, vislabākos panākumus guva Z. Pūce, iespējot visaugstāko — 3p. caurmēru; V. Grīslīte — 2,66 p., A. Ezeriņa — 2 p., St. Graudiņa — 2 p., E. Ezeriņa — 1,75 p.

Neoficiālā vienību vērtējumā pārākie bija: vīriešu sacensībās — Indiānapole 29 p., Toronto 13 p., Milvoki 10 p., Kalamazū 5 p., Čikāga 5 p.; sieviešu sacensībās — Milvoki 32 p., Indiānāpole 10 p., Čikāga 6 p.; kopvērtējumā — Milvoki 42 p, Indiānāpole 39 p., Toronto 13 p., Čikāga 11 p., Kalamazū 5 p.

Meistarsacīkstēs tika labots arī viens ASV latviešu rekords: 80 m barjērskrējienu sievietēm milvokiete Aina Ezeriņa veica 14,2 sek. (līdzšinējais rekords: Nora Ozoliņa - Plostniece 14,8 sek., 1954. g.).

Visu disciplīnu pirmo 3 vietu ieguvēji saņēma ASV vidējo valstu latviešu sporta pārvaldes diplomus, bet meistarsacīkšu uzvarētāji arī nelielas trofejas un 2. vietu ieguvēji — latviešu grāmatas. Latvijas sūtniecības ASV 4 speciālbalvas saņēma čikāgiete Zigrīda Pūce par labāko sasniegumu sieviešu disciplīnās (60 m — 8,6 sek., 100 m — 14,2 sek.), torontietis Valdis Priedītis par labāko sasniegumu vīriešu disciplīnās (100 m — 11,1 sek.), indiānāpolietis Ivars Veldre par labāko caurmēru mešanu disciplīnās vīriešiem (lodes grūšanā — 14,06 m, diska mešanā — 41,405 m, šķēpa mešanā — 47,73 m) un milvokietis Elmārs Ezeriņš, kā daudzsološākais jaunās paaudzes vieglatlēts. „Sporta Apskata" redakcijas pārsteiguma balvu — laikraksta 3 mēnešu brīvabonementu — saņēma meistarsacīkšu jaunākā dalībniece — indiānāpoliete Inta Ārgale.

Balvām bija ziedojuši: Latvijas sūtniecība ASV — $50.00, A. Kalnāja apgāds Čikāgā — 15 grāmatas, ASV vidējo valstu latviešu sparta pārvalde — $20.00, H. Rudzīša apgāds „Grāmatu Draugs" Ņujorkā — 4 grāmatas, Daugavas Vanagu Indiānāpoles nodaļa — $10.00, ALJA — $5.00, Indiānāpoles latviešu jaunatnes organizāciju padome — $5.00, Indiānāpoles latviešu korporāciju kopa — $5.00, Indiānas latviešu biedrība — $5.00, 6 privāti ziedotāji Indiānāpolē — kopā $24.00 un „Sporta Apskata" redakcija — laikraksta 3 mēnešu brīvabonementu ($1,80 vērtībā).

Meistarsacīkstes rīkoja Indiānas latviešu biedrības sporta kopa, bet vadīja Gunārs Krautmanis no Kalamazū. Tās notika vietējās Arsenal Technical vidusskolas laukumā, kas ir viens no labākajiem Indiānāpolē.

G. Grīslītis.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

29. augustā, pl.8 vakarā DV dienu koncerts, 22 College St.
30. augustā, plkst. 8 vak. DV dienu balle, Palace Pier zālē.
31. augustā DV dienu teātra izrāde.
28. septembrī, plkst. 3 p.p. Garīgs koncerts sv. Jāņa baznīcā, 274 Concord Ave.

HAMILTONĀ

4. oktobrī — HLB gada svētki.
12. oktobrī — Hamiltonas gaidu vienības „Venta" sarīkojums.
18. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.
25. oktobrī — Dainas koŗa koncerts ar deju. HLB.
26. oktobrī — DV teātra viesizrāde „Robinsons".
1. novembrī — HMMK balle.
8. novembrī — HLJP „Rota" Mārtiņu vakars.
15. novembrī — DV „Sparta" balle.
22. novembrī — 18. novembra atceres svinības Kristallu zālē.
29. novembrī — DV biedru vakars.

KLĪVLENDĀ, OHIO, USA

30. augustā „Nakts serenāde", Toronto Latviešu nacionālā teātra viesizrāde.

Atbilde uz jautājumu: „ko darīt..."

30. augustā, plkst. 8 vakarā, PALACE PIER telpās, TORONTO

— sāksies tradicionālā gadskārtējā

DAUGAVAS VANAGU DIENU

SVĒTKU BALLE

● PIRMKLASĪGS ORĶESTRIS
● VIENA NO LABĀKAJĀM DEJAS GRĪDĀM TORONTO
● MĀJĪGAS TELPAS
● VIETAS PIE GALDIŅIEM 1400 PERSONĀM

ĒRTA AUTO PARKOŠANA — DAŽĀDI UZJAUTRINĀJUMI — ATSPIRDZINĀJUMI

IEEJA: DĀMĀM $1.50, KUNGIEM $2.-

Ieejas karšu iepriekšpārdošana LA BIROJĀ, 123 HURON ST.

Lai nebūtu drūzmēšanās, ieteicams ieejas kartes iegādāties iepriekš. Visiem, kas kartes iegādāsies iepriekš, rezervēs vietas pie galdiņiem. Pārējiem ienākšanas kārtībā.

Visi laipni ielūgti DV KV

Panākumiem bagāts soļotājs

Latviešu sporta pasaulē nepamanīts palicis mūsu soļotājs Valdemārs Grandijs (Grandy), kas savas sporta gaitas sācis Latvijā pirms 21 gada, bijis arī iedalīts Latvijas valsts vienības rezervē toreiz, kad saucās Valdemārs Skujiņš. Kaŗa vētras Valdemāru Skujiņu novedušas Zviedrijā, kur pavadījis 4½ gadus, tad tālāk uz Austrāliju, kur nodzīvojis 6 gadi un tagad jau 4 gadi kopš par pastāvīgo dzīves vietu izraudzījis Vankuveru Britu Kolumbijā, lai gan vasarās pa daļai uzturas Kalifornijā.

V. G. nav liels stāstītājs par pagātni, bet, neatlaidīgi jautājot, dabūju uzzināt par viņa šīs vasaras panākumiem sporta laukumos.

Valdemārs Grandijs

Valdemārs Grandijs šogad visu ASV meistarsacīkstēs soļošanā nesen Beikersfīldā, Kalifornijā, spēcīgā konkurencē 2 jūdžu soļošanā izcīnīja sev 5. vietu — 15 min. 14 sek, paliekot tikai apm. 10 sek. aiz pirmās vietas ieguvēja.

V. G. šogad vēl izcīnījis Rentonā, Vaš., 1. vietu 1 jūdzes soļošanā ar laiku 7:26,4, 1. vietu 1 jūdzes soļošanā Portlandē, Oregonā — 7:04,6 un 1. vietu un ASV ziemeļrietumu meistartitulu 1 jūdzes soļošanā Olimpijā, Vaš., — 7:00,1 (Interesanti atzīmēt, ka, šo pēdējo laiku uzņemot, šo rindiņu rakstītājam klāt esot, 3 laika tiesnešiem karam bija uzņemts savs laiks: 6:59,9, 7:00,1 un 7:00,4, kas tad pēc ilgām pārrunām vienojās par 7 min. 00,1 sek.).

ASV Ziemeļrietumu meistarsacīkstēs piedalījās arī Modris un Atis Pētersoni, kas arī izcīnīja vairākas uzvaras un titulus, kaut gan termometrs rādīja krietni pāri 90 gradiem sporta laukumā. Mūsu sportistiem startējot dažādās disciplīnās, stadiona skaļruņos plaši stāstīja par viņu izcilie sasniegumiem, kā arī to, ka viņi nāk no Latvijas. Lai arī kur ASV Ziemeļrietumu valstīs notiktu sacīkstes, Madri un Ati Pētersonus, Valdemāru Grandiju var sastapt vienmēr, tāpat arī Kazimiru Upenieku, kad vien darba apstākļi viņam atļauj.

Valdemāram Grandijam pieder arī vēl ASV Ziemeļrietumu meistartituls 10 km soļošanā — 57 min.

Sietlā, 9. augustā Jūras svētku laikā, kad notika arī slavenās Zelta kausa izcīņas sacīkstes motorlaivām, notika arī visu ASV Amatieŗu Atlētiskās Ūnijas (AAU) meistarsacīkstes 35 km soļošanā, kur ar labiem panākumiem piedalījies V. G. 35 km soļošanas meistarsacīkstes noslēdzās tūlīt aiz krāšņās Jūras svētku parādes Memorial Stadionā ar apm. 100.000 skatītājiem. 1 vietu izcīnīja bij. somu olimpiskās soļošanas vienības veterāns Leo Sjogrens, kas pirmos 20 km turējās kopsolī ar V. G.. Bet tad V. G. bija spiests apstāties, lai izņemtu no kurpes akmentiņus. Līdz ar to viņš palika stipri aiz Šjogrena (3 st. 25 min. 35 sek.), izcīnot otro vietu un nacionālo medaļu ar laiku 3 st. 35 min. 37 sek. 3. vietā ierindojās amerikānis Denmans ar laiku 3:39:30. No 11 startētājiem mērķi sasniedza tikai 6, pārējie izstājās.

Šinīs sacīkstēs V. G. laboja savu personīgo rekordu 35 km soļošanā, kas bija 3:35:50 un būtu sasniedzis arī labāku laiku šinī spēcīgā konkurencē, ja nebūtu jāapstājas minētā iemesla dēļ.

Gunārs Āboliņš.

JAUNUMI TENISA „FRONTĒ"

Kanadas baltiešu meistarsacīkstes tenisā (tikai Kanadas spēlētājiem) notiks š. g. 30./31. augustā Toronto, Riverdale laukumos. Sākums abās dienās plkst. 9 no rīta.

Vīriešu vienspēļu izcīņā šogad pirmo reizi nāks Baltiešu federācijas Kanadā dāvātā balva.

Sacensību programmā vīriešu un sieviešu vien- un divspēles un jauktās divspēles. Paredzams kupls dalībnieku skaits.

Kanadas latviešu m/s Toronto notiks 13. un 14. septembrī, un līdzšinējam meistaram J. Zichmanim uzdevums aizstāvēt pagājušā gadā izcīnīto J. Benjamiņas ceļojošo balvu, nebūs viegls.

Jānis Zichmanis — jaunās paaudzes talantīgais tenisists startēja Ontario apgabala jaunatnes m/s un jau spēļu pirmā kārtā zaudēja kanadietim Parkeram 2:6, 2:6.

Kanadas latviešu m/s vieglatlētikā

Kanadas latviešu meistarsacīkstes vieglatlētikā šogad notiks 30. un 31. augustā Toronto Bīča laukumā. Sacīkšu sākums sestdien, plkst. 2,00, bet svētdien, pl. 10 no rīta.

Programmā: 1 dienā — vīriešiem: 200 un 800 m, 110 m/b, tāllēkšana, lode un disks; sievietēm — 60 m, 80 m/b, tāllēkšana, lode un disks.

2 dienā — vīriešiem 100 m, 400 m, 1500 m, trīssolis, augstlēkšana, šķēps, veseris; sievietēm — 100 m, augstlēkšana un šķēps.

Meistarsacīkstēs ielūgti arī visi ASV latviešu vieglatlēti, jo tās, tāpat kā iepriekšējos gados, ir atklātas un Kanadas latviešu meistartitulus var iegūt arī „amerikāņi".

Tuvākas informācijas iegūšanai dalībnieki lūgti sazināties ar J. Ādmini, 55, Orchard Park Blvd., Toronto 8, Ont. Tālr. — OX 9-2749.

PĀRVAR DZELZS AIZKARU AR KĀRTI

Kā ziņo Reitera agentūra, 41 gadu vecais ungārs Ferencs Nagis, lai izkļūtu brīvībā, iemācījies kārtslēkšanu.

Ungārijas - Austrijas robežu šķiris apm. 2.50 m augsts dzeloņstiepļu žogs. Nagis mēnešiem ilgi trenējies šāda augstuma pārvarēšanu. Kad tas jau izdevies bez grūtībām, viņš ar gaŗu kārti ielēcis Austrijā un lūdzis politiska bēgļa tiesības.

TRAĢISKĀ NĀVĒ MIRIS IGAUŅU ZĒNS

12 gadu vecais Uudo Vardja 15. augustā, kad tuvojās CPR pasažieŗu vilciens, kopā ar citiem zēniem atradies uz Lambton Mills tilta Bramptonas tuvumā, Kanadā. Trīs kanadiešu zēni: John Cook, Jerry Žowlett un Michael Murphy izglābušies. Viens pat bijis tik pārdrošs, ka nogūlies starp sliedēm, kamēr pārbraucis vilciens, otrs nolecis no uzbēruma, bet trešais iesprūcis pie tilta margām izbūvētajā drošības joslā.

U. Vardjam nelaimējies izglābties: viņu aizķēris vilciens un aizmests 136 pēdas, kur atrasts nogalināts.

Zēns bijis ļoti apdāvināts, vienīgais dēls Vardja ģimenē. Viņš 2 gadi mācījies arī A. Krūmkoka mūzikas studijā spēlēt akordeonu, gūstot ļoti labas sekmes.

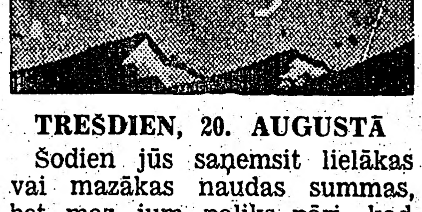

TREŠDIEN, 20. AUGUSTĀ

Šodien jūs saņemsit lielākas vai mazākas naudas summas, bet maz jum paliks pāri, kad būsit kārtējos maksājumus sabalansējuši. Mēģiniet ievērot lielāku taupību. Bez atsacīšanās un ar godīgu darbu vien tikai retais ir ticis pie turības. Nemēģiniet šodien naudu ieguldīt pasākumos, kas sola ātru un lielu peļņu, jo var gadīties, ka tā darot jūs neredzēsit vairs ne peļņu, nedz arī savu naudu. Apdomība visos saimnieciskos darījumos jūs pasargās no zaudējumiem. Venus un Jupiters pēcpusdienā jūs var vedināt uz mazām un neikdienišķām dēkām. Kur dēkas, tur briesmas. Labāk ievilkt buras.

Laimīgie skaitļi šodienai ir 3 un 9.

CETURTDIEN, 21. AUGUSTĀ

Ļoti kritiska diena pasaules politiskajā forumā. Valstsvīriem lietā būs jāliek visa gudrība un piesardzība, lai nekristu par upuri provokācijai. Arī jūsu personiskajā dzīvē varat rēķināties ar neparedzētiem sarežģījumiem. Rīkojieties ātri un noteikti — tā vislabāk atkal tiksiet skaidros ūdeņos. Jauniešiem šodien nopietni jāpārdomā, vai ar savu izturēšanos tie pēdējā laikā nav sagādājuši sirdssāpes vecākiem. Vakarā jāpaliek mājās — šī diena nav radīta ciemiem.

Laimīgie skaitļi ir 4 un 6.

PIEKTDIEN, 22. AUGUSTĀ

Tiem, kas vientulībā vadījuši dienas, šodien sola pagriezienu uz labo pusi. Jauna draudzība ar pavisam neparedzētām sekām, kas jūsu dzīvi var ievadīt jaunā gultnē. Neesiet kā kurmis savā alā — meklējiet sabiedrību, un gaišākas stundas pavadīs jūs ilgus gadus. Laba grāmata vai mūzika sagādās patīkamas pēcpusdienas stundas.

Laimīgie skaitļi ir 5 un 7.

Jūsu Ēriks Jēkabsons.

Makšķerēšana prieka pēc

Vasara jau sākusi strauji iet pretim savam brālim Rudenim. Tāpat kā visa dzīve šajā zemē rit nemitīgā steigā, tā arī brīvās dabas cienītāji aizgūtnēm ķeŗ ātri skrejošās stundas. Arī jūs droši vien būsit jau redzējuši, ka svētdienās makšķernieki, pie upes nonākuši, lielā steigā, tāpat kā sendienu Cēzars, vienā laikā veic septiņus darbus. Mašīna nav vēl lāga apturēta, kad jau, ar vienu roku mesta, slaidā vēzienā upē ielido makšķeres aukla. Kas par to, ka steigā piemirsies āķim uzlikt ēsmu. Ar otras rokas palīdzību paukšķēdamas vaļā sprāgst atspirdzinājumu pudeles, kamēr pats, steigā kratīdamies, mēģina tikt vaļā no pilsētas dunguriņiem, lai ar savu pliko miesu saulei nočieptu D vitomīnus, kas veikalos maksā bargu naudu.

Bet ir arī pilnīgi pretstati. Mans draugs Arnolds, piemēram, var nostāvēt stundām ilgi krūmos pie klusas foreļu upītes. Viņš pat nepakustās, par tuvošanos ūdenim nemaz nerunājot, jo tā taču var aizbaidīt skaistās foreles, kas strautā ķeŗ spārītes. Arnolda prieks ir — būt brīvajā dabā, un makšķeri viņš līdzi nēsā tikai maskošanās dēļ. Latviešu raksturā pazīstamais lielīšanās gars laikam dzen mūsu makšķerniekus simtām jūdžu tālu, lai dabūtu dižzivis. Vienam otram arī laimējas, bet lielam vairumam jāpaliek bešā, jo visiem taču ir skaidri zināms, ka lielās parasti vēl pēdējā brīdī noraujas no āķa.

Tiem ,kas mašķerē paša makšķerēšanas prieka pēc, derētu atcerēties mazās, rijīgās zivtiņas, ko kanadieši sauc par „pan fish". Bez mums tik labi pazīstamiem asaŗiem, šajā zivju kātegorijā ietelp arī dažādas saules zivis un rockbasi, ko vietējie sauc par „crapies". Visām šīm zivīm kopīga ir ārkārtīgā rijība. Tās ir asakainas un ļoti garšīgas. Daži pesimisti gan apgalvo, ka saules zivīm esot salkana vēžu vai līķu gaļas piegarša. Vairums nestrīdas par to, ka svaigs asaris ir kārumnieka zivs Nr. 1. vai Nr. 2.

Šīs „pan fish" visas ir plakanas, un kamēr mēs neesam atraduši piemērotāku vārdu šai zivju sugai, lai būtu atļauts tās pagaidām mūsu mēlē dēvēt par plakanām zivīm. Parasti plakanās zivis ūdeņos klejo baros. Ja esat dabūjuši vienu, tad noenkurojiet laivu — gandrīz droši var apgalvot, ka bez grūtībām īsā laikā pievilksit pilnu somu. Plakano zivju nekad nepietrūks, jo tās vairojas tik ātri, ka pat grušiem, kas vairošanās mākā nav nekādi iesācēji, bez ierunām zelta medaļa jānodod mūsu plakano zivju pārstāvēm. Apbrīnojama ir šo zivju rijība. Asaris bez apdomāšanās uzbruks katrai dzīvai radībai, kas ūdenī kustās. Bieži vien asaris uzbrūk tikpat lielai zivij kā pats. Arī jums droši vien gadījies izvilkt asari, kam no mutes vēl laukā ir tikko ierītās zivteles aste un lūpā aizķēries jūsu vizulīša āķis. Vislabākais, meklējot asaŗus vai citu plakano zivju barus, ir lēni velcēt mazu mailīti pēdu vai drusku vairāk no ezera gultnes, līdz straujais auklas rāviens liek jums domāt, ka pieķēries rekordmaskijs. Auklu ietinot, jūs parasti atradīsit collas 6-10 gaŗu asari, spārdoties kā ērzeli. Ja jums laimējas, pārskatīšanās dēļ jūsu ēsmu var paķert arī kāda līdaka, pikrele vai pat patiešām maskijs. Bet neskumstiet, ja pieķēries ir tikai asaris — labā vietā tie var būt itin prāvi, pat pāris mārciņu smagi. Siltā vasaras laikā, kāds ir patlaban, savus asaŗus meklējiet lielākā dziļumā. Ēsmai lietojiet visu, kas vien jūsu makšķernieka somā. Taču asaŗa vietā jūs bieži uz āķa varat dabūt melno krapie, citreiz sauktu par zemeņu vai raibo basu. Šīs zivis ir ap 1 mārciņu dzīvsvarā un tālu nestāv no sirdīgajiem melnajiem basiem, kas arī pieder „pan fish" zivju ciltij. Un kur tad paliek neskaitāmās visās varavīksnes krāsās mirgojošās saules zivis. Mans kanadiešu draugs apgalvo, ka, makšķerējot plakanās zivis, vislabāk makšķerēšanas sportam piesaistīt savus bērnus un pat sievu. Pamēģiniet arī jūs kādreiz joka un makšķerēšanas prieka pēc, mesties uz plakanām zivīm, bet neaizmirstiet līdzi paņemt pannu, jo „pan fish" faktiski nozīmē pannas zivis — zivis, kas nav pārāk lielas un nesagrieztas labi iederas brūnā sviestā uz karstas pannas.

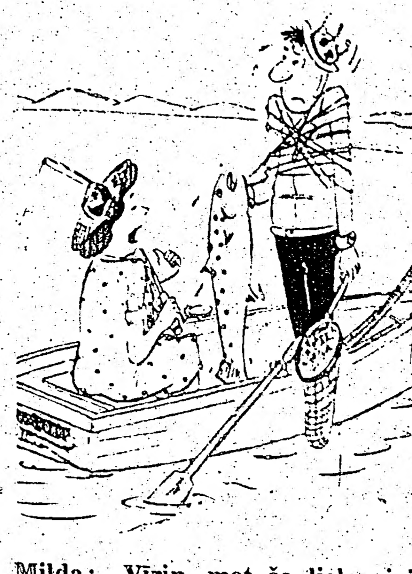

Milda: „Vīriņ, met šo lielo zivi atpakaļ. Pa diviem nevarēsim to apēst."

FARMERIS IR JŪSU DRAUGS

Arī makšķerējot neaizmirstiet, ka dažas sabiedriskas normas ir jāievēro. Jums droši vien nepatiktos, ja kāds no laukiem pilsētā iebraucis farmeris uzceltu telti uz jūsu mauriņa un sabradātu jūsu puķu dobes. Tani pašā laikā jūs bieži vien bez sirdsapziņas pārmetumiem, izbraukuši laukā, rīkojaties pa sveša farmeŗa īpašumu kā visnekultūrālākais mežonis. Uzceļat telti, atstājat uz viņa zemes savas maltītes mēmos lieciniekus — pudeļu bateriju, konservu kārbas u. t. t. Bieži atstājat atvērtus arī aploka vārtus, salaužat sētu un cērtat malku farmeŗa mežiņā. Un tad jūs brīnaties, ka farmeris neierauga pilsētniekus un makšķerniekus! Vai nebūtu prātīgāk, ja pirms farmeŗam piederošās zems šķērsošanas pieklājīgi paprasītu šī likumīgā zemes īpašnieka atļauju? Vai nebūtu prātīgāk, ja šī atļauja dabūta, — arī uz farmeŗa zemes izturēties tāpat kā uz savas. Tā rīkojoties jūs paliksit labos draugos ar farmeri. Cieniet farmeŗa privātīpašumu, un jūs ātri iegūsit farmeŗa draudzību un būsit gaidīts viesis. Lauku klusumā arī farmeris dažreiz mīl pilsētnieku sabiedrību."

Šo vēstuli man raksta latviešu lauksaimnieks J. Ērglis, un man jāatzīst, ka tai piešķirama vislielākā ievērība.

A. Pelēkais.

SPORTA SACENSĪBAS TORONTO SV. JĀŅA DRAUDZES ĪPAŠUMĀ SAULEINĒ

Saulaines sporta svētkos, kas notika bērnu svētku ietvaros, par labāko sportistu izvirzījās Valdis Ozoliņš, iegūstot 5 pirmās vietas, 1 otro un 1 trešo. Līdz ar to viņš ieguva A. Tīcmaņa dāvāto balvu labākajam sportistam. Atsevišķu sacensību uzvarētāji pa dažādām vecuma grupām ir šādi: **Šaušanā:** 8—9 gadu vecuma grupā — Jānis Udrovskis, 10-11 g. v. — Viesturs Treiguts, 12-13 g. v. — Didzis Vilks un 14 g. v. Inārs Lūsis. **Daiļlēkšanā:** 7-8 g. v. — Andris Cjunskis, 9-10 g. v. — Pēteris Renāts, 11-12 g. v. — Indulis Baltkalns, 13-14 g. v. Valdis Ozoliņš, bet no meitenēm uzvarēja Maija Miķelsone. **Peldēšanā:** 8-9 g. v. — Jānis Udrovskis un Benita Krauja, 10-11 g. v. — Juris Udrovskis un Anita Pļavnieks, 12-13 g. v. — Jānis Lūsis un Irma Līduma, 14 g. v. — Valdis Ozoliņš. **Augstlēkšanā:** 7-8 g. v. Andris Cjunskis, 9-10 g. v. — Pēteris Renerts un Keira Ceļdoma, 11-12 g. v. — Viesturs Treiguts un Sarmīte Reichmane, 13-14 g. v. — Māris Zīraks un Lrma Līduma, 15 g. v. — Ģirts Ātrens. **Lodes grūšanā:** 9-10 g. v. — Visvaldis Ziediņš un Benita Krauja, 11—12 g. vecumā — Jānis Mangalis un Sibilla Gaurs, 13-14 g. v. — Valdis Ozoliņš un Renate Pogule. **60 jardu skriešanā:** 7-8 g. v. — Jānis Udrovskis un Ilze Karolkeviča, 9-10 g. v. — Pēteris Renerts un Kaiva Ceļdoma, 11-12 g. v. Viesturs Škobe un Sarmīte Reichmane, 13-14 g. v. — Valdis Ozoliņš: **Tāllēkšanā:** 7-8 g. v. — Jānis Šteins un Ilona Krūmiņa, 9-10 g. v. — Pēteris Renerts un Kaiva Ceļdoma, 11-12 g. v. — Viesturs Škobe un Benita Atteka; 13-14 g. v. — Valdis Ozoliņš un Irma Līduma.